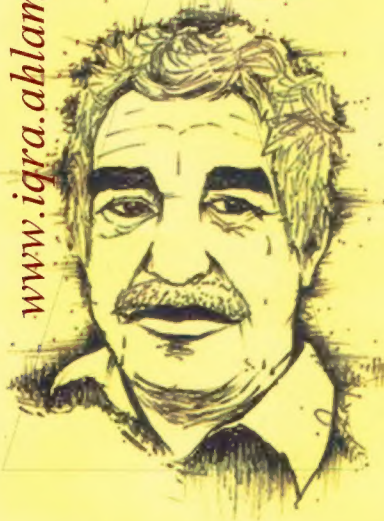

متمدنی اقرأ الشفافی

www.igra.dhlamotada.com

توفانی گه لا

گابریئل گارسیا مارکیز

وهر گپرائی: قادر عه لیخا

تۇفانى گەلە

گابريئىل گارسىيا ماركىز

ولە فارسييەوہ: قادر عەلىخا

چاپى يەكەم..... ۲۰۱۷

سايە بۇ چاپ و بلاۋكردنەۋە

تۆفانى گەلا

ناۋى كىتپ: تۆفانى گەلا

نوسىنى: گابريئىل گارسىيا ماركيز

بابەت: پۇمان

ۋەرگىپرانى: قادىر عەلىخا

مەلەچن: كارا فاتىح

پىتچن: پزگار عەلىخا

دىزىن: فازىل كەلۋسى

چاپخانى: تاران

نۆردى چاپ: چاپى يەكەم ۲۰۱۷

نرخ: ۵۰۰۰ دىنار

تىراژ: ۱۰۰۰ دانە

لە پەرزىۋىيەتى گشتى كىتپخانى گشتىيەكان ژمارەى سپارىنى(۱۱۳۳) سالى ۲۰۱۶ پىنراۋە.

بۇ دەسكەۋتنى بلاۋكراۋەكانى ناۋەندى سايە بەتاكۋ كۆ..

ناۋنىشان: سلىمانى - شەقامى پىرەمىرد - بەرامبەر اعلانانى شىركۆ

Email: nawandy.saya@yahoo.com ۰۷۵۱۲۴۶۰۵۸۳

© مافى لە چاپدانى پارىزراۋە بۇ ناۋەندى سايە

بۆ مامۇستام: كاك فەتاح ئەمىرى
كە تىشكى قەلەمەكەي چىراي پىگامە
ۋە رگىپ

كۆمپانىيى مۆز، لە ناكاو وەك گەردەلوولتيكى فينگرتوو بە نيو شار
 وەر بوو، دوابەدواي ئەو توفانى گەلايش سەرى هەلدا. توفانى گەلا
 گىژەنيك بوو لە پاشەپۆي مۆيىيى شارەكانى ترەو هەستابوو، ئەو
 توفانە وێنەيەك بوو، كە زۆر لە ئاسەوارە شوومەكانى شەپى ناوخۆ
 دەچوو. گىژەلوو كەيەكى سامناك بوو، هەموو شوپينيكي پى كرد لە بۆنى
 ئارەقەي لەش و مەرگى شاراو، هەرسى ئەو ئازار و نەهامەتییە
 زۆرۆزەو هەندانە بوو كە بە دريژايىي سالاكەكانى پيشوو بە شانى خەلكدا
 ھاتبوون. لە ماوەي كەمتر لە سالتىكدا، بە سەر شاريدا پژاند و شەقام و
 كۆلانەكانى شەناخن كرد لە پاشەپۆ و زىل. لە ناكاو ئەو پاشەپۆ و
 زىلانەيش ھاوكات لەگەڵ هەناسە سەرشىت و چاوەپوان نەكراوەكانى
 توفاندا، بەرەبەرە كۆزىلەكان بەست و كۆزىلە ھاوشانەكانى دايانە
 پال يەك، هەتا وای لى ھات ئەو شەقامە باريكەي سەردەميك پووباريك
 لەو سەرى و حەوشەيەك بۆ مردووەكان لەو سەريیە بوو، بوو بە شارىكى
 جياواز و ئالۆز، كە لە زىل و پاشەپۆي شارەكانى تر پىك ھاتبوو.

پاشەپۆي عەمبارەكان، نەخۆشخانەكان، ھۆلى پابواردنەكان و ناوھەندى
 بەرھەمھێنانى كارەبا بە ھىزى لە پىران نەھاتوو و لەناكاوى خۆيان،
 دەگەيشتنە نيو شار و لەگەڵ توفانى گەلاي مۆفەكاندا تىك دەئالان.

تۇفانى كەل

ئەو پاشە پۇيانە لەو ژن و مېردانەو ۋە پېك ھاتبۇون، كە ھېستىرەكانى خۇيان بە بارگەوېنە تايىبەتايىبەكانىيەنەو، كە ئەغلەبىيان يەخدانېك، يان بوغچەيەك جلوبەرگ بوو، دەبەست بە كۆلەكەي چوارپېكانى مسافىرخانەكەو ۋە پاش دووسى مانگ دەبوونە خاۋەنى مالىك و دووسى دالدار ناسك و پلەيەكى بەرزى سەريانى، لەبەر ئەۋەي ئەۋانە درەنگ گەيىشتىبوونە كۆپەپانى شەپ و بى ئارەق بۆي دەرچو بوون. تەنەت پاشە پۇي ئەۋىنە ناكام و لەبارچوۋەكانىش لەگەل گېژەلوۋەكەدا دەگەيىشتەنە لاي ئىمە و مالىكى چكۆلەيان لە دار و دەۋەن بۇ خۇيان ساز دەكرد، لە سەرەتاۋە ئەۋانە مالىكى كاتى و سەرپەنايەك بوون بۇ شەۋىك ژيان و گوزەران تېدا كردن. پاشان شەقامىكى ئالۆز و نادىارو، ۋەردەۋەدەيىش دەبوو بە گەرەككە لە ناۋەندى شاردا، كە لەۋىدا ھەموو كارىك سەرىست و پەۋا بوو.

لە ھەناۋى ئەو بۇرانەدا، ئەو تۇفانى پووخسارە نامۇيانەدا و ئەو تاۋلانەي بە درىزايىي پىگاكەن ھەلدراپوون و پىزىيان بەستىبوو، پىاۋەكان لە سەر شەقامەكان بە بەر چاۋى خەلگەكەۋە جەكانىيان دەگۆپى ۋەنەكان چەترىكان كىرەبوۋە سىيەرى سەر سەريان و دەستىيان لە سەر چەمەدانەكانىيان دانابوو، ھېستىرەنىش بە يەك بە دۋاي يەكدا لە بەرانبەر كۆپەپانى پىش مسافىرخانەكەدا لە بىرسان دەتۆپىن ۋەر لەۋى فېرى دەدران، ئىمە يەكەم مۇقەكانى ئەۋشارە بووین، بوۋىنە ئاخىرىن مۇقەكانى شار، لە بەر ئەۋەي غەۋارە و ناشارەزا بووین.

کاتیڭ ئیمه له دواى شه پ هاتینه ماکاندۆوه، خاکه باش و به پیت و به ره که ته که یمان به ردل که وت. ده مانزانی بمان نه وی و نه مانه وی، پۆڙیک تۆفانی گه لا هر سه ره لده دا، به لام مه به سته که ی به لای ئیمه وه شاراوه بوو، نه م ده زانی چی به ده مه وه یه، له به ره نه وه کاتیڭ زانیمان له به فرانباردا ده گاتی. هر نه وه نده مان پیکرا، ده وریه ک و چه قویه ک و چنگالیک له پشت ده رگا که دابنیین و چاوهروان بووین تا نه و که سانه ی پی ده نینه ئیره وه، بزائن ئیمه کیین. له و سه روبه ندانه دا بوو که بۆ یه که مین که پهرت گویمان له ده نگى شه مه نده فەر بوو. تۆفانی گه لا خولیکی لی دا و چوه پیشوازی شه مه نده فەر که و خول و پیچیکی دا، ئیتر وزه و تاقه ته که ی پیشووی پی نه ما، به لام یه کگرتن و له یه کنزیکبونه وی زیاتر په ره ی سه ند. به ره به ره به شیوه یه کی سروشتی توایه وه و له گه ل پۆحی به پیتی خاکدا ناویته بوو.

ماکاندۆ ۱۹۰۹

ئەو يەكەمىن كەپەتمە چاوم بە مردوو دەكەوى. لە بەر ئەو ەى ئەمىڭ
 نەچومەتەو ە بۆ قوتابخانە، ەست دەكەم پۆڭى يەكشەممەيە، بەلام نا،
 ئەمىڭ كە چوارشەممەيە، كۆتۈشەلۋارىكى مەخمەرىي سەوزيان لە بەر
 كىرووم، لە چەند شوپىنكىيەو ەست دەكەم بە بەرم تەنگە. دەستم لە
 ناو دەستى دايەم دايە و بە شوپىن بابەگەورەمەو ەين، ەر ەنگاويك ەل
 دەمىننەتەو ە كۆپرەكۆپر و بە يارمەتى گۆچانەكەى بەر پىتى دەپشكىنى
 و دەكەوتتە سەر پىڭاكەى خۇي (لە بەر ئەو ەى لە تارىكىدا چاوەكانى
 باش نابىنن و لاھىشى شەلە) كاتىك دەگەمە ئاستى ئاوتىنە بالانوتىنەكە، لە
 بەرنى خۇم دەپوانم و ەر لە پەنجەى پىمەو ەتەتەپلى سەرم،
 مووبەموو بە چاودەپشكىنم. لە نىو ئاوتىنە خپە پىنۆك پىنۆكەكەدا
 سەرتاپاى جلو بەرگەكەم سەوزە، ەر مليوانى كراسەكەم سىپى دەكاتەو
 و ئەويش ەر تاوناتاوتىك ەك دپو گاز لە لام دەگرى و ئازارم دەدات.
 لە بەر خۇمەو ە دەلەيم: ئەو ە پاست بۆ خۇم و ئەوپۇيش ەر لە پۆڭى
 يەكشەممە دەچى.

هاتووینه ته ئه ماله ی تهرمه که ی لئییه. له ژووریکه ده رگا داخراودا، که مرۆڤ توانای هه ناسه هه لگیشانی نییه، دهنگی قرچه قرچی تینی هه تاو له شه قامه کانه وه خۆیان به په رده ی گریچکه کاندای ده کیشن... هه ر ئه وه و هیچی تر. هه وا بێ جووله یه و ده لئی چیمه نتۆی مه ییوه و مرۆڤ هه ست ده کات، ده کرێ وه ک ته خته یه کی پۆلای به سه ریه کدا لولوی بده ی. بۆنی تابووته که له وه تاغی که تهرمه که ی تیدا یه ده گاته لای ئیمه و خۆی ده کات به نیو لووتماندا، به لام تابووته که له ئیمه وه دیار نییه. له سووچیکی دیوه که سه ری هه لۆرکیکیان¹ به سنگیکه وه هه لواسیوه. بۆنی زیل دێ، هه ست ده که م ئه و شتومه کانه ی له ده ورویه ری ئیمه دان و خراپ بوون و شکاون، هه ر له و شتانه ده چن که ده بێ بۆنی زبلیان لێوه بێ، ته نانه ت ئه گه ر وایش نه بێ و بۆنیکه تریان لێوه بێ.

له خه یالی خۆم دا هه ستم ده کرد، مردوه که کلاوی له سه ردایه. ئیستا ئه وه ی له بهر چاومه و ده بیبیم به پێچه وانیه خه یاله که مه و سه ری بووته و هه ر ده لئی له میو ساز کراوه، په پۆیه کیان له ده وری چه ناگی هالاندوه. ده می تۆزیک کراوته وه و له پشت لێوه شینه هه لگه پاوه کانییه وه ددانه زهرد و نارێکه کانی دیارن. زمانه ئه ستوور و لیچقنه که ی له به ینی ددانه کانییه وه به لا له غاوه ی دا شۆرپ بوته وه، لایه کی شه ویلکه ی له پوو خساری په شتر ده نوینی. چاوه هه راسان و بێ ئارامه کانی له چاوی مرۆفی زیندوو زه قترن و پێسته ی له شی هه ر له خۆلێکی شیدار ده چی.

¹ جۆلانییه کی گه وهره به بۆ تیدا نووستنی گه وهره کان هه لێ ده به ستن.

جاران وام ده زانی مردوو هر وهك مړوځى نووستوو نارام و له سه رخځيه، به لام نئستا نه وهى ده بېنم ته واو به پېچه وانوى نه وهيه، كه پېشتر بېرم لى ده كړده وه. نه و پاست له و مړوځه زيندوانه ده چى، كه دواى شه پ و هه لا نيو چاوانيان تيك ده نين و زور تووړه وتووسن ده نوينن.

نه و جلوبه رگه ي دايكم نه مړ له به رى كړده، له گه ل هه موو پوځه كانى تريدا جياوازي هه يه. هر ده لئى نه وېش لئى گورپاوه و پټى وايه نه مړ كه يه كشه مهي. كلاويكى حه سيري كونه ي له سر ناوه و هه تا سر گويچكه كانى داي داونه ته وه و كراسه په شه كه يشى ته واو ملي داپوشيوه و قو لى كراسه كه ي هه تا نزيك په نجه كانى داپوشيوه.

له به نه وهى نه مړ كه چوارشه مهي، نه و زياتر بى من هر له ژنيكى غه واره ي نه ناسياو ده چى، كاتيك بابو كه ورم له سر كورسييه كه هه سستا و چوو به پېشوازي نه و پياوانه ي ترمه كه يان هه لگرتبوو ده يان هينا، هه ستم كرد دايكم ده يه وي شتيكم پى بلت. له نزيك منه وه له پال ده رگا داخواه كه وه داده نيشتبوو. هه ناسه ي دريژ هه لده كيشى و به رده وام قزه كانى ده خات به پشتدا و له ژير كلاوه كه ي دا كه به په له پهل له سه رى نابوو، ده يان شاريته وه. پياوه كان وهك باوه كه ورم پنى گوتبوون تابووته كه يان له په ناي قه نه فه كه داناوه.

تابووته كه خشت به قه ترمى مردوه كه ده بوو... نه و كاته ي پياوه كان تابووته كه يان ده برده ژوره كه وه، هه ستم كرد ده بى بى پياويك كه نه و قه نه فه ي پر كړده، چكوله بى و جى نه بيته وه. هر نه م ده زانى منيان له بهر چى له گه ل خويان دا هيتاوه، هه تا نه مړ پيم وا بوو هيچ كه سيك له

نیو ئەم مالهەدا ناژی. مائیککی گەورە ی دوو نە فشه، باوە پ ناکەم هەتا
ئێستا تەنانەت بۆ کە پەتیکیش، دەرگاکی کرابێتەو.

بە درێزایی تەمەن ئەوەندە دڵم خۆش نەبوە، کە دایکم پێی گوتم:
«ئەو پۆ پاشنیوە پۆ ناچییهو بۆ قوتابخانە.» لەبەر ئەوەی بە شیوەیهکی
تایبەت و جیاواز لە جاران ئەو قسە ی پێی گوتم، پاش ماوێهە ک پۆیشتە
ئەو دیوێی تر و کۆتۆشەلۆارە سەوزەکەمی هێنا و بە بێ ئەوەی
وشەیهکیشی لە دەم بێتە دەری، لە بەری کردم و بەرەو دەرگای دەری
و پێی کەوتین، هەتا لەگەڵ بابەگەورەمدا یەکتە گێر بین. بە بەردەکە ی
ئەو سێ مالهە ی کەوتبۆنە نێوان مائی ئیمە و ئەم مالهە، تێپەڕین. بەلێ،
ئێستا ئەوە بە چاوی خۆم دەبینم بە پراستی هیچ کەسێک لەو مالهەدا
نەدەژیا و ئەو کەسە ی مردووە هەر ئەو کەسە یە کە، دایکم دە یگوت: «لە
پێپەرە سمی بە خاکسپاردنی دوکتۆردا دە بێ وە ک پیاویک ژیرانە و بە
ئە دەب بچوولێتەو.»

کاتێک چووینە ژوورەو تەرمە کەمان نەدی. سەرەتا بابەگەورەم لەگەڵ
پیاوێ کاندە کەمێک قسەیان کرد و پاشان بە ئیمە ی گوت بپۆنە ژوورەو.
لەو کاتەدا پێم وا بوو کە سێک لە نێو ژوورە کە دایە، بەلام هەر کە لاقم
نایە نێو دیوێ کەووە هەستم کرد، دیوێکی تاریک و چۆلۆهۆڵە. هەر لە
سەرەتاوە هەوایەکی شێدار بەرەو پیریمان هات و هەستم بە بۆنی ئەو
زێلە کرد، بۆنێکی گوروا و ناخۆش و چەقەستوو، ئەو بۆنە لە سەرەتا و
ئێستایش، وە ک هەوایەکی شێدارە و بە شیوە ی شەپۆلان هێور هێور دێت
و دەتوێتەو. دایکم دەستی گرت و لەو دیوێ تاریکەدا پێی نیشان دام

و له قورښنیکدا، له پهنای خوږه وه دای نام. بهر بهره و پاش ماوه یه ک
هستم به بوونی چهند شتیک کرد. باوه گه وره دیت به دهوری
په نجره که دا ده هات بیکاته وه، هر ده تگوت تایه کی به
چوار چیوه که یه وه گاله دراوه، پیوه ی نووسابوو نه ده کرایه وه. به
گزچانه کی به قوفله کانی دا ده کیشا و نه و ته پوتوزی به لیدانه کی
لیی هه لده ستا له کۆته کی ده نیشت.

سهرم بۆ نه و لایه وهرچه رخاند، که بابه گه وره به ره و نه وی ده پوښت و
ده یگوت ناتوانی په نجره که بکاته وه. له و کاته دا زانیم نه فره ک له سهر
کورسییه که یه، پایوکی سهرتاپا په ش، بی نه وه ی بجو لیتته وه، له وی
پاکشا بوو. پاشان سهرم به ره و دایکم وهر سووپاند، کزکه ی کردبوو مات و
له سهر خق دانیشتبوو، له شویننکی نادیار ی نیو وه تاغه کی ده پوانی.
له بهر نه وه ی لاقه کانم نه ده گه یشتنه سهر نه رزه که و بستیک به هه واه
بوون، دهسته کانم خسته بن پانه کانم و بهری دهستم له سهر کورسییه که
دانا و لاقه کانم خسته جۆلانی و به ره و پاش و به ره و پیش پام ده ژه ندن.
بیرم له هیچ شتیک نه ده کرده وه، هه تا نه وه ی که و ته وه بیرم، که دایکم
گوتبوی: «له پیوپه سمی به خاکسپاردنی دوکتوردا ده بی به نه ده ب
بی.

ته زوویه کی سارد به نیو شانم دا هات، که ناوړم له پشته سهرم
داوه، دیواریکم دی، که له دار و تهخته ی وشک و نارپک چاک کرابوو، به لام
ده تگوت که سیک له نیو دیواره که وه پیم ده لی: «لاقه کانت را

مه‌ه‌شینه... ئەو پیاوهری که له سەر قەنەفە که پاکشاه دوکتۆره و عومری خودای کردوه.

ئەو جاره که ئاوپم داوه و دیتم وه که پەتە که ی پێشوو نه‌بوو... پا نه‌کشابوو، به‌لکوو کۆچی دوایی کردبوو.

ئیتەر له‌وه و به‌ولاوه، هەر چەندە هه‌ول دده‌م که ئاوپ له‌ولایه نه‌ده‌مه‌وه، هه‌ست ده‌که‌م هه‌یزکی نادیار و شاراه به‌ هه‌موو هه‌یزی خۆی پال به‌ ملامه‌وه ده‌نی و به‌ زۆری سه‌رم به‌ره‌و ئەولایه وهرده‌سوورپێنی. ته‌نانه‌ت به‌ هه‌موو هه‌یزی ده‌روونی خۆم هه‌ول دده‌م چاو له‌ شوێنێکی تری نێو وه‌تاغه‌که‌ بکه‌م، به‌لام له‌ هه‌موو شوێنێک له‌ به‌ر چاو و ن نابێ و چاوه‌خه‌ره‌کانی و ئەو پوو‌خساری که په‌نگی مردووی لی نیشته‌وه، له‌ نێو تاریکیه‌که‌یشدا هەر له‌ به‌ر چاومه‌.

چ شتێک بۆته‌ هۆکاری ئەوه‌ی، که هیچ که‌سێک بۆ پرسه‌ و تازیه‌که‌ی نه‌هاتوه‌ نازانم... هەر ئێمه‌ هاتووین. بابە گه‌وره‌م، دایکم و ئەو چوار سوورپێسته‌ گواچه‌رییه‌ی، که کار بۆ بابە گه‌وره‌م ده‌که‌ن. پیاوه‌کان ته‌لیسێک قسلیان هه‌تا و سه‌ره‌وه‌نخوونیا‌ن کرده‌ نێو تابووته‌که‌وه‌. نازانم ئەمانه‌ بۆ ده‌بی ئەو قسله‌ له‌ نێو ئەو تابووته‌دا بلاو بکه‌نه‌وه، کاتێک ته‌لیسه‌که‌ به‌ تال بوو، یه‌کێک له‌ پیاوه‌کان ته‌لیسه‌که‌ی له‌ نێو تابووته‌که‌دا ته‌کانه‌د و ئەو خۆل و ته‌پوتۆزه‌ی به‌ ته‌لیسه‌که‌یشه‌وه‌ خووسابوو پزایه‌ نێو تابووته‌که‌وه‌. ده‌ست و لاقی مردوه‌که‌یان گرت و له‌ نه‌زیا‌ن بری. مردوه‌که‌ کراسێکی بۆری له‌ به‌ر دایه‌ و پانتۆلیکی کۆنه‌ی که‌م بایه‌خ که‌ به‌ جیگای دۆخین به‌ په‌تیکێ پانی په‌ش به‌ نێو قه‌دییه‌وه‌

به سترابوو، ته نيا لاقى چه پى كه وشى تېدايه، به وټى ئادا^۲ لاقىكيان
شايه و لاقىكيان سوالكړه. كه وشى لاقه پاسته كى له سهرقه نه فكه به
جى مابوو.

مردوه كه هه تا له سهرقه نه فكه بوو، ده تگوت كولاىك غمى له سهر
شانه، به لام له نيو تابووته كه دا هيوړ و له سهره خو تر ده هاته بهر چاو و
پووخسارى هر له پووخسارى موقفك ده چى، كه زهق و زيندوو و له گه
كه سىكى تردا كيشه و دمه قاله ي بوه، نىستا مات بوه و خهريكه فيكرى
لى ده كاته وه، كه له لاته نىشته وه لى ده پوانى به هه بيه ت ردېته بهر
چاو.

بابه گوره م هه تا هم كاته له نيو و تاغه كه دا هر خهريكى گه پان و
پشكنين بوه، چنه د شتىكى هه لگرتوه و ناويه ته نيو تابووته كه وه،
ديسان چاو له دايكم ده كه موه به و هيوايه ي كه پيم بللى له بهر چى
بابه گوره م نه و شتانه دهنېته نيو نه و تابووته وه، به لام دايكم به و كراسه
ماته يه وه، بى جووله يه و ده لى هه مووه ولې نه و يه ناگاي له خوى
بيت، تا چاو له و لايه نه كات كه مردوه كى ليه. منيش ده موى نه و
كاره نه كه م، به لام هر چى زوى له خوم ده كه م، ناتوانم و چاو له
مردوه كه ده بېم و زهق زهق لى ده پوانم. بابه گوره م كتيبيك توپ
ده داته نيو تابووته كه وه. نامازه به پياوه كان ده كات و سى كه سبان
سهرپوشى تابووته كه داده ده نه وه، له م كاته دا هه ست ده كه م نه و ده سته

² ada

به هیزه‌ی که به زوری سهرمی به‌رهو تابوته‌که وهرسووپاندبوو، ده‌ستم لی‌هه‌لده‌گری و ده‌توانم به مه‌یلی خۆم و به کاوه‌خو چاویک به ده‌روپشتی خۆم دا بگنیم.

دیسانه‌وه ئاوړیک له دایکم ده‌ده‌مه‌وه و چاویکی تری لی‌ده‌که‌مه‌وه، بۆ یه‌که‌مین که‌په‌ت له‌و کاته‌وه‌ی هه‌نگاومان ناوه‌ته‌نیو‌ئو وه‌تاغه‌وه ئاوړم لی‌داوه‌ته‌وه و به‌بزه‌یه‌کی کاله‌وه لیم ده‌پوانی. بزه‌یه‌که هه‌ر چی بیری لی‌ده‌که‌مه‌وه هیچ مانه‌یه‌کم پی‌نا‌به‌خشیت. ده‌نگی هه‌و‌پژنی شه‌مه‌نده‌فه‌ریک له‌دووره‌وه دی، که ده‌گاته‌سهر پی‌چه‌که به‌ره‌به‌ره کال ده‌بیته‌وه و ته‌واو ده‌بی. یه‌کێک له‌پیاوه‌کان ده‌بینم لایه‌کی سهری تابوته‌که هه‌لده‌داته‌وه و باب‌ه‌گه‌وره‌م که‌وشی مردوه‌که، یانی‌ئو که‌وشی پی‌شتر له‌سهر قه‌نه‌فه‌که به‌جی‌ما‌بوو، ده‌خاته‌نیو تابوته‌که‌وه. له‌نا‌کاو به‌می‌شکم دا‌تی‌ده‌په‌پی، که کاترم‌یر دوووسی خوله‌که، ئه‌وه‌م دیته‌وه یاد، ئیستا سهر‌به‌ندی ئه‌وه‌یه، منداله‌کان له‌نیو قوتا‌بخانه‌دا پیز بن‌هه‌تا به‌پیکوپیکی بچنه‌نیو پۆله‌کانیا‌نه‌وه و زه‌نگی یه‌که‌می عه‌سر ده‌ست پی‌ده‌کات.

له‌به‌ر خۆمه‌وه ده‌لیم: ئابراهام^۳ ...
£

£

³ Abraham

تۇفانى كەل

نەدەبو ئەم مىندالەمان لەگەل خۆمان دا بەئىنايە، بىنىنى ئەم دىمەنە لەگەل تەمەنى ئەودا ناگونجىت، تەنانەت بۇ منىش، كە ئەو خەرىكە پى ئەنئەمە سى سالەى تەمەنىشمەو قورسە، چ بگات بەو لالەغاو زەردە، ئەم ھەوايە و بوونى ئەو مردو بە يەكەو خەرىكە مۇقۇ بخنكىتن، پىن لە ئازار و جەزەبە.

بلىى پىگار بىن و لىرە بىرىن... چۆن بە بابم بلىم خەرىكە لەم دىو دا دەخنىم ھەردەلىى دەستىان لە ئەوكم ناو. لە نىو ئەم وەتاغەدا كە بۇ ماو ەى ھەقدە سال شتومەكى پىاوئىكى تىدا بو، كە ھىچ ھۆگىيەكى پىئانەو نەبو. پەنگە بابم تەنبا كەسىك بووئىت، كە بۇ ئەم كاىرايە ھەستى بە دلىسۆزى كرديت و لەگەلى دا ھاودەردىى نواندى، ھەرئەو ھاودەردىيەشە ئىستا بۆتە ھۆى ئەو ەى، بابم نەئىلت لە نىو ئەم وەتاغەدا كرم تىى بدات و بىزىت.

كاتىك چاوم بەم كارە بىھودەيەى دەكەوئ، وەك خۆرە خۆم دەخۆمەو و لە دەروونەو دەھەزىم، ئەوئش كاتىك بىر لەو ساتە دەكەمەو، كە ھەموومان وىكرا لىرە دەچىنە دەرى و بە شوپىن تابووتىكەو پى دەئىنە سەر شەقام، لە دەروونى ھىچ يەكك لەو كەسانەى دەمان بىن ھەست بە ھاودەردى ناكەم، بىچگە لەو شادى و خۆشىيەى لە دلىان دەگەپئ و سەرتاپاى لەشيان دادەگرىت. بىر لە پووخسارى ئەو ژنانە دەكەمەو كە لە پشت پەنجەرى مالاكانەو چاو لە باوكم دەپىن، ئەو كاتەى بە بەر دەرگاى مالاكەيان دا تى دەپەپئ، چاو لە من دەكەن كە بە خۆم و مىندالەكەمەو بە شوپىن تابووتەكەو، ئەو تابووتەى پىاوئىك خەرىكە تىى

دا ده پزیت. زور له میژ بوو هه موو خه لکی ئەم شار ئاواتی مردنیان بۆ ده خواست و ئاره زوویان بوو ئەم پۆژه به چاوی خویمان ببینن، ئەوه ئیستا به بهر شه پۆلی نه فرەت و قینی بی کۆتاییاندا، ته نیا هه ر سێ کەسی له گه له و به ره و گۆرستان به پتووه یه، له وانه یه ئەم بریاره مان بپیته هۆی ئەوه ی له داهاتوودا هیچ کەسێک ئاماده نه بی له به خاکسپاردنی ئیتمه یشدا به شداری بکات و کولۆلی و خراپیی ئەم کابرایه داوینی ئیتمه یش بگرێ.

له وانه یشه هه ر له بهر ئەوه بی، مندا له کەم له گه ل خۆم دا هیئا، ئەو کاته ی باهم گوتی: «ده بی له گه ل مندا بێن . یه که مین شتیك به می شکم که ییشت ئەوه بوو، که مندا له کەیشم له گه ل خۆم دا به یتم، هه تا هه ست به ئارامی ده روونی بکه م. ئیستا ئیتمه لی ره له م ئیواره چه قه به ستوه و نه فه سه پره ی سپی تامه بر داین، وا هه ست ده که م ئەم شوینه ی تی داین و ئەو ئامیرانه ی له ده وروپشتمان دان ئەوانیش وه ک دوژمنه درنده کانمان لی مان ده پوانن، هیچ شتیك نییه بپیته هۆی دله کوتی و نیگه رانیی باهم، ئەو هه موو ته مه نی خۆی به و جۆره کارانه وه بردۆته سه ری، خه لکی ئەم شاره ی به دژی خۆی هان داوه، دابونه ریته کانی به بی دله پاوکی ناوه ته ژیر پتی و کردوونی به قوربانیی ئەوه ی هه تا بتوانی ببایه خترین به لینه کانی خۆی بردپیته سه ری. بیستوپینج سال له مه و بهر که ئەو پیاوه پتی نایه مالی ئیتمه وه، به دلنیا بییه وه باهم ئەمه ی باش ده زانی، که له پۆژیکی وه ک ئەم پۆدا هیچ کەسێک ئاماده نابی، ته نانه ت ته رمی ئەم کابرایه یشی له گه ل فپی بداته بهر سه گ. له وانه یه هه ر ئەو کاته یش باهم

تۇپانى كەل

تەۋايى ئەم شتانەي لە بەرچاۋ گرتىپى و ئىستا، پاش بىستوپىنچ سال،
دەبى ئەۋە بزانى ئەمە ھەر ئەۋ كارە دژۋارەيە، كە ماۋەيەكى دوۋودرىژ
بىرى لى كرۇتەۋە. كاريكى ئەستەم و دژۋارە كە سەرەنجام بە ھەر
دەردىسەرىيەك بى، دەبۋايە بە پتۋەي بەرىت. ھەر بە ۋەيەيشەۋە ناچار
بوۋ خۇي بە تەنیا لە نىۋ شەقامەكانى ماكاندۇدا بە شوپىن تەرمەكە
بەكەۋى و بەرەۋ گۇرپستانى شارى بەرىت.

£

£

سەرەپاي ئەۋانە كاتىك ئەۋ پۇژدە گەيىشتى، بابم ئەۋ ۋرە و
ئازايىيەي تىدا نەبوۋ، تا بە تەنیا شان بداتە بەر ئەۋ كارە و منى ناچار
كرد، بە شدارىي لە ۋ بەلئىنە گالۋەي دا بەكەم كە ماۋەيەكى نۇر بەر لەۋەي
من خۇم بناسم، ئەۋ لە ئەستۋى گرتىۋو. كاتىك بە منى گوت: «دەبى
تۋىش لە گەلم دا بېيت.» ھەر مۆلەتى پى ئەدام بېر لە قسەكەي بەكەمەۋە،
ھەتا بۆم پوون بېتەۋە و بزانم بە شدارىي كىردن لە ناشتنى تەرمى پىاۋىكى
ئاۋادا، كە تەۋايى خەلكى ئەۋ شارە ئاۋاتيان دەخواست لە نىۋ مالاكەي
دا بېزىت و ھەلاھەلا بېت، چەندە بېرېزى و دزىۋى لە خۇدا ھەشار داۋە.
لە بەر ئەۋەي خەلك ھەر بەۋەندە پازى نەبوون، ئەۋانە ھەمويان لە
ناخى دلىانەۋە ئارەزۋى مردنيان بۇ دەخواست، بە بى ئەۋەي
تۇسقالىكىش ھەست بە پەشىمانى بەكەن. تەناتەت لە ناخى دلىانەۋە
ئاۋاتيان ئەۋە بوۋ، ئەۋ بۇنەيان بە سەردا بچىت، كە لە

هه پروونه هه پروون بوون و داتولانی له شی نه وه وه هه لدهستی. نه و بونه به هر چواردهوری شاردا بلالو بیته وه و بگه پئی، به بی نه وه ی هیچ که سیک له جیی خوی بجوولیت، یان هه ست به مه ترسی بکات و پئی به دنیو بیت، به لکو به دیتنی نه و ساته ی، که ماوه یه کی زور بوو به دل و گیانه وه ناواتیان بۆ ده خواست و چاوه پوانی بوون، هه ستیان به خوشی و شادی ده کرد و ده یانویست نه و کاره دریزه بکیشیت، هه تا نه و کاته ی گیتپانی نه و تهرمه داپزاوه به نیو شاردا زامی هه موو دلّه کانیان ساپیز بکات و ناوری هه ناویان دایمرکینیتته وه ئوخزنیان له ده روون بگیتپت.

ئیمه ئیستا له کاریکدا به شداری ده کهین و مه به ستمان نه وه یه، نه و شادی و خوشیه یان لی تال بکهین، که خه لکی ماکاندق سالیانیکی دوووردیز بوو چله یان بۆ ده کیشا و چاوه پوانی بوون، وا هه ست ده کهم نه و غه م و نازاره ی، ئیمه به نه نجامدانی نه و کاره، له سه ر دلی خه لکی نه م شاره دای ده نین، له بهر تووپه یی و بیزاریمان نه بی، به لکوو له بهر دواخستنی هه لچوونی تووپه ییه که یانه، نه وه یش بۆ خوی هۆیه کی تره بۆ نه وه ی، که ده بوو نه و مندا له مان له گه ل خۆمان دا نه هینایی و له مائی به جیمان به یشتایه، هه تا نه ویش له پیلانیکه وه وه نه درئ که ئیستا ئیمه له گه لی دا پووبه پوو بووینه ته وه و دوکتوریش ده سال له مه و بهر له و کاره وه گلابوو. مندا له که ده بوو له و فیل و ته له کانه وه نه درایه و دووره په ریز رابگیرایه، نه و ته نانه تهر نایشزانئ له بهر چی هاتوه بۆ ئیره، له بهر چ هۆکاریک نه ومان هیناوه بۆ نیو نه م ئوره پر له شتومه که وه؟

تۇتۇنى كەلە

بىدەنگ و كزومات دانىشتوۋ... دەستەكانى لە سەر قەنەفەكە داناوۋ و لا قەكانى پادەۋە شىتېنى و چاۋەپوانى كەسىكە ئەم مەتەلە پېر لە ترس و گرى پوچكەى بۇ ھەلېنى. دەتوانم لەۋە دلتيا بم، ھىچ كەسىك ئەۋ دەرگا ناديارەى بۇ ناكاتەۋە، ئەۋ دەرگا ئەفسووناۋىيەى وا ئىزنى پى نادات ھەتا لە ھەرىمى ھەست و سۆزى دەرۋونىى خۇى ھەنگاۋىك زىاتر ھەلېھىتتەۋە. چەند كەپەتېك ئاۋپى لە من داۋەتەۋە و دەزانم ھەر دەلېى يەكەمىن جارە دەمبىنى و نام ناسىتەۋە، ھەر دەلېى ھەرگىز نەى بىنىوم، ھەتا بەۋ كراسە لووس و دەقدراۋە و ئەم كاللەۋ كۆن و شىتالشىتالە، كە لە سەرم ناۋە، بەۋ غەم و دەردى كە لە دلم دايە نەناسرىتمەۋە. ئەگەر مېمى^۴ ئىستا لە ژياندا بىمايە و لە نېۋ ئەم مالا دا بژىايە، لەۋانە بوۋ ھەلومەرچەكە بە شىۋەيەكى تر بوايە، لەۋانە بوۋ خەلكى پېيان وا بوايە من لە بەر خاترى ئەۋ ھاتوۋمەتە ئېرە، ھەتا لە غەمىكدا بەشدارى بىكەم كە ئەۋ ھەر بايەخېكىشى بۇ دانەناۋە، بەلام ئەۋ دەيتۋانى وا بنوېنى و خەلكى شارىش، ھۆكارەكەيان چاك دەزانى.

ياز دە سالتېك لەمەۋ بەر مېمى بېسەرو شوېن بوۋ، مەرگى دوكتۇر سەرىنى ئەرخەيانى نايە ژوور سەرى ئەۋ كەسانەى چاۋەپوانى دىتقەۋەى تەرمى مېمى، يان لانى كەم ئىسكوپروسكەكى بوۋن. مېمى لېرە نەبوۋ، بەلام ئەگەرى ئەۋە زۆر بوۋ، ئەگەر ئىستا لېرە بوايە، بە لايەنگرىكردن لە

⁴ meme

خه لکی شار به رهنکاری پیاویک ده بوه وه، که شش سالی ته و او
ساردوسپ وهک نازده لیک له گه لی دا جوولابوه وه.

£

£

له دووره وه دهنگی هورژه نی شه منده فر ده گاته گویم، پیم
وايه کاتزمیر دووونیوه و من له بیرى نه وه دام، ده بی لهم کاته دا خه لکی
ماکاندق به تنگ نه وه وه بن، که بزانن نیمه لهم کاته دا و لهم ماله دا به
چییه وه خه ریکن، ده که ومه یادی پیتیکا خاتون... به و له شه لاواز و
پووخساره غه مبار و وینه تارمایی ناسایه ی که به میرات له
پیشینیانییه وه پتی گه بیشتوه، له په نای باوه شینه کاره بایییه که ی خوی
دا دانیشتوه و سیتبه ری پرده کانی په نجه ره که ی، پووخساریان
داپوشیوه. به بزبوونی شه منده فره که که له کلکه ی پنگاکه وه له چاو
ون ده بی، سه ری به لای باوه شینه که دا شوق ده کاته وه، شاپه په کانی
دلی، وه کوو په په کانی باوه شینه که هل ده خولین و له بهر خویه وه
ده لی: «له ته وای نه م کارانه دا شوینیتیه کانی نه هریمه ن بهر چاو
ده که ون.» هر وا که وهک زه روو به پیشالی شته چکو له و بی
بایه خه کانه وه به بهرکی ژياندا نووساوه، له رز و چه قوچق نازای نه ندای
داده گری.

تۇفانى كەلە

ئاگويدا^۵ چاۋى بېرپوۋە تە سۆلىتاي^۶ كە مەندام كە لە دواي بە پىكرىنى
 دلدارەكەي لە وىستەگەي شە مەندە فەرەۋە دەگە پىتەۋە، لىيەۋە ديارە
 مەر كە مەنگاۋ دە نىتە كۆلەنە چۆلەكەۋە، چە ترەكەي ھەلدە دات و
 دەيكاتە سىبەرى سەرى، دەنگى پىللوۋەكانى دەگاتە گويچكەي، ھەست و
 سۆزى ئەوينداريان لى دەپزىت، ئەۋ ھەست و سۆزەي پۇرگارلىك بەربىنى
 بە خۇشى گرتىبو، ئىستا جىگاي خۇي داۋە بە نەخۇشىي دىندارى. بە
 شىۋەيەكە ناچار دەبى بە خۇي بلى: «ۋەك ئەۋ بەرازەي لە نىۋ كۈنەكەي
 دا خۇي دەگەۋزىنى، تۇيش لە نىۋ جىۋىانەكەت دا ئەم شانەۋشان دەكەي
 و خۇت دەگەۋزىنى.

ئەۋ فىكر و خەيالە دەستەم لى ھەل ناگرى و ئەۋكەم بەر نادات، بلىيى ھەتا
 كەنگى من ھەر پىم وابى... كاتزىمىر دوۋونىۋە؟

ئەۋكاتەي ھىستەرەكە بە بارەكەيەۋە بە نىۋ ھەۋرىك لە تەپوتۇزدا
 وىرغەي دەگرد، ئەۋ پىاۋانەي خەۋى پاش نىۋەپۇي پۇزى چوارشە مەيان
 لە چاۋى خۇيان ھەرام كىردىبو، چوۋىبون بەرەۋ پىرى، تا پاكەتى
 پۇرۇنامەكانى لى ۋەرگىرن. باۋە ئانخىل خەرىك بوۋ خەۋەنۋوچكە
 دەيىردەۋە، پەرتۈۋكى نزاكانى لە سەر كۆشە چەۋرەكەي دانا بوۋ لە
 دىۋى جلوبەرگگۈرپىنەكەي دا دانىشتىبو... گويى بۇ دەنگى سىمى نالى
 ھىستەرەكە ھەلخستىبو، ئەۋ مېشانەي لە خۇي دەردەگرد، كە خەۋيان لە

⁵ agueda

⁶ solita

چاوه کانی تاراندبوو، به دهم قېږتېنه دانه وه ده لې: «نه و کفتانه ی تو
نه خوشيان خستم!

بابم هېچ گرېنگيېه ک بهم پروداوانه نادا و ده لې می شيکېشي لې میوان
نييه، ته نانه ت هه تا نه و پاده يه ی که به و پياوانه ده لې، ده رگای
تابو ته که هه لده نه وه هه تا نه و لنگه که وشه ی له سر قه نه فه که ی به جی
بابو بخه ينه وه نیو تابو ته که ی. هه نه وه توانیو یه تی هوگری نه و پياوه
قېږنيسه بی. نه گه ر نه و کاته ی به و تابو ته وه به شوین ته رمی نه م پياوه
قېږنيسه له مائی بچينه ده ری و هه موو زیلو زال و گه ندوگوو زالی نه و
شاره مان، که شه وی پیشو و کویان کردو ته وه به سر دا بکه ن، له به ر
نه وه ی به دږی ویستی ده روونی نه و خه لکه جوو لاوینه ته وه به قه ده ر
نو وکه ده رزیه کیش چیه، تووشی سه رسو و پمانم ناکات.

له وانه یه شه رمی بابم بیانگری و نه و کارانه نه که ن و، بوی هه یه له پووی
نه و نه پرېنگېنه وه و نه و کاره یش بکه ن، ناخر بیته شکردنی نه و خه لکه له و
تاموچېژه ی به و کاره وه ده ستیان ده که وت، کاریکی نه سته مه و شتیکی
هه ر وا سوو کوئاسان نییه. دوا ی نه و هه موو پیشنیوه پو گه رم و
شیداران هی، نه و خه لکانه به لای نه و ماله دا پویشتبون و له به ر
خویانه وه گو تېوویان: «ناخریه که ی نه و پوژه دی که به هه لمزینی بونی
ته رمه که ی شادی و خوشیمان له دل بگه پې!» نه وه ویست و ئاره زویه ک
بوو، که هه موویان، له گه وره وه هه تا چکو له به دل ئاوتیان بو
ده خواست.

تۇفانى كەل

ماوۋىيەكى تر كە كاتژمىرەكە دەگاتە سى، كچەكە بۇ خۇى ھەموو شىتىكى بۇ پوون دەبىتەوۋە. پىيىكا دەبىنى و ھەراى لى دەكات، لە پشت تۇپرى پەنجەرەكەوۋە بەپوونى لىى ديار نىيە، بۇ ماوۋىيەك لە بەر باى باوۋەشىنەكە لا دەچى و پىى دەلى. «كىژۆلە خاتوونەكە، ئەوۋە كارى ئەھرىمەنە! . پۇژى دواى ئەوۋە دەچىتەوۋە بۇ قوتابخانە كوپەكەى من نىيە، بەلكو كوپىكى ترە، تەواو مىندالىكى ترە، جىاوازە لەوۋەى ئەمپۇ، مىندالىك كە گەورە دەبى و تۆرمەى لى دەكەويتەوۋە و سەرەنجام دەمى، بە بى ئەوۋەى ھىچ كەسىك پىزى لى بگرى و پىى وەفادار بى و بە پىى دابونەرىيتى مەسىحىيەكان، پىوپەسمى بەخاكسپاردنى بۇ بە پىوۋە بەرى.

£

£

ئەگەر بىستوپىنچ سال لەمەو بەر ئەم پىاۋە بە تىكەى كەسىك دەرگاى مالى ئىمەى بە پوودا نەكرايەتەوۋە، (ھىچ كەسىك تەقەلاى ئەوۋەى نەدا بزانىت ئەم پىاۋە لە كوپوۋە ھاتوۋە.) ئەگەر لە لاي ئىمە نەمايەتەوۋە و دەستى نەكردبايە بە گژوگىا خواردن و بەو چاوانەيەوۋە كە ھەر لە چاۋى كىۋى دەچوون وەكوو سەگىكى زەنەك چاۋى نەبىرپايەتە ژئانەوۋە، لەوانە بوو ئىستا من لە مالى خۆمان بە ئەرەخەيانى و ئاسوودەيىى بوى دانىشتىبام، بەلام ئەم ئازار و دەرەسەرىيەى من چارەنوسىك بوو، كە بەر لەوۋەى ھەنگاو بىنئىمە سەر خاك، بە قەلەمى دەستىكى نادىار لە نىو چاوانم نووسرابوو، ئەم پازە ھەتا ئىستا بە شاراۋەيى ماۋەتەوۋە، ھەتا

ئەم سالا شومەي من دەگەمە تەمەنى سى سالى و بىت و وەك باشو بە
سەر شانمەو بەنیشیتەو و بابم پېم بلیت! «دەبى لەگەل مندا بىت...»
پاشانىش بەر لەوہى دەرەتەى ئەوہم ھەبى پرسىارىكى لى بکەم،
گۆچانەكەى دەستى لە ئەرزەكە کوتا و گوتى: «دەبى ئەو قەيرانەيش
چارەسەر بکەين کچم، دوکتۆر ئەمىڤ بەيانی خۆى خنکاندوہ.

پیاوہکان پۆشتن و چەکووشک و بەستەيەك بزماریان لەگەل خۆيان دا
سینا، ئەوان تابووتەكەيان بزماریڤژ نەکرد، شتەکانیان لە سەر
کورسییەكە دانا و بۆ خۆیشیان لە سەر ئەو قەنەفەى مردوہكەى لە سەر
بوو دانیشتن، بابەگەرەم لەسەرەخۆ و ئارام دەھاتە بەر چاو، بەلام
ئەوہندى ئەو لەسەرەخۆیە ئەوہندەيش پەریشانى و بېھيوایى دەخاتە
دلى ئیمەوہ، ئارامییەكەى وەك ئارامى مردووى نىو تابووتەكە نىيە، ئەو
ئارامییەى ئەو، زیاتر لە كەسكى پەریشان دەچى، كە بىھوئى ددان بە
جەرگى دا بنى، ھەتا ئەوانەى دەوربەرى ھەست بە نىگەرانییەكەى
نەكەن و لە ترسى ئەوان ئازارەكانى دەروونى بشاریتەوہ، دەنا لە
دەروونەوہ وەك مەنجەل دەكوئى. تەنیا بابەگەرەم لەسەرەخۆ و
وردەوردە بە شەلەشەل بە نىو وەتاغەكە دا دىت و دەچى و ئەو
كەلوپەلانەى بە نىو دیوہكە دا پەرشوبلاو ببوونەوہ كۆيان دەكاتەوہ و
پۆكۆپۆكیان دەكات.

نىو وەتاغەكە پەربوہ لە مېش، كاتىك بىر لەوہ دەكەمەوہ، كە نىو
تابووتەكەيش پەردەبى لە مېش، ھەموو گيانم مووچەركى پېدا دى. ھەتا
ئىستا تابووتەكەيان بزماریڤژ نەکردوہ، ھەتا سەرەكەى جوان كپ بى،

به لām ده لّتی نه و گیزه گیزه ی له سهره تاوه ههستم پى کردبوو، دهنگى باوه شینه کاره بابییه که ی دراوسیکه مان بوو، له شالوى نه و میشانه دهچى، که خویان به تابوته که و به سهروچاوى پیاوه کانداه کیشن، سهریک پاده وه شینم، چاوه کانم له سهریه که داده نیم، بابم ده بینم که سهرى چه مه دانیک لاهه با وه ندیک شتومه کی لى دهر دینى، که من نازانم چین. له سهرقه نه فه که ناوری چوار سیفار ده بینم، به لām نه و پیاوانه ی سیفاره کانیان داگیرساندوه، نایان بینم و دیار نین. من که له م گهرما تاقه تپروکینه دا، له م ساته نه سته مه چه قبه سته ودا و له نیو نه م گیزه گیزه ی میشانه دا گیرم خواردوه، ههست ده که م ده لّتی که سیک به سرته پیم ده لّی: «نه وه داهاتوى تویه... تۆیش ده نینه نیو تابووتیکی پر له میشه وه، هیشتا بریکت ماوه ببیته یازده سال، به لām پۆژیک تۆیش ده گه یته نه م چاره نووسهت... تۆیش له نیو تابووتیک ده نین و سهره که ی گاله ده دهن و ههتا نه به د به ته نیا به جیت ده هیلن.

لاقه کانم له په نای یه کدا جووت ده که م و بیر له وانه ده که مه وه، چاوله چه که مه په شه بریقه داره کانم ده بپرم، ههست ده که م قه یتانی تاکتیکیان کراوه ته وه، دیسانه وه چاوله دایکم ده که مه وه، نه ویش چاوله من ده کات و داده نه ویتته وه، ههتا قه یتانی پۆتینه کانم بۆ گری بداته وه، نه و هالاهى له سهر سهرى دایکمه وه هه لده ستى، بۆنى چیشته خانه و بۆنى دارى کورسی لى دیت، دیسانه وه ده مخاته وه بیرى تابووته که... ناتوانم به جوانى هه ناسه هه ل بکیشم، ده مه وى لیره بچمه دهرى، ده مه وى له هه وای گهرمى سهر شه قامه که دا هه ناسه هه ل بکیشم و دوا بین پنگا تاقى

بکه مه وه، دایکم هه لده سستیته سهر پی و به سرته پیی ده لئیم: «دایه...»
!

به بزه یه که وه وه لأم ده داته وه و ده لئ: «به لئ؟»
داده نه وم و دهم ده نئیم به گوچکه یه وه، پوو خساری پره له بیده نگی و
هه ست ده که م سهری وه ک پؤلوه ئاور تینی لی هه لده سستی، به ترس و
له رزه وه، ده لئیم: «ده مه وی بچه ده ری.

دایکم، بانگ له بابه که وره م ده کات، شتی که به گوچکه ی دا ده چرپینی،
کاتی که دیته وه لام ده لئ: «شتی وای نابی، ئیستا مه حاله .

چاوه چکوله و زه که کانی له پشتی شووشه ی چاویلکه کانیه وه ده بینم،
هه ر ده لئ می شتی که یی لی میوان نییه، خۆم پاده ژیم و بی ده نگ له سهر
جیگا که م داده نیشم، به لام دیسان کاره کان سه بر سه بر ده چنه پیشی،
وه ک ماری سهر سکل گینگل ده دهم، جاریکی تر و دیسان جاریکی تر
گینگل ده دهم، دایکم دیسان سهری ده نی به گویمه وه، به سرته پییم
ده لئ: «چاکتر نه بووی؟»

ئه م جاره یان ده نگیکی پته و نیرانه له که روویه وه دیته ده ری، ده لئیی
ژیی ده نگه که ی زیاتر له سه رکۆنه کردن ده چی هه تا پرسیار لی کردن.

زگم وه ک به رد په ق بوه، به لام پرسیاره که ی دایکم خاوی ده کاته وه،
هه ست به هیمنی و له سه ره خویی ده که م و پاشان هه موو شتی که،
ته نانه ت دلسۆزیه که ی ئه ویشم له دل گران دی و پیی ده لئیم: «نا، هیشتا
هه ر وه ک خۆم وام.» زگم توند ده که م و هه ول ده دهم لاقه کانم به
ئه رزه که دا بکی شم، (ئه وه ییش بق خوی ریگا چاره یه که) به لام ژیر پییم

به تالّه و لاقه كانم له بۆشايييه كه دا سه ما ده كهن، نه و بۆشايييه ي له مابه يني من و ته ركي وه تاغه كه دايه .

كه سيك دېته ژووره وه، يه كي له پياوه كانى بابه گه وره مه، به دواى نه ودا پۆليسيك و پياويك كه شه لوارى كي جينيى سه وزى له پى دايه، دېته ژووره وه. پياوه كه قايشيكي له پشت به ستوه و ده مانچه يه كي پيوه هه لواسيوه و كلاويكي خپى ده ورگيرايى به ده ستوه يه. نه و پياوه ي كه شه لوارى كي سه وزى له بهر دايه له نيو تاريكييه كه دا ده كۆخيت، شتيك به باوه گه وره م ده لي، ديسان وه ده كۆخى و به ده م كۆخينه كه يه وه فه رمان به پۆليسه كه ده دا، كه په نجه ره كه بكاته وه.

ديواره دارينه كان له پواله تدا بى گيان و لاوازن، ده ليى له خۆله ميش ساز كراون، كاتيک پۆليسه كه به قوناغى تفهنگه كه ي له گيره ي په نجه ره ده سره ويښى، هه ست ده كه م نه وه ي ده كرېته وه په نجه ره كه نيه، به لكوو نه وه دارو ديوارى ماله كه يه ويران ده كړى و هه رس ديښى، به لام بى گرمه وه را، وه كوو قه لايه كي خۆله ميشى كه به ده م گه رده لولو له وه تيک ده ته پى. هه ست ده كه م هه ر جاريكى تر تىي بسره ويښى فپى ده دريمه ناوه پاستى شه قامه كه وه، له بهر تيريزى هه تاودا دانيشتويين و هه موو گيانمان ته پوتوز داي پۆشيوه، كاتيک بۆ دووه مين كه پرت له په نجه ره كه پاده كيښى، تايه كه ي ده كرېته وه و شه پۆليک پرشنگ ده رږيته نيو وه تاغه كه وه، تايه كه ي به جيره جپ به ره و نيو وه تاغه كه ده كرېته وه، وه كه نه و كاته ي ده رگاي قه فه زيک به پووى نازده ليكي سه رگه رداندا ده كرېته وه. بيده نگ سه ر ده كيښيته ژووره وه و بۆن ده كات، تووپه يه و

چنگ له دار و دیواره کې گیر ده کات و کهف هل ده خړپټی و پاشان ده چټه شوټنکی فټنکی قه فزه کې، هه تا هه ندیک نارام بیتوه.

له گهل کردنه وهی په نجره کې، هه موو شتیک په نگی ده گورپی، به لام شتوای ناله بار و نارپکی که لوپه له که وه کو خویان ده میتنه وه، پاشان دایکم پر به سییه کانی هه ناسه یه که هه لده مزی و ده ستم ده گری و ده لی: «وهره با له په نجره کې وه چاوټک له مالی خومان بکه یی.»

نه م جار هیش دیسان شارده بینمه وه، ده لټی پاش سه فهریکی دورر که پراومه ته وه نیره، ماله کې خومان ده بینم، بیده نگ و مات و چکوله، به لام بن سیبه ری داربادامه کان هه رفینک و خوش و دلبلاوینه. له دورره وه هه ست ده کم که هه رگیز له نیو نه و فینکاییه سه وز و دلگیره دا نه بووم، ده لټی ماله کې خومان، مالیکی خه یالی بو و دایکم له و شه وانه دا که خه ونی هاشه وپاشم ده دیت و پاده چهنیم له چیروکیکدا بوی گټپراومه ته وه و به لټنی دیتنی نه و خانوه ی پی داوم.

پټپټی کوپی دراوسیکه مان ده بینم، چوته مالی فیکره وه، بی نه وهی نیمه ببینیت به دم فیکه لیدانه وه به لاماندا تی ده په پی. گورپاوه، ده لټی هه ر نیستا چوته ناراییشگا و قره سهری کورت کردوته وه.

سه روکی شاره وانی هه لده سستته سهر پی، دوگمه کانی کراسه کې کراونه ته وه، سه روچاوی له ناره قه دا خو سواوه... توورپه، لیم دټه پټشی، له بهر نه و هه راوهوریا و کټشمه کټشمه ی خوی وه پټی خستوه، ده نگی دهرنایه ت، ده لی: «هه تا نه و کاته ی له ته وژمی نه و بونه کم نه بیتوه، له مردنه کې نه رخه یان نابم.» پاشان دوگمه کانی کراسه کې

تۇفانى كەلە

دادەخات و سىغارىك دادەگىرسىنى. ديسان ئاوپ لە تابوتەكە دەداتەو،
لەوانەيە ئىستا بىر لەوۈ بكانەوۈ ئىتر كەس ناتوانى بلى كاره كە بە
شىۋەيەكى ياساى بە پىۋە نەچۋە، تەماشاي قولايى چاۋەكانى
دەكەم، ھەست دەكەم ئەۋەندە بە سەرنجەۋە چاۋم تى پىۋە، كە پىنى
وابى من دەتوانم بزانم ئىستا چى لە مىشكى دايە. پىنى دەللىم. «تۆ ھەر
لەبەر ئەۋەى دلى كەس لە خۆت نەپەنجى، بە پىچەۋانەى ياسا
دەجوللىتەۋە.» ئەۋىش ۋەك ئەۋەى بلى ھەر پاست چاۋەپوانى ئەۋەسە
بووم، ۋەلام دەداتەۋە: «سەرھەنگ تۆ پىۋىكى بەپىز و دۇنيادىتۋى،
دەيشزانى كە من لە چوارچىۋەى دەسەلاتى ياساىى خۆم دا
دەجوللىتەۋە.» پىنى دەللىم «تۆ لە ھەموو كەس چاكتەر دەزانى، كە ئەۋ
پىۋە مردۋە.»

ئەۋ ديسان لە ۋەلامدا دەللىت «تۆ پاست دەكەى، من تۆكەرى حكومەتم،
باشترىن كار ئەۋەيە لە پىگاي ياساىيەۋە نامەى مردنەكەى بنوسرى.»
لە ۋەلامى قسەكەى دا دەللىم «ئەگەر ياسا بە دەست تۆيە،
باشتر وايە بچىت و دوكتۇرىك بەيىنى ھەتا نامەى ياساىيمان بۆ
بنوسىت.

ئەۋىش بە بى ئەۋەى تۆسقالىكىش شلۋى بى و بى ئەۋە ھەست بەلاۋانى
و دوۋدلى بكات، زۆر نەترسانە سنگ دەردەپەپىنى و چاۋ لە چاۋم دەبىرى
و دەلى: «تۆ پىۋىكى دۇنيادىدە و بەپىزى و بۆ خۆيشت ئاگادارى كە ئەم
كارە كەلكى نابەجى ۋەرگرتنە لە دەسەلات.

به بیستنی نه وه لاهه تی ده گم شه راب گه وچی نه کرده، به لکو ترس
شله ژاندوویه تی.

£

£

نیستا به و ئاکامه گه ییشتووم، که سه رۆک شاره وانیش وه
ته وای خه لکی نه شاره له و پیاوه داغدار و توپه یه، نه وه ههستی که
ماوه ی ده ساله لیزه بیچی گرتوه و تیکه له به ههست و بیری هه موو
که س بوه، یانی له و شه و دریزه ی که برینداره کانیا ن هینا به ر ده رگای
نه م پیاوه و هاواریان کرد (له به نه وه ی ده رگا که ی نه ده کرده وه و له
نیو ماله که وه قسه ی ده کرد) هه رایان لی ده کرد!

«دوکتور نه و بریندارانه مان بۆ ده رمان بکه، بیجگه له تق دوکتوری ترمان
دهست ناکه وی.» چونکه نه و ده رگا که ی نه ده کرده وه و (ده رگا که یشی له
ژووره وه به کلیل داخستبوو، برینداره کانیشیان له به ر ده رگا که دا
پاکیشابوون.) هاواریان لی ده کرد: «بیجگه له تق دوکتوری تر نییه، تکایه
پیاوی چاک به، له پتی خودادا یارمه تیمان بده، خیرت ده گاتی» که چی
(له و کاته ههستیار و نهسته مه یشدا ئاماده نه بوو ده رگا که یان لی بکاته وه
و یارمه تییان بدات.) له و کاته دا خه لکه که پتیا ن وابوو نیستا نه و له
ناوه پاستی وه تاغه که ی دا پاوه ستاوه و چرا که ی له سه سه ری پاگرتوه و
چاوه زهر د و بی به زه بییه کانی ده بریسکینه وه، ته نیا له وه لاهه

تۇفانى كەل

خەلگە كەدا ھەر ئىكەندەى گوت: «ئەوۋى لەو بابەتەو دەمزانى ھەمووم لە بىر چۆتەو، ھەلىان بگىن و بىيانبەن بۆ شوئىنكى تر.

ئىتر دەرگاگە ھەروا بە داخراوى ماىەو (لە بەر ئەوۋى لەو بەو لاو ھەرگىزاو ھەگىز ئەو دەرگاى بە پووى كەسدا نەكراىەو) لە ھەلومەرجىكى ئاوادا بوو كە تووپەى و بىزارى خەلگە كە بىچمى گرت و گەيىشتە چلەپۆپەى خۆى. ئەم تووپەىيە ۋەك پەتايەكى گىشتى پەرەى سەند و ھەتا كۆتايى تەمەن، دەستى لە يەخەى ماكاندۆ بەر نەدا.

دە سال بە سەر ئەم پووداۋەدا تىپەپى، بى ئەوۋى قومىك لە ئاۋى ئەو شارە بخواتەو. لەبەر ئەوۋى لە دەرمانخوارد كردن دەترسا، خواردنەكەيشى ھەر ئەو سەوزيانە بوو كە لەگەل خزمەتكارە سوورپىستەكەى لە نىۋ باخچەى ھەوشەكەيان دا دەيانكرد. ئىستا خەلگى شارىش ھەستىان دەكرد، كاتى ئەو ھاتو تۆلەى خۆيانى لى بكنەو ۋە كۆلۆيك لە جىي بەردەكەى ئەو شەوۋى ئەو دابنىن. خەلگى ماكاندۆيش، كە لە مردنى ئەو ئاگادارن، لەبەر ئەوۋى ئەو بەيانىيە بە دىنبايىيە ھەمويان بە دلىكى ئاسوودەترو پۆجىكى سووكتەرەو لە خەو ھەستاون. ئىستا خەرىكن خۆيان ساز دەكەن ھەتا بچن بەرەو پىرى ئەو شادى و خۆشپەى ماۋەى دە سالە چاۋەپوانى ھاتنىن و بە مافى پەۋاى خۆيانى دەزانن و پىيان ۋايە، شىۋى ئەو مافەيشن. تەنبا ئاۋاتى ئەوان، پزىن و داتولانى ئەو لەشە ۋە ھەللووشىنى بۆنەكەيتى لە پشت ئەو دەرگاىۋەيە، كە ئەو شەو سەرەپاى ئەو ھەموو تكا و پارانەۋەيە ئەو لىي نەكردنەو.

ئىستا بەتەواۋى ھاتومەتە سەرئەو بېروايەى، ئەگەر بېشكەومە بەر شالاۋى توندوتىژى و تووپەيى خەلكى شار و لە لاين ئەوانەو بە بېزارى و نەفرەتیشەو گەمارۆ بدرىم، ئەستەمە لەو بەلئىنەى بەم كابرايەم داوھ پاشگەز بېمەو و بە ھىچ كولۇجىك، ئەگەر بە قىمەتى گيانىشىم بى خۆى لى نابوئىم، تەنەت كلئىسايىش پىگايەكى دىوہتەو، ھەتا بېتە لەمپەر لە سەر پىگاي بەلئىنەكى مندا. باوھ ئانخل چەند ساتىك لەمەو بەر پىي گوتم: «ناتوانم مۆلەتى ئەوہ بدەم ھەتا لە نۆئەو خاكە پاك و پىرۆزەدا تەرمى مۆفئىك بنئىن، لە پاش شەست سال ژيان، بى ئەمرى خوداى كردوھ و خۆى لە دار داوھ... ئەگەر تۆيش خۆت لەو كارە دزىوھ بېوئى و نەيكەيت، سەرەپاى ئەوہى ئەم كارە ھىچ خىرئىكى بۆ تۆ تىدا نىيە، خودات لى پازى دەبى.

منىش لە وەلامى ئەودا گوتم: «بەخاكسپاردنى مۆفەكان، وەك لە كئىبى پىرۆزدا ھاتوھ، كارئىكى خىرخوازانە و مۆفدۆستانەيە و ياسا ئايىنىيەكان پىزى بۆ دادەنئىن.

دىسان باوھ ئانخل گوتى: «بەلئى، بەلام لە بابەت ئەم پياوھو، ئىمە ھىچ ئەركىكان لە سەرشان نىيە، ئەوہ ئەركى سەرشانى كارمەندانى ئىدارەى تەندروستىيە.

بۆ خۆم ھاتم و ئەو چوار سوورپىستەى لە مالاكەم دا گەورە بېوون، لەگەل خۆم دا ھىنامن، ئىزابىلى كچىشم ناچار كرد كە لەگەل بى، ھەر

له بهر نه و په، کاره که زیاتر ده بیته کاریکی بڼه مالیه یی و ټینسانۍ، نه و له حالیکدا، نه گره هر به ته نیا خوم نه و تهرمه م به نيو شه قامه کانی شارد او بهره و گورستان بېردایه، زیاتر ده بوه کاریکی تاکه که سی و ناژاوه گپړانه، به لام نه گره له بهر نه و په من مړوفیکي پېرم و سهره نگی کومارېشم، سهره پای نه وانه، له بهر نه و په له لایه نی جهسته ییبه و له لوازم، به لام خاوه نی دهروونیکی خاویتم و هیچم له دل دانیه، نه وان با به شیاوی نه ویشم نه زانم پېزم لی بگرن، هیوادارم لانی که م پېز له که که م بگرن که نافرته تیکه، من نه و کاره له بهر خوم ناکم، له وانه په له بهر پوچی مردوه که یش نه بی، ته نیا ده مه وی نه و به لینه پیروزه م بهر مه سر. نه گره که که م له گهل خوم دا هیناوه، له بهر نه و په نییه له که سانیک ده ترسیم، به لگو له بهر نیه تی خیرخوازانم بوه، نه ویش مندا له که ی له گهل خوی دا هیناوه و نیستا نه و سېبه سی لیره یی.

هر سیکمان، سېبه سییش باری نه و پووداوه تاله مان له کول ناوه. چند ساتیک له مه و بهر که هاتینه نیره، پیم وا بوو تهرمه که هیشتا هر به بنمیچه که وه هلواسراوه، به لام نه و پیاوانه ی بهر له نیمه هاتبونه نیره، دایانگرتبوو له سهرقه نه فکه پایان کیشابوو، نه وان پیمان وا بوو نه م کاره زور دریزه ناکیشی و هر له بهر نه ویش، ده ستوبرد کفنشیان کردبوو.

کانتیک دیمه ژووره وه چاوه پوان بووم تابووته که بین، که که م و نه و که م له قوزبنیکدا دانیشتون و من خه ریکی پشکنینی نیو مال که م، بهر هیواهی دوکتور شتیکی له پاش خوی به جی هیشتی، هه تا بیتیه

به لگه يهك بۆ پوونكر دنه وهى ئه و كارهى كردويه تى، چه كمه جهى
مىزه كهى ئاواله يه و پره له كوته كاغەز... هيجيان ده ستوخه تى ئه و نين،
له سه مىزه كه ئه و سويندنامه يى له به رگ گيراوه، ده بينم كه
بيستوپىنج سال له مه و به ر له گه ل خۆى هينايه ماله كهى منه وه. كاتيك
ده رگاي ئه و يه خدانه گه و به رى كرده وه. ئه و يه خدانه ي كه جىگاي
جلوبه رگى هه موو خىزانى بنه ماله كهى منى تيدا ده بوه وه، به لام هيج
شتىكى بىجگه له دوو كراسى شپۆل و بى بايه خ، ده ستىك ددانى
ده ستكرده كه به دلنبايييه وه هى خۆى نه بوون (له به ر ئه وهى ددانه كانى
خۆى ساخ و سه ليم و پىكوپىك بوون و ده تگوت سه ده فن.) كاغەزه پواو
و تۆزاوييه كانى له خواره وه، له چه كمه جه كهى ژىره وه دا دانابوو، هه ر
هه مان ئه و ددانه ده ستكردانه ي كه بىستوپىنج سال له مه و به ر له گه ل
خۆى هينابوونى، ئه وانيش به هۆى تپه پوونى زه مان و له به ر كه لك
ليوه رنه گرتنيان، ته پوتۆزاوى ببوون و زه رد هه لگه پابوون.

له سه مىزه چكۆله كه يش، له په ناى چرا كۆزاوه كهى دا، چه ند
به سته يهك پۆژنامه ي ده ست لى نه دراو دانراون، هه ندىك هه ليان
ده شيوينم، به زمانى فه ره نسىن، ئه وى تازه يان هى سى مانگ له مه و به ره:
ژوئيه ي سالى ١٩١٨، پۆژنامه يه كى ترى نه كراوه ي ليه: ژانويه ي
١٩٢٧، نوامبه رى ١٩٢٦، ئه وهى كه له هه موويان كۆنتره هى ئوكتۆبه رى
١٩١٩ يه، بىر له وه ده كه مه وه: ئه وه ئۆ ساله كه لاپه رهى پۆژنامه يه كى
هه لئه داوه ته وه. ئه وه ده بىته سالىك دواى هيرشه كه، له و كاته به م لاوه

تۇلانى كەلە

ئاخىرىن شىتېك كە پردى پتوھەندى ئەو بوو، لە نىوان ھاولاتىيەكانى دا وە
لاى ناوہ .

پياوھەكان تابووتەكان دەھىتنن و تەرمەكە دەخەنە ناوييەوہ، پاشان من
دەكەومە بېرى ئەو پۆژەى، كە بېستوپېنچ سال بەر لە ئىستا، ئەو پېى
نايە نىو مالەكەى مەوہ و نامەيەكى دايە دەستم كە لە پاناما، بە دەستى
فەرماندەى گشتىي كە نارەكانى ئۇقيانوىسى ئەتلەس: سەرھەنگ نورليانو
بۆئىنديا، نووسرابوو.

لە نىو تاريكييەكەدا، خەرىكى پشكنىنى يەخدانە قوولەكەم، ھېچ شىتېكى
ترم تىدا نەدى، بېجگە لەو كەلوپەلەى بېستوپېنچ سال لەمەو بەر لەگەل
خۆى دا ھىتابوونى. بە جوانى لە بېرمە، وا دەزانم ئەمپۆ بوو، دوو كراسى
كۆنەى بى بايەخ، تاقمىك ددانى دەستكرد، وئىنەيەك و سويندنامەيەكى لە
بەرگىراوى كۆنە، بەر لەوہى سەرى تابووتەكە بېنئەوہ بە نىو ديوەكەدا
دېم و دەچم، ھەر جارەى شىتېك ھەلدەگرم و لە لايەكى دادەنىم، وئىنەكە
ھىشتا ھەر لە بنى يەخدانەكە دايە، ھەر پاست لەو شوئىنەدايە كە ئەو دەم
تىيى دا بوو. وئىنەيەكى كۆنەى ئەفسەريكە، ميدالئىكى لە خۆى داوہ،
وئىنەكە و ددانە دەستكردەكان و سويندنامەكە ھەلدەگرم و وېكرا
دەيانخەمە نىو تابووتەكەوہ.

ھەر كە لە كارەكانم دەبەمەوہ، ئامازە بە پياوھەكان دەكەم و ئەوانىش
سەرى تابووتەكە دەنئىنەوہ، بېر لەوہ دەكەمەوہ، ئىستا سەفەرىكى تىرى
لە پېشە .

ئاساييتىن كار ئوۋە بوۋ، ئوۋ كەلۈپەلەي پۇڭى ئوۋەل لەگەل خۇي دا
 ھېنابوۋنى لەم سەفەرەي ئاخىرىشيدا لەگەل خۇي دا بيان بات و لېرە بە
 جىيان نەھىلەت، بە لانى كەمەۋە ئوۋ كارە لە ھەموو كارىكى تر
 سىروشتىتر دەنۇيى، پاشان چاۋىكى لى دەكەم و ھەست دەكەم بۇ
 يەكەمىن كەپەت بەھىمنى مردوۋ، چاۋىك بە نىۋو ۋە تاغەكەدا دەگىپم،
 دەھىنم تايەك لە كەۋشەكانى لە سەر قەنەفەكە بە جى ماۋە. دەست
 دەدەمە كەۋشەكە و ئامازە بە پىاۋەكان دەكەم، ئوۋانىش سەرى
 تابوۋتەكە، پاست لە و كاتەدا كە شەمەندەفەرەكە ھۇپىن لى دەدا و لە
 كلكەي پىگاگەۋە لە چاۋان ون دەبى، ھەلدەدەنەۋە. ھەست دەكەم:
 كاتۇمىر دوۋوسى خولەكە، دوو سى خولەكى پۇڭى دۈۋزەي سىپتامبەرى
 ۱۹۲۱، ھەر پاست ئوۋ سەروبەندى سالى ۱۹۰۳ ئوۋ پىاۋە بۇ يەكەمىن جار
 لە پشت مىزى نانخواردنەكەي ئىمە دابنىشت و داۋاي لى كردين، ھەندىك
 گىيەي بۇ خواردن بدەيىنى، ئادىلايدا لە و كاتەدا لىي پىرسى: «ھەر
 گزۇگىيەي ئاسايى، دوكتۇر! ؟

ئوۋىش زۇر بەرپىز و ئەدەب و بە منگە منگىكەۋە گوتى: «ھەر گزۇگىيەي
 ئاسايى، خاتوون... ھەر لە و گزۇگىيەي دەيكەنە بەر دەم ئەسپەكان
 بىخۇن.

راستییەکی ئەو یە، مێمی ئیستا لەم مالهەدا نییە و لەوانە یە هیچ
 کەسیکیش نەزانێ لە کەنگێو لەم مالهەدا نەماوە. ئاخیرین کە پەتیک کە بە
 چاوی خۆم دیتم، یازدە سال لەمەو بەر بوو... هێشتا دووکانە چکۆلەکی
 سەر ئانیشکەکی ئەو کۆلانەکی هەر مابوو، دووکانیک کە وردە وردە بە
 پێی پێداویستیی دراوسێکان گۆرانی بە سەردا هات و بوو بە فرۆشگایەکی
 تایبەت و پەڕبوو لە کەلوپەلی جۆراوجۆر و پەنگاوپەنگ. سەرنجدان و
 وردبینی و ماندوو بوونی تایبەتی مێمی کارێکی وای کردبوو هەموو
 شتەکان لە سەر جێی خۆیان بە پێکوپێکی دابنرێن.

مێمی هەموو پۆژیک لە بەری بە یانییەو هەتا زەردەیی ئیوارێ بە یەکیک
 لەو چوار مەکیەکی دوورمانی دامستیکی کە لەو سەردەمەدا لە شاردا
 هەبوون جلۆبەرگی بۆ دراوسێکان دەدووری، یان لە پشستی مێزەکەو بە
 سەرپوویەکی خوشەو، کە تایبەتمەندیی سوورپیتستەکانە،
 مشتەرییەکانی بە پێ دەکرد، هەمیشە هەر وا سەرپووی خوش و دەم بە

بزه بوو... هه میسه پووگهش و شاد و له سهره خۆ بوو: تیکه لاییهك له پاکی و بێ متمانهیی.

من له و کاتهوهی که میمی له مالی نیمه پویشته و به جیی هیشتهین نه م دیوه تهوه، به لام راستیه که ی نهوهیه له بیرم نایی و نازانم له کهنگیوه هاتهوه ته ئیره، ههتا له گهڵ دوکتوردا و له قوژینی نه م مالّه ته ریکه دا به یه کهوه بژین، یان چلۆن توانیی ههتا نه و پادهیه خۆی سووک و بێ بایهخ بکات و ببیتته دلداری پیاویکی ئاوا سووک و بێ قابیلهت، که له و کاته ههستیاره دا له ده رمانکردنی نه و خۆی بواردبوو. سهره پای نه وهیش، نه و وهك پزکچی بابم و دوکتوریش وهك میوانیکی هه میسهیی، له مالی بابم دا ده ژیان و سهره پای نه وانه و زۆر شتی تریش...

زپدایکم ده یگوت، دوکتور مروفیکی باش نه بوو، له گهڵ بابم دا که وتبووه ده مه قالّه و ده یه ویست پازی بکات نه خوشیه که ی میمی شتیکی نه وهنده زۆر مه ترسیدار نییه، به لام نه و ته نانهت هه ر ئاماده ییش نه بوو، با هه ر له به ر دلی بابیشم بێ، له دیوه که ی بیتته ده ری و به سه ره پیوه چاویکی لی بکات، بیجگه له وهیش، ته نانهت نه گه ر هه ر وای دابنێن نه و کچه سوورپیسته، نه خوشیه کی سووکیشی گرتیی، لانی که م به هۆی نه و هه موو پێز و حورمه ته ی له مالی نیمه دا لیی گیرابوو، ده بوو پشکنینی هه ر بۆ بکردبایه.

نازانم چی پووی دا، هه ر نه وهنده ده زانم به یانییهك، که هه ستام نه میمی مابوو نه دوکتور، پاشان به فه رمانی زپدایکم ده رگای وه تاغه که ی دوکتور بۆ هه میسه داخرا و ئیتر هیچ کاتیك ناوی نه و به سه ر زاری دا نه هاته وه،

تۇلانى كەلە

هەتا ماوەی چەند سالتىكى بە سەردا ھات و ئەویش لە و كاتەدا كە خەرىكى دوورینی جلوبەرگی بووكتىنیه كەم بوو.

مىمى پاش ئەوەی لە مالى ئىمه پۆشت، سى بان چوار یەكشەممە بۆ نوێزى شىوان ھاتە كلىسا، كراسىكى گولدارى ئاورىشمىنى لە بەر دەكرد و كلالۆيكى جلفانى، كە ھەموو جارێك بە چەپكە گولتێكى دەستكرد، دەینەخشاند لە سەردەنا. ئەوەندى لە مالى ئىمەدا بوو، ژنێكى زۆر سادە و ساكار بوو، تەنانەت زۆربەى كاتەكان ھەر بە پىخاوسى دەھات و دەچوو، بەلام ئەو ژنەى لەو پۆزى شەممەیدا لە كلىسا دىتم، لەگەڵ ئەو مىمىيەى جاران دەمناسى، بەقەد ئەرزو ئاسمانیان گۆپان بە سەردا ھاتبوو، ناسینەوہى زۆر دژوار بوو، ئەو لە پىزى پىشەوہ، لە نێو ژنەكاندا، گوێى لە وتەكانى ئىنجىل پادەگرت و بەو جلوبەرگە دەقدراوانەوہ كە لە بەرى دەكردن و خۆى پتوہ پادەنا، پوالەتێكى نوێ و بە پۆزى بە خۆیەوہ گرتبوو. ئەم پوالەتە نوێیەى و ئەو ئاكارە ھەرزانەى بە ھىچ كولۆجىك لى نەدەوہشاوہ و زۆر ناخەز و دزیو دەھاتنە بەر چاو. ئەوەندە بە دلگەرمىیەوہ پتوپەسمەكەى بە پتوہ دەبرد، ھىچ كەس ھەتا ئەو كاتە شتى واى نەدیوو، تەنانەت ئەو كاتەى سەلیبى دەكىشا ھەر ئەو پوالەتەى بوو، كە لە دەرگای كلىساوہ دەھاتە ژوورەوہ، بە شىوہیەكى وا خۆى دەنواند، ھەموو لایەكى تووشى سەرسووڕمان كردبوو. ئەو كەسانەى دەیان دەزانى كارەكەرى مالى ئىمە بوە، تەواو چەپەسابوون و سەریان لەو كارەى سووڕمابوو، ئەو كەسانەى

ههتا ئه و کاته‌یش نه‌یان ده‌ناسی، به وردی سه‌رنجیان ده‌دایی و لییان ده‌پوانی.

ئه‌وه‌ی بۆ من ژۆر جینگه‌ی پرسیار و سه‌رسووپمان بوو، ئه‌وه‌ بوو که چ شتێک بۆته هۆی ئه‌وه‌ی ئه‌و ژنه هه‌تا ئه‌و پاده‌یه گۆرانی به سه‌ردا بی! بۆ چی میمی له مائی ئیمه‌دا نه‌ماوه؟ له پۆژی یه‌کشه‌مه‌دا هه‌ر له داری کرسمه‌س ده‌چوو، ئه‌وه‌ندی جلوه‌برگی په‌نگاوپه‌نگ له به‌ر کردبوو، سێ ژن ده‌یاننوانی له‌به‌ریان بکه‌ن و به‌ پۆشته و په‌رداخیه‌وه له پتوپه‌سمی جه‌زنی پاکدا به‌شداری بکه‌ن. ئه‌و کچه سوورپێسته ئه‌وه‌ندی سێسڵه و پلپله‌ی له خۆی دا بوو، که ده‌توانرا ژنی چواره‌میشیانی پێ پرازینیته‌وه. دوا‌ی نوێژ خۆیندنه‌که، هه‌م ژنه‌کان و هه‌م پیاوه‌کان له به‌ر ده‌رگا چاوه‌پوان وێستان هه‌تا له کاتی هاتنه‌ده‌ره‌وه‌ی دا ببینن. له دوو پیزدا له سه‌ر پلیکانه‌کانی به‌ر ده‌رگا که‌ی ده‌ری پیاوه‌ستا بوون. که‌س ورته‌ی لیوه نه‌ده‌هات، شیوه‌ی چاوه‌پوانیکردنه‌که‌یان تانه و توانجی لی ده‌باری، پیم وایه شیوه‌ی پیاوه‌ستانه‌که‌یان هاواری ده‌کرد، نه‌تینییه‌کیان له ده‌روون دایه و به‌ مه‌به‌ستیکی تایبه‌ته‌وه پیاوه‌ستان، هه‌تا ئه‌و کاته‌ی میمی هاته ده‌ری و چاوه‌کانی نووقاند و هاوکات چه‌تره‌ حه‌وت په‌نگه‌که‌ی هه‌لدا و به‌و شیوه‌یه و به‌و پیلاره پاژنه به‌رزانه‌یه‌وه وه‌ک ژنیکی جلف و له‌خۆبایی و سه‌رسه‌ری به‌ نێو پیزی پیاو و ژنه‌کاندا تپه‌پێ، هه‌تا یه‌کێک له پیاوه‌کان سه‌ری پیزه‌که‌ی وێک هه‌تاوه و میمی له نێوانیاندا گیرێ خوارد.

له و كه كه و ته ئه و هه لومه رجه وه زۆرى پى سەير بوو، به سەر سووپمانه وه چاوى به هه موويان دا ده گى پرا و هه ولى دا وهك پوا له ته كهى كه زياتر له حه نه كچى به كه ده چوو بزه به كه ده سكر ديش بى نى ته سەر لى وى.

به لام كاتى كه به مابه ينى هه ر دوو پى زه كه دا تى به پى، چه تره كهى ئاواله كرده وه و مى پى كه كهى گرت. بابم كه له لای منه وه پاوه ستابوو، ده سى گرت و كى شامى به نى و پى زه كه وه، هه كه پى اوه كان وى ستى ان سەر له نوى سەر پى كه كهى لى بگن، بابم سەر پى كا كهى بى مى ئاواله كرد و نه وى به په له گومبه تهى خوى دا هه تا له و كه له به ره وه بى ده رى از بى. بابم به بى نه وهى چا وى كه له و خه لكه بكات، به هه بى به تى كه وه ده سى مى مى گرت و وهك نه وهى هه ر هى چى ان به پووشى كى دان نهى، به فى زى كه وه به نى خه لكه كهى دا تى به پرا ند. هه ر نه و هه بى به تهى كه كاتى كه ده به وى ست كارى كه به دى وى ستى خه لكى بكات به خوى وه ده گرى.

£

£

ما وه به كهى پى چوو هه تا نه وهى زانىم مى مى له مالى ئى به پووشتوه، بۆ ته دلدارى دوكتو ر و له گه ل نه ودا له نى و مالى كدا به به كه وه ده ژى ن. نه و پو ژانه هه مى شه ده رگاى دوو كانه كهى ئاواله بوو، مى مى هه ر وهك سەر ه ژنى كى خانومان و و جى پى ز، نۆر به پى كو پى كى و به رده وام له پى و په سمى نو پى كى كلى سادا به شدارى ده كرد و گو پى نه ده دا به هى چ

قسه وباسیځ و ده تگوت نه بای دیوه نه بژان، هر وهك نه وهی له
یه كشه ممه كه ی پیشوودا میښیكیش نه ی كه سستی و هیچ پووی نه دابی،
به لام پاش نه وهی دوو مانگ به سر نه و پووداوه دا تیپه پی، ئیتر
ورده ورده لئی سارد بوه وه و بۆ هیچ پټوپره سمیك لاقی نه نایه نټو
كلټساوه و كه سیش له و دووكانه نه ی بینیه وه.

نه و سهرده مه ی كه دوكتور له مالی ئیمه بوو هر وا ده زانم نه و پوویه و به
جوانی له بیرمه، ئیستایش سمیله پرش و قهیتانییه كه یم هر له بهر
چاوه، نه و چاوه زه قانه یم له خه یاله، كه وهك گورپه پشیله یه کی برسی و
تامه زړو ده یبرینه بالای ژنان و زیتی ده كړنه وه و له ژنانی ده پوانی. له
بیرمه هیچ كاتك توحنی نه ده كه وتم و لئی نزیك نه ده بوومه وه، هر له بهر
نه و تایبه تمه ندییانه ی، وهك ناژه لټکی نه فسانه یی لیم ده پوانی و نه و
كاتی هه موو خیزانه كه له پشت میزی خواردنه كه هه لده ستان، نه و
هیشتا هر داده نیشته و خه ریکی خواردنی نه و گژوگیایه بوو، كه
نه سپه كان ده یان خوارد.

سئ سال له مه و بهر كه بایم ناساغ بوو، له جیگادا كه وتبوو، دوكتور هر
له ژووړه كه ی خۆیشی نه هاته ده ری. هر پاست وهك نه و شه وهی، بۆ
دهرمان كړنی برینداره كان له جیگه ی خۆی نه بزووت. ته نانه ت جار یكیش
پازی نه بوو خۆی بشه مزینی و سهر داننکی لای بایم بكات. هر وهك شهش
سال بهر له ئیستایش، خۆی له پشكنین و دهرمان كړنی ژنك بوارد، كه
برپار بوو دوو پوژ دواتر عاشقی یه كتر بن و له نټو مال كیدا به یه كه وه
بژین.

تۇتۇنى كەلە

بەر لەۋەى خەلگى شار بېنە سەرۋىكارى دوكتۇر، ئەو لە ژورەۋە دەركاى ئەۋمالە چىكۆلەى لە سەر خۆى گالە دابوو، پاش ئەۋەى دەركاى دوكانەكەىش گالە درا. مېمى بەردەۋام و سالەھای سال لە نېۋ ئەۋمالە دا ژيا، لە پاش ماۋەىەكى زۆر خەلگەكە بۆيان دەركەۋت، مېمى ديار نېيە و شوئېنېز بوە.

ئەم ھەۋالە لە كاغەزىكى واژدە كراۋدا نووسرابوو و بە ۋوۋىكارى دەركاى دەرەۋەى مالەكەيانەۋە ھەلىۋاسىبوو. لەۋ كاغەزەدا نووسرابوو، دوكتۇردلدارەكەى خۆى كوشتوۋە و لە نېۋ باخچەى ھەۋشەكەيدا لە چاللى ناۋە، ئەۋىش لە ترسى ئەۋە بوە، نەكا خەلگى شار فرىۋى بدەن و بە دەستى ئەۋژنە دەرمانخواردوۋى بىكەن، بەلام مېمىم بەر لە زەماۋەندەكەى خۆم دىبوو، ئەم باسە دەگەپتەۋە بۆ يازدە سال لەمەۋ بەر، ئەۋىش راست ئەۋپۆژە بوۋكە لە پېۋرەسەى ئايىنى لە كلىسا دەگەپامەۋە، ژنىكى سوورپېستىم بېنى ھاتە بەر دەركاى دوكانەكەى و بە ۋوۋىەكى خۆش و دەم بە خەندە پېى گوتىم: «دەستت خۆش بى چابىلا ... خەرىكى بە دزى ئىمەۋە زەماۋەند دەكەيت و لىشىمان ناگېرپتەۋە!؟»

£

£

پېى دەلېم: «بەلى، بە دلئايىيەۋە ۋەك تۆ دەفەرموۋى ھەرا

بوە...

پاشان ئالقەى تەنافەكە، كە لە لای سەرئىككىيەو شى بۆتەو و پيشالى تازە ھەلپراوى پيدا شوپ بۆتەو، دەكئشمە خوارى و ئەو گرئىيەى پيشتر پياوھەكانم بۆ داگرتنى لاشەكە كەردبوويانەو، سەر لە نوێ وەك خۆى دەبىبەستمەو و سەرئىكى تەنافەكە لە سەر كاريتەكەو فەپئ دەدەمە ئەو ديو و ئالقەى تەنافەكە ھەروا بە ھەلئاسراوى بە سەر كاريتەكەدا شوپ دەبىتەو.

سەرۆك شارەوانى خەريكە بە كەلۆھەكەى خۆى باوھەشئەن دەكەت، لە بەر تەنگەنەفەسى پەنگى تەواو ھەل بزرکاو، چاوا لە ئالقەى تەنافەكە دەكەت و تاقى دەكەتەو، بەوردى ھەلئى دەسەنگىنى و دەلئى: «باوھەپ ناكەم ئەو تەنافە ناسكە تاقەتى پراگرتنى ئەو لاشە قورسەى ھىنابى.» منيش لە وەلامى دا دەلئم: «ھەر ئەو تەنافە ناسكە سەلەھەى سەلە ئەو ھەلۆركەى پيدا ھەلئاسراو و تاقەتيشى ھىناو.

ئەو دەست دەبات و كورسىيەك دىنئىتە پيشەو و كەلۆھەكەم دەداتە دەست و بە ھەر دوو دەست خۆى بە تەنافەكەدا ھەلئەواسى، لاقەكانى لە ئەرز دەبەرزىن سەرچاوى دەبىتە پەتى خوئەن و سوور ھەلئەگەپئ، پاشان لە سەر كورسىيەكە پادەوھەستى و چاوا لە سەرى تەنافەكە دەكەت، كە پيشتر خۆى پيدا ھەلئاسىبوو دەلئى: «قەت ئەمە جئى باوھەپ نىيە... ئەم ئالقە خۆ بە مىلى مندا پاناگاتەو.

ھەر لەو كاتەدا ھەست دەكەم بە دەستى ئانقەست خەريكە بەھانە دەھىنئىتەو، بۆيە ئەو قسانە دەكەت ھەتا پەنگايەك ببىنئىتەو بۆ دەربازبوون و بەو بيانوھەو پەتوھەسى بەخاكسپاردەكەى دوا بخات،

پاست چاو له چاوه کانی ده برېم و له ناخووه هه لى ده سه نګینم و پى پى ده لىم: «يانى هه تا ئیستا نه ت زانیوه نه و زور له تو که له گه تر بوو؟
 نه ویش ئاوړېک ده داته وه و چاوړېک له تابووته که ده کات و ده لى:
 «فه پښکى وایشى نییه» من باوه پ ناکه م بهم ته ناهه توانیږى نه و کاره بکات.

من دلنیا م هر به و شپوه بوه، نه ویش دلنیا به، به لام به نه نقه ست ده یه ویست کاره که دوا بخت، له وهى ده ترسى گيچه لیک بۆ خوئى ساز بى. نه و ترسى دوو لایه نه و دژ به یه کن، هم ده یه وى پتوره سمه که دوا بخت و هم چاوه دیږى به سر کاره کانیشووه هه بى، پاشان ده چیت بۆ لای تابووته که و له سر پاژنه کانی پاده وه ستى، چاو له من ده کات و ده لى: «ده بى به چاوى خوم به داره که وه بیښم، هه تا به ته واوى لى دلنیا بم.

نه گه ر نه و کاره به ده ست من بوايه، درخیم نه ده کرد. به پیاووه کانم ده گوت، سهرى تابووته که هه ل بده نه وه و وه که چهند ساتیک له مه و بهر به ته ناهه که دا هه لى بواسنه وه، به لام نه و کاره بۆ که که م و له بهر چاوى نه و دا زور سهخت و دژوار بوو، بۆ من داله که یش کارى که نه ستم بوو، هر چنده نه و کاره له گه ل نه و لاشه یه دا نازاردانى له شى که بى ده سه لات و ناره حه تکرندى مړوفیک بوو، که تازو له پاش ته مه نى که دوورودرېژ بۆ یه که مین جار تامى حه سانه وهى ده چه شت. نه و کاره زورى نازارده دام. سهره پای نه وه یش پاگويزتنى لاشه یه که به نارامى و گه وره بییه کی زوره وه له سر جیگای خوئى پاکشاوه، له گه ل یاسای مړوفایه تی و

مړوډوستیدا نه ده گونجا و دژایه تی هی بوو، به لام ده بوو ئیزم بدایه هه تا هلی بگرن و دیسان به داره که وهی بکن. هه تا بزائم نه و کابرایه چه نده لاساره و له سر قسه ی خوی سوور و پیداگره! به لام نه وه کاریکی زور دژوار و ناحه زه. هر بویه پیی ده لیم! «چاکتر وایه سهرینی نه رخیانی بنیمه بن سهرت و دلنیات بکه م که من، هر گیز پییان نالیم نه و کاره بکن، نه گهر تویش نه و کاره ت پی خۆشه، نه وه به بهر پرساییتی خۆت هلی بواسه وه و بهر پرساییتی به که یشی له نه ستوی خۆته! ده بی له وه یش ناگادارت بکه مه وه، من نازائم له که نگتوه مردوه.

هیشتا هر له لای تابوته که وه له جی خوی جوولای نه کرده، چاوک له من و پاشان له ئیزابیل و دواپیش له منداله که، سر له نوی له تابوته که ده کات. له نا کاو نیو چاوانی تیک ده نی و به توپه بییه وه ده ست ده کات به هر په شه و ده لی: «تو ده بی باش بزانی، که نه م کاره تچ گرفتیک ساز ده کات!

منیش که چاک له مه به سستی هر په شه که ی ده گه م، له وه لامی دا ده لیم: «دیاره ده زانم،... من هه ست به بهر پرساییتی ده که م.» نه ویش که ده سته کانی خوی پیک ده گوشی و نارهق له نیو چاوانی ده تکی و به شیوه یه کی مه به سستار و پیکه نین ده جوولینه وه و پووم تی ده کا و ده لی: «وه لامی من بده ره وه... شه وی پابردوو، چونت زانی نه م کابرایه خوی خنکاندوه؟

سه بر ده که م هه تا لیم دیته پی شه وه و له بهرانبهرم دا پاده وه سستی، جوولنه نا که م، پاست هه ناسه گهرم و ناورینه کانی به سه روچاوم دا

تۇلانى كەلە

دەپېزىن... ھەندىك سەبر دەگرى... كالاھەكى دەداتە بن ھەنگلى و پاشان پىي دەلئىم: «كاتىك ئەو پرسىيارەم وەك كەسىكى بەرپرس لى دەكەيت، ئەو كاتە بە خۇشخالىيەو وەلامى پرسىيارەكەت دەدەمەو. لە كاتى قسەكردىم دا نەشلىو دەبى و نە ھەست بە نىگەرانى دەكات. پوم تى دەكات و دەلى: «دلتيا بە سەرھەنگ... ئەو پرسىيارەت بە شىوہەكى فەرمى لى دەپرسم.

خۆمى بە دەمەو دەدەم ھەتا بە ھەر شىوہەك پىي خۇشە ئاوا بچولئتەو. دلتيام ھەر چەندە ھەول بەدات بە فەرمى بدوئەت و باسەكە ئالوز بەكات، لە كۆتايىدا ناچار دەبى سەر بىق پاسىتى و ئەقلائيىت شۆپ بەكاتەو. ئەويش بە سەبر و لەسەرەخۇيى. ئەوہى لە سەر سەبرانە لە سەر خىرانە. پوى تى دەكەم و پىي دەلئىم: «لە بەر ئەو تەنافەكەيان پچپاند و لاشەكەيان داگرت، چونكە نەم دەتوانى سەبر بگرم و تاقەتم نەدەھىنا ھەر ئاوا بە ھەلواسراوى بمىنئتەو، ھەتا جەنابتان بپيار بدەن و ھەستى و بىن بۆ ئىرە! دوو كاتژمىر لەمەو بەر داوام لى كرى تەشرىف بەيىنى، ئەو ھەمەوى خاياند ھەتا جەنابتان ئەو دوو كۆلانە بپىن و بگەنە ئىرە!

ھىشتا ئەو ھەر پەق و وشك لە سەر جىگاھى خۇى پاوہستاوہ، خۆم دەدەم بە سەر گۆچانەكەم دا، لە بەرانبەرى دا پادەوہستم. ھەندىك بە پىشەوہدا دەنوشتىمەو و دەلئىم: «بىجگە لە ئەوانەيش، ئەو پياوہ ھاوپى من بوو.

بەر له وهی قسه کانم کۆتایی بێ، به توانجیکه وه شیله بزه یه ک ده یگرێ. هه ناسه گهرم و بۆگه نه که ی به سه روچاوم دا ده درێ و ده لێ «هه رگیز له وه ناسوده تر نابێ، به به وای تۆیش وا نییه؟»

له ناکاو بزه ی له سه ر لێوه کانی کال ده بنه وه و به توو په ییبه که وه ده لێ: «وا دیاره پێشتر زانیوته ئه م پیاوه نیازی نه وه ی هه بوه خۆی بکوژیت؟ به دلنیا ییبه وه ده مزانی نییه تی له و کاره ی نه وه یه باسه که ئالۆز و شپه رزه بکات، بۆیه به ئارامی و له خۆ به ر دوو ییبه وه گوتم: «دووباره ی ده که مه وه، هه ر که زانیم خۆی له دار داوه، یه که مین کارم نه وه بوو هه ستام و هاتم بۆ شوینی کاره که ی تۆ، ئێستا دوو کاتژمێر به سه ر نه و کاته ی، که هاتم بۆ نه وێ تی په ریوه .

هه ر وه که نه وه ی په رسیاریکم لێ کردبێ، ده لێ: «خه ریک بووم نانی نیوه پۆم ده خوارد.

منیش له وه لامی دا ده لێم: «ده زانم. ته نانه ت پێم وایه دوای ناخواردنه که ت سه ر خه ویکیش ت شکاندوه.

ئێتره یج وه لامیکی بۆ گوته ی پێ نییه و پاشه و پاش ده کشیته وه، چاو له ئیزابیل ده کات که له لای مندا له که یه وه دانیشتوه. چاوێک له پیاوه کان ده کات، له کۆتایی به شدا له من ده پوانی. په و خساری گۆرانی به سه ردا هاتوه... به پواله ت به شوین شتی کدا ده گه پێ، هه تا بۆ ماوه یه کیش بێ خۆی پێوه بخافلێتی، په و ی له من وه رده گیپێ، ده چیت بۆ لای پۆلیسه که و شتیکی به گویدا ده چرپێتی: پۆلیسه که سه ری بۆ ده له قێتی

تۇلانى كەلە

و لە ۋەتاغەكە دەچىتە دەرى. پاشان دەگەپتەۋە قۇلى من دەگرى و دەلى: «سەرھەنگ، ۋەرە بۇ ئەۋ دىۋەى تر، ھەندىكم كار پىتە.

ئىستا شىۋەى قسەكردنەكەى بە تەۋاۋى گۆپاۋە، توۋپە ۋ پەرىشانە ۋ ھەر بە دەم چۈنە نۆۋ ئورەكەى ترەۋە. ھەست دەكەم بە بى ئەۋەى ئاگای لە خۇى بى، بە دەستى باسكم پىك دەگوشى. لە دلى خۇم دا دەلىم دەزانم دەىەۋى چم پى بلىت.

ئەم ۋەتاغە بە پىچەۋانەى ۋەتاغەكەى ترگەرە ۋ فىنكە. پووناكى لە ھەۋشەكەۋە دىتە ئورەۋە... لىرە چاۋە ترساۋەكانى ۋ بىزە دەستكردەكەى كە لەگەل چاۋەكانى دا يەكترى ناگرنەۋە، دەبىنم. گويم لە دەنگىيەتى: «سەرھەنگ لەۋانەىە بتۋانېن سەرى باسەكە بە شىۋەىەكى تر وىك بىننەۋە ۋ كۆتايى پى بھىنېن ۋ ئاۋىك بكەىن بەم ئاورەدا.

منىش بە بى ئەۋەى دەرفەتى قسەكردنى پى بدەم، لىى دەپرسم: «بە چەندە؟

ئىتر لەۋكانە بەۋلاۋە ئەۋ دەگۆپى و دەبىتە كەسىكى تر.

£

£

مىمى قاپىك ژىلە ۋ دوو بابۇلەى لەگەل خۇى ھىنا، ھەر بەۋ شىۋەىە سازى كرىدبو، كە لە دايكەۋە فىر بىبو. كاترمىر نۆى پىشان دەدا.

میّمی به رانبر به من له قوژینی دووکانه که دا دانیشتبوو، به بی نیشتابی ده یخوارد، هر ده تگوت ژیل و بابولنه کان، به هانه یه ک بوون بۆ ئه چاوپیکه و تنه ی ئیمه، چاک ههستم به و پازه کردبوو، ده تگوت له نیو دلی دام، لیی گه پام هه تا به ته واری له دنیای خه یالی دا بکه و یته مه له کردن، ئه و به تامه زوویییه کی یه کجار زۆره وه گه پابوه وه بۆ پابردوو، پوو خساری له بهر تیشکی ئه و چرا نه وتییه ی له سه ر تاقه که دانرابوو، سیس و ژاکاوتر بوو له و کاته ی به کلاو و پیتلوی پانییه به رزه وه ده هات بۆ کلّیسا. ئه و شه وه دیار بوو هه ستیک دلی میّمی ختۆکه ده دا هه تا بیر هه رییه کانی پابردوی بژینیته وه. باسی له گه وره یی و به شکزییی بنه ماله ی دایکم ده کرد. له ساله کانی سه ده ی پابردوو، بهر له شه پی گه وره، وه ک سالاره ژنیک به فره می و له سه ره خۆ بیر ی له دایکم ده کرده وه. ئه و شه وه من له کلّیسا گه پامه وه و ئه و به و شیوه یه سه رکۆنه ی کردم و دایکمی بیر ده هینایه وه. له و سه رده مه دا من زۆرم پیویست به دایکم بوو، هه ولّم ده دا به جوانی به یتمه وه به چاوم. میّمی ده یگوت: «هر ده لّی له گه لّ دایکت دا سیویکن له ناوه پاستدا قاش کراون.

منیش به پاستی و به دلّه وه باوه پم پیّ ده کرد، له به رانبر ئه و ژنه سوورپیسته دا دانیشتبووم و ئه ویش به پاوژیکی پر له تاموچیز و شیرینییه کی تایبه ته وه، قسه ی بۆ ده کردم. ده تگوت ئه و بیر هه رییه ی ئه و ده یانگیژیته وه له ناخی ئه فسانه کۆنه کانه وه هه لّده قولّین، باوه پ پیّ کردنیان دژوار بوو، به لام له هه مان

تۇتۇنى كەلە

كاتدا ئەو بىرەۋەرىيەنەى بە دلىكى پاك و بە دلتىايىبەۋە دەمىناۋە ياد،
ۋەك ئەۋەى بلىى تىپەپىنى پەۋتى زەمان ئەۋ ئەفسانەنى ۋە پاست
گىپراۋە، ئەۋ پاستىيانەى زۆر لە ئىستاي ئىمەۋە دوۋىن و دەكرى
بىاندەيت بە دەست باى فەرامۇشىيەۋە.

باسى ئەۋ سەفەرەى دەكرى، كە بابم و دايكم لە ماۋەى شەپدا كىرەۋىيان
ۋ لەۋ چاۋپىكەۋتنە دژۋارە دەۋا، كە بوۋ بە ھۆى مانەۋەيان لە ماكاندۇ.
ئەۋان لە ترسى شەپ و كۈشتار ھەلاتىۋىن و بە دەم پىگاشەۋە بە شوۋىن
جىگەيەكى بە پىت و ئارامدا گەپابوۋىن ھەتا لىى نىشتەجى بىن. ھەتا
ئەۋەى چىرۆكى گۈلگىكى زىپىن دەبىستىن و بە بۆنەى ئەۋەۋە گەيىشتە
ئەم شوۋىنە، كە بەرەبەرە خەرىك بوۋ شارىك بىچمى لى دەكرى. ئەم
شارەى كە بە دەست چەند بىنەمالەيەكى تەرە و پەپوۋە بىناغەكەى
دارپىژرابوۋ، ئەنداماكانى ئەۋ بىنەمالانە، پاكرتن و پاراستنى پىۋپەسمە
ئايىنىيەكانەكانىيان بە ئەندازەى دابەستنى بەرازەكانىيان بە لايانەۋە
گرىنگ و جىى بايەخ بوۋ.

ماكاندۇ، ۋالتى ئاۋاتەكان و شوۋىنى ھەسانەۋە و ھەۋانەۋە و تاپۇى
مانەۋەى دايك و بابم بوۋ. لەم شوۋىنەدا جىگەيەكى باشيان بۇ بىناكردى
خانۋىيەك دەستنىشان كىرد و لە ماۋەى دوۋ سى سالداتۋانىيان
خانەباغىك و بەھارەندىك و دوۋ ۋەتاغى لى ساز بىكەن. مېمى ھەموۋ
شىتىكى موبەموۋ بە بى ئەۋەى ھەست بە پەشىمانى بىكات، دەمىنايەۋە
بىر و لە بابەت پىتچىۋوتىن كارەكانەۋە بە ھەستىكى پىر لە خۇشىيەۋە
بۇ زىيانى سەر لە نوۋى ئەۋان، يان ئەۋ ئازارەى كە بە گۈشت و ئىسكەۋە

ههستی پى کردوه و نهى دهويست هه رگيز چاوى به چاوى نهوان بکه ویت ده دوا.

دهيگيزپايه وه که له دريزايي سه فهره کهيان دا هيچ ههستيان به نازار و دژواي پنگا نه کردوه، ته نانهت نه سپه کانيشيان له بهر نه وهى له دهست گيزه گيز و پتوه داني ميشو له کان ناسوده بن. له ژير که تانيکي توپي ناسکدا ده خه وتن.

نهک له بهر نه وهى بام مروفتيکي دهستبلو و گهوج بو، به لگوو له بهر نه وهى دايکم مروفتيکي دلئاو و مروفدوست بو، نهو له سه ر نه و باوه پر بو که خودا هه موو گيان له بهر کان به چاوک ده بينى و نه گه نه سپيک له پتوه داني ميشه کان بپاريژيت، به نه ندازهى نه وهى پى خوش ده بى، که مروفتيک له بهر انبه ر پتوه داني ميشه کاندا پاريزگاري لى بکريت، که لوپه له زور و زه و نه ده کهيان له هه موو شوينى کدا پر شو بلاو ببوونه وه، چه مه دانه کان پر بوون له که لوپه لى پيشينيان و نهو که سانهى بهر له وهى دايکم و بام له دايک بن، مرد بوون، نهو پيشينيانى له مابه ينى سى هه تا چل مه ترى سه ر زه وييشه وه نه ده کرا چاوت به تهرمه کانيان بکه ویت، سندوقه کان پر بوون له وقاپ و که وچکانهى که ميژويان به سه ر چو بوو. ماوه يه کى زور بوو که لکيان لى وه رگر تبوون و ميژوه کهيان ده گه پاوه بق حوت پشت له مه و بهرى دايکم و بام. (دايکم و بام ناموزاي يه کترى بوون) ته نانهت سندوقيان پر بوو له که لوپه لى پيروز و له هه ر شوينى کيشدا ده مانه وه، بق سازکردنى شوينى نزا و پارانه وه که لکيان لى وه رده گرت. چه ند سه ر نه سپ و چه ند مريشکيک و چوار سورپيستی

تۇفانى كەل

گواجىرايى (هاوپىكانى مېمى) ئەوانە ھەر لە بىنەمالەي ئىمەدا گەرە
بېيىن و تەواۋى ئەو ناۋچانەيان بە شوۋىن بابم و دايكم گەپابوون، زياتر
ھەر لە ئازەلى مالى و دەستەمۇ دەچوون. ئەمانە ھەموويان بە يەكەۋە
كۆمەلەيەكى سەير و سەرسوۋپھىنەريان پىك ھىتابوو.

مېمى بە دلىكى پەر لە غەم و ئازارەۋە باسى ئەوانەي دەکرد، مۇۋ لە نىو
قسەكانى دا بەو ئاكامە دەگەيىشت، مېمى تىپەپېيۋىنى زەمان بە زىيانىكى
گەرە بۇ مۇۋ دەزانى، دەتگوت لە ناخى دلىيەۋە، بە ھەلگرتنى بارى
ئەو پازە قورسانەۋە ئازارى دىتوۋ. زۆرى پىخۇش بوو، زەمان لە جىيى
خۇي پابوۋستايە و، ئەو ھىشتا ھەر بە دەم پىگاي ئەو سەفەرەۋە بوايە،
ئەو سەفەرەي دايكم و بابمى زۆر ئازار دابوو، بەلام بۇ ئەو مىندالانە،
دىمەنى جوان و دلپىنەنە، خەوتنى ئەو ئەسپانە لە بن كەتەنە ناسك و
تۇپىيەكاندا، ۋەك يارىيەكى خۇش و خەۋنىكى شىرىن وا بوە.

دەيگوت وردەۋردە ھەموو شىتېك بەرەۋ خراپى دەچوو. ھاتنىيان بۇ
گۈندى تازەي ماكاندۇ لە پۇژەكانى كۆتايىي ئەو سەدەدا بوو، ھاتنى
بىنەمالەيەكى لە پىسمە چوو وپران بوو، ھىشتا ھەر خەۋنىيان بە پابردوۋى
خۇيانەۋە دەدىت و پىۋەندىيان لە گەل پىشىنە بەشكۇ و پەر لە
شانازىيەكەيان دا بە تەواۋى نەپسابوو، كە دەستى شەر لە يەكى بلار
كردبوۋنەۋە. ئەو ژنە سوۋرپىستە ھاتنى دايكم بۇ ئەم شارە
دەھىتتەۋە ياد. دايكم لابلە لە سەر ھىستىرك دانىشتبوو. پووخسارى
زەردەلگەپرا بوو، لاقەكانى ئەۋەندە ھەويان كردبوو بىرستيان لى پرابوو،
نەيان دەتۋانى بە پىدا بىرۇن، بى ھىۋايى و ئاكامى خەرىك بوۋە

ورده ورده له دهر وونی بابیشم دا گه رای خوئی دابنئ، به لام ئه و خوئی
 ناماده ده کرد به دئی په وتی جا. دا بړوات و هر له و کاته یشدا چاوه پړوان
 بوو دایکم، ئه و مندالهی له ماوه ی ئه و سه فهرده له نئو مندالدانی دا
 هه لئ گرتبوو خه ریک بوو ده گوورا و له گه ل خوئی هئنا بووی، بهئینته سر
 دنیا. ئه و مندالهی زیاتر چاوه پړوانی مردنه که ی ده کرا هه تا ئه وه ی له
 دایک بی و چاو به پړوی دنیا دا هه ل بهئینت.

له لاتهنیشته وه و له بهر شه وقی چراکه چاوم له پړوخساری میمئ
 ده کرد. ئه و به و هه بیبه ته ی به خو یه وه گرتبوو، زور وه ک سوور پیستیکی
 به ته واو مانا ده چوو. زولفه لووس و پره که ی، وه ک یال و کلکی نه سپتک
 ده هاته بهر چاوم، وه ک بوتیکی پیروز به هه بیبه ته وه دانیشتبوو. له و
 وه تاغه گرم و چکولهی پشت دوکانه که دا بووین، هر له تارماییه کی
 زهر د ده چوو، به شیوه یه که ده دوا که ده تگوت شازاده یه که و باس له
 خه زینه یه کی به نرخ میژوویی ده کات. من هیچ کاتیک له گه ل ئه و دا
 ئه و ندهم هه ست به نزیکیه تی نه کردبوو، به لام ئه و شه وه له دوا ی ئه و
 خورپه دهر وونی، هه ست به نزیکیه تییه کی له پاده به دهر کرد، هه ست
 کرد ئه و ئه وینه ی ئیمه ی به یه کتره وه گری داوه، زور به هیژتره له هه ست
 و ئه وینی خزمایه تی.

له ناکاو له نئوان ساتیک بیده نگیی میمئدا، گویم له دهنگی کۆخه یه که بوو،
 ئه و دهنکه له وه تاغه که ی په نامانه وه ده هات، هر له م ژووری نووستنه ی
 ئیستا من له گه ل مندال که م و بام تیی داین، کۆخه یه کی کورت و وشک
 بوو، له پاشان دهنگی پاککردنه وه ی گه روو هاته گویم، له دهنگی پیاوړیک

ده چو که دهيه ويست به سهر قه نه فه که ی دا بتلټټه وه. ميټمى بټو چه ند ساتيک بيده نگ بوو، ته ميک له بيده نگى پووخسارى داپوشي، نه م پياوهم به ته وای له بير چوو بووه وه، له و ماوه دا که له وي بوم، هه ستم ده کرد نه و ماله هه ر من و نه و ژنه گواچيرايييه ی تيديا، پاشان که شوه وای ماله که گوردا. هه ستم ده کرد نه و ده سته ی که نه و ژيل و بابولانه م پي لگرتبوو، بي نه وه ی تام و چيژم کرد بيټن ماندوو بوه. سهرم لي برده پيشي و پيم گوت: «به خه به ره ؟ نه و به ساردييه که وه لي ده پوانيم و به لالووتيکه وه گوتي: «هه تا پوژ ده بيټه وه خه و ناچټه چاوی.

له ناکاو هه ستم کرد ته ميک له غه م و بي هیواي پووخسارى داپوشي، هه ر کاتيک مالي ئيمه ی بير ده هاته وه، ميټمى نه و حاله ته ی به سهر دا ده هات.

ژياني ئيمه گورانټيکي بهر چاوی به سهر دا هاتبوو. گوزه رانيکي خو شمان هه بوو. ماکاندق شارټيکي قهره بالغ بوو، ته نانه ت نه وه ندي پول تي دا ده ست ده که وت، که شه وانی شه ممه ته خشان و په خشانی بکه يت، به لام ژياني ميټمى به سهر ده ميکي زيپين و با شتره وه گري درابوو، له کاتيکدا خه لگي شار له ده ره وه خه ريکي برينه وه ی خوري گويلکه زيپينه که بوون، ژياني ميټمى له ژورده وه، يانی له کونجی دوکانه که دا، به هيچ و خورپاي به فيرؤ ده چوو. له به يانييه وه هه تا شه و خه ريکي کاروباري دوکان بوو، شه ويش تا به يانی له گه ل پياويکدا ده ژيا، که هه تا سپنده ی به يان خه و نه ده چوه چاوييه وه، نه ويش نه و پياو وه ی که هه مو کاتي خوي له نيو ماله که دا، به پياسه کردن تي ده په پاند و به چاوه

حیزه کانییه وه، که هیچ کاتیک نهم توانی له بیری خۆمیان بهرمه وه، به تامه زۆرییه وه چاوی لی ده کرد. کاتیک بیر له میمی ده که مه وه که ناچاره و ده بی له گه ل پیاویکدا بزیت، شهویک خۆی له ده رمانکردنی نه و دزیوه ته وه، سه رتا پام غه م دای ده گری، نه و هیشتايش هه ر نه و ناژه له دپنده و بیته زه بییه بوو که مانای غه م و ترسی نه ده زانی. نه و له به یانییه وه هه تا شه و، به رده وام سه ری به هه موو که لین و قوژنه کانی نه و ماله دا ده کرد، به شیوه یه ک که مرۆفه ئاقل و سه بووره کانیش له ده ست نه و شیت و عاسی ده بوون.

هه ر که هاتمه وه سه ر خۆم. هه ستم کرد نه و له نیو وه تاغه که ی دا هه ر به خه به ر و کاتیک گوئی له ده نگی ئیمه بی که له نیو دوو کانه که دا قسه ده که ی، چاوه زه قه کانی هه لده مینی، هه ر بۆیه هه و لم دا هه و دای باسه که بگۆم.

لیم پرسى: «کار و داها ت چۆنه؟

لیوی میمی بزه یه کی پر له غه م و بی ده نگی تی زا، وه ک نه وه ی ده روونی له هه موو هه سستیک به تال بوویت، وه ک نه وه ی نه وه نده له میژ بی پیکه نی بیت، تامی پیکه نی نی له بیر چوویته وه. سه ری به شیوه یه کی په مزای له قاند و گوئی: «نه وه یه که ده بی نی...!» ئیتر سه ری داخست و بیده نگ بوو.

جوان بیرمه نه و کاته ی هاتمه ده ری، قاپی چیشته که م دایه وه ده ست میمی، بی نه وه ی پی بلیم له به ر چی لیوم لی نه داوه، هه ستاو قاپه که ی له سه ر جی قاپه کان دانا و هه ر له ویوه چاویکی لی کردم و دیسان

تۇلانى كەل

گوتىيەۋە: «لەگەل دايكت دا دەلتى سىۋىكن و لە ناۋەپاستدا قاشيان كىردوون.

لەۋانەيە من لە پىشدا لە بەر تىشكى چراكە دانىشتىتەم و شەۋقەكە لە پىشت سەر مەۋە بوۋىت و سىبەرەكە سەرۋچاۋى داپۇشىيى و لەبەر ئەۋە لەۋ ماۋەدا كە قىسەي بۇ دەكردم، نەي توانىيى بە جوانى پوۋخسارم بىيىنى. دىسان گەپايەۋە لە سەر جىگاگەي خۇي دانىشتەۋە. ئەۋ ۋەختەي دايكم بۇ يەكەم كەپەت پىي نايە سەر خاكى ماكاندۇ، يەكسەرە لە سەر پىشتى ھىستەرەكە دايان گرتىۋو بىردىۋىانە سەر كورسىيەك دايان نابوۋ. سى مانگى عەلەن تەۋاۋ لەۋ شوپنەدا كەۋتېۋو، بى ئەۋەي لەۋ شوپنە بىزۋابى، زۆر بە بى ئىشتىيايىيەۋە نان و چاپەكەي خواردىۋو. زۆر جار دۋاي ئەۋى نانى نىۋەپۇيان بۇ بىردىۋو ئەۋ تا دەمەۋ ئىۋارە قاپەكەي گرتىۋو بە دەستىيەۋە و لە سەر جىگەي خۇي وشك بىۋو، بى ئەۋەي جۋولەي كىردى، لاقەكانى بە كورسىيەكەۋە دەنا و لە قوۋلايى دەروۋنى دا ھەستى بە مردن دەكرد، ھەتا كەسك دەھات و قاپەكەي لە دەست ۋەردەگرت. كاتىك ژانى مىندالبوون تەنگى پى ھەلچنى، ئازار بىزۋاندى و لە تەنبايى ھىنايە دەرى ۋە ھەستا و لە سەر پىي خۇي پاۋەستا. ماۋەي نۇ مانگ لە نىۋەپەنجەكانى مردندا و بە دەم ئازار و جەزەبەۋە ژىابوۋ، ناچار بوون يارمەتتى بىدەن ھەتا ئەۋ بىست ھەنگاۋەي نىۋان بەرھەياۋەكە و ژوۋرى نوۋستەكە بىرپىت.

ئەۋ ئازار و ماندوۋ بوون و سەختىيەي لە نىۋان گىرپىنى ئەۋ دوۋ شوپنەدا، يانى لە بەرھەياۋەكەۋە ھەتا سەر قەنەفەي ژوۋرى نوۋستەكە

کیشابووی، له درېژایی سه فهره که ی دوو سی مانگ له وه پتیشدا هر هه سستی پی نه کردبوو، به لام بهر له وه ی دوری خوی له بهشی کوتایی شانوی زیاندا بگيریت، گه بیشته نه و شوینه ی چاوه پوانی ده کرد و ده شیزانی ده یگاتی.

می می ده یگوت بابم به پواله ت به مردنی دایکم غه مبار بو، به لام هر وه خوی پاشان بوی گپرابوونه وه، نه و کاته ی له مالتدا ته نیا مایه وه، گوتی: «نه و ماله ی که پیاوه که ی ژنیکی شرعی و یاسایی نه بی، که س متمانه ی پی ناکات. له بهر نه وه له شوینیکدا خویندبوویه وه نه و کاته ی خوشه ویستیک ده مرئ، ده بی جیوبانیک له گولی یاسه مه ن ساز بکه ی ت، هه تا هه موو شه ویک به خه و بیبینی. هر له بهر نه وه داریکی میوی چه قاند و به دیواره که ی نه و برده هالی واسی و دوی سالتک، سر له نوی زه ماوه ندی کرده وه و له گه ل نادیلایدای زردایکمدای ژیانی هاو به شیان پیک هینا.

جاری وا بوو هه ستم ده کرد می می به دم قسه کردنه وه خه ریکه ده ست بکات به گریان، به لام له بهر نه وه ی سرده میک به خته وهر بو، نیستا به مه یلی خوی پشتی تی کرده، ددانی به جه رگی دا دنا و نه ده گریا، پاشان بزه یه کی هاتی و پالی دا به کورسییه که ی خوی وه و بوه وه به می می خوینشیرین سه روووخوشه که ی جاری جاران.

کانتیک قیت دانیش ت، که و ته وه بیر ی نه وه ی هیشتا گه لیک بیر وه ری شیری نی له دلی خوی دا هه ل گرتوه و به و خوشه ویستییه بی سنوور و ده روونه پاک و دله سافه یه وه بزه یه کی شیرین نیشته سر لیوی. پاشان

تۇتۇنى كەلە

گوتى دواى پېنج سال پوداوتكى تازە پووى دا. ئەو دەھاتە دىوى
ناخواردنەكە و ئەو كاتەى بابم لەوئ خەرىكى ناخواردن بوو پىى گوت:
«سەرھەنگ... سەرھەنگ... كەسىكى غەوارە ھاتو، لە نووسىنگەكەت
چاۋە پوانە ھەتا چاۋى بە تۆكە وىت .

پیشتر له و بهری شه قامه که وه له پشت کلّیسا، په له زه وپییه کی به یاری لی بو، له کۆتاییه کانی سه ده ی پیشوودا، نیمه شه و کاته تازه هاتبوینه ماکاندۆ و هیشتا ده ستیان به سازکردنی کلّیسا نه کردبوو، شه په له زه وپییه به یاره و وشک و بی دار و گیا و پووته ن بوو، شه و کاته مندالان دوا ی قوتا بخانه و له کاتی پیشووداندا له وی یاریان ده کرد. پاش ماوه یه ک، شه و کاته ی ده ستیان کرد به سازکردنی کلّیسا، چوار کۆله که یان له به شیک له و زه وپییه دا چه قاند، دیار بوو شه و شوینه ده ور دراوه و دیاری کراوه بۆ شه و ی دیوکی تیدا ساز بکن، پاشان دیوکی چکۆله یان تیدا ساز کرد، هه تا بیکه نه شوینیک بۆ عه مباری شه و پیداو یستییا نه ی بۆ سازکردنی کلّیسا که ده یهینن و له به ره وه که لکی لی و ده رده گرن.

کاتیک کاری سازکردنی کلّیسا که کۆتایی هات، که سیک هات و دیواره خشتییه که ی شه و چادرaxe به رز کرده وه و له پووکاری پشته وه ی که ده یهوانییه شه و په له زه وپییه به یاره، ده رگایه کی تی کرد. له نیو شه و زه وپییه دا ته نانه ت چله گیایه کیش شین نه ببوو. سازکردنی شه و چادرaxe

چكۆلە سالتىكى خايلاند. جىڭگى حەوانەۋەى دوو كەسى تىدا دەبۈەۋە،
نىۋ دىۋەكە پېر بوو لە بۆنى قىل، تەنيا بۆنىكى خۇش بوو لە نىۋ ئەۋ
دىۋەدا بەر لووت دەكەوت و بەردەۋام لەۋىيشدا مايەۋە.

كاتىك لە كارى گەچكارى دىۋارەكان بوونەۋە، ھەر ئەۋ دەستەى
دىۋارەكانى دانابوو، قوفلىكى بۆ دەرگاگەى پىشتەۋە ساز كرد و لىى دا.
مالەكە خاۋەنىكى تايىبەتىى نەبوو، كەسىك ئامادە نەبوو ئەۋەندە خۇى
ماندوۋ بكات و ئەۋ پەلە زەۋىيە لەگەل ئەۋ شتانەى تىى دا بوون، بە
نىۋى خۇيەۋە تاپق بكات. كاتىك يەكەم قەشەى ئەۋ ناۋچەيە پىى نايە
شارقچەكەۋە، لەگەل يەكىك لە بنەمالە ساماندارەكانى ئەۋىدا، بناغەى
دۆستايەتىى داپشت، بەلام لەۋ كاتەدا ژنىك لەگەل مىندالىكى بەرمەكان
لەۋ مالەدا دەژيان، ھىچ كەسىك نەى دەزانى ئەۋ ژنە لە كۆپۈە ھاتوۋە
چۆن توانىۋىەتى دەرگەى ئەۋ دىۋە بكاتەۋە.

لە قوژىنىكى ئەۋ چادراخەدا گۆزەيەكى گلى دوۋەلۋى قەۋزەگرتوۋى لى
بوو، شوۋشەيەكى دەمداچەقاۋىش بە سىنگىكەۋە بە دىۋارەكەدا
ھەلۋاسرابوو. ئاۋى باران سەر بەردى حەۋشەكەى بە تويژاللىك گولى
ۋىشكەلۋوۋ داپۋىشبوو. ژنە بۆ پاراستنى خۇى لە تىشكى ھەتاۋ،
ساباتىكى لە چىرىى و چال ساز كىردبوو. لە بەر ئەۋەى ھىچى بە
دەستەۋە نەبوو، ھەتا مىچىك لە گەلۋى خورما و ئەشپايى تر دروست
بكات. لە پەناى ساباتە چىرىيەكەى دا دارمىۋىكى چەقاند و ناننىكى بە
پوۋكارى دەرهۋەى ئەۋ دەرگاگەى پوۋ بە شەقامەكە دەكرابەۋە
ھەلۋاسى، ھەتا لە شەپى شەيتان و بەلۋى ناگەھان بىپارىزى.

کاتیک هاتنی قه شه له سالی ۱۹۰۳-دا راگه یه نرا، ژنه هیشتا له گهل مندالکهی دا له نئو نه و ماله دا ده ژیا، کومه لیک له خه لکی شار به ره و پښای سهره کی که وتنه پئی، هه تا له وی چاوه پوانی هاتنی قه شه بن. تیپی موسیقای گونده که یش خه ریکی لیدانی کۆپله یه کی هه سته بزوین بوون، له ناکاو مندالیک به هه ناسه برکی و هه لاته لات هات و گوتی، هیستره که ی قه شه که پیشیتوته سهر کلکه ی پښاکه و نه و نه ده ی نه ماوه بگاته ئیره، پاشان تیپی موسیقا شوینگو پکیتیان کرد و ئاوازیکی هه ماسییان پیشکه ش کرد. نه و که سه ی بریار بوو وتاری پیشوازیکردن له قه شه بخوینته وه، چوه سهر سه کۆیه ک و چاوه پوان مایه وه، هه تا قه شه ته شریف دینی، به لام پاش ماوه یه ک لیدانی ئاهه نگه هه ماسیه که پچرا. که سه وتاریزه که له سهر سه کۆکه هاته خورای و خه لک به سهر سووپمانه وه چاویان به پیاویکی غه واره که وت به سواری هیستریک و چه مه دانیکی گه وره وه، که هه تا نه و کاته ماکاندۆ شتی وای به خۆیه وه نه دیبوو، هاته نئو شاره وه. پیاوه که به نئو شاردا تی په پی، به بی نه وه ی به سیله ی چاویکیش له م لاو نه و لای خۆی بهوانیت، ته نانه ت نه گه ر قه شه یش به مه به سستی سه فهر جلوه برگی ئاسایی له بهر بکردایه، هیچ که سیک بیری له وه نه ده کرده وه نه و پیاوه تاوه سووته به و دۆلابه سهر بازیانه وه، قه شه یه ک بی و جلوه برگی ئاسایی له بهر کردبی.

له راستیشدا نه و قه شه نه بوو، ههر راست له و کاته دا، له گه په کیکی تری شاره وه له پښاکیه کی سهر بره وه، خه لکی قه شه یه کی نه ناسیاوی لاواز و ریوه له یان دیت، لابه لا سواری هیستریک بوه و داویننی عه باکه ی هه تا سهر

چۆكى ھەلكردو، بۇ ئەو ەى لە گەرماى ھەتاو بىپارېزىت. چەترىكى شەقوشپۇلى كىردو ە سىبەرى سەرى و لە نىك كلېسا بە شوپىن مالى قەشەدا دەگەپى. ديارە ئەو كەسەى ئەو ھەوالى مالەكەى لى پرسىبوو، بۇ خۆى ئاگای لە مەحمودى بېزەواد نەببوو، لە بەر ئەو ەى پىى گوتبوو: «بابەى پۇحانى لە نىو چادراخەكەى پىشتى كلېسادا دەئى.

لەو كاتەدا ئنەكە لە چادراخەكەدا نەبوو، بەلام مىدالەكە لە نىو چادراخەكەدا، خەرىكى يارىكرىن بوو، قەشە لە سەر ھىستىرەكە دابەزى و چەمەدانىكى ئاخىراوى لە نىو چادراخەكەدا دانا. دەرگای چەمەدانەكە قوفل نەكرابوو، ھەر بە تاللىك چەرمى بارىك بەستىبووان، چاوپىكى لە چادراخەكە كىرد و ھىستىرەكەى بەرەو نىو ەسارەكە دەنگ دا و لە ئىر سىبەرى چىپى و گەلای دارمىوئىكدا بەستىبەو، پاشان چەمەدانەكەى كىردو ە و ھەلۇركىكى لى دەرھىنا، ئەویش بە دىنبايىبەو بە ئەندازەى چەترەكەى كۆنە و بە قەدر ئەویش شەقوشپ بوو. ھەلۇركەكەى لە نىو دىوہەكەدا بە نىوان دوو كۆلەكەدا ھەلئاسى، چەكەكانى لە پى داكەند و خۆى خستە ئامىزى ھەلۇركەكە و ھەللى دا بى سەرنجدان بە مىدالەكە، كە بە سىلەى چاوپى دەپوانى، خەوى لى بىكەوئىت.

ئە كاتىك گەپاو ە قەشە غەوارەكەى بىنى، كە پىوخسارى ئەوئەندە بى زەوق و شەوق بوو، ھەر لە كاژەلاكى سەرى گا دەچوو بەپەشۇكاوبىبەو و بە پىدەزە بە نىو دىوہەكەدا تىپەپى بوو، قەنەفەكەى خۆى ھەتا بەر دەرگاكە بە كىش كىردبوو، جەلەكانى خۆى و پەپۇپالى مىدالەكەى كۆ كىردبوو ە بى ئەو ەى نىگەرانىنى كۆزەكە و شووشە دەمەچەقاوہەكەى

بی، له چادراره که وه دهرکه تبوو. پاش چند کاترمیترک، کاتیک ده سته ی نوینه ران به دواى تپسى مؤسیقادا و له پڼگایه کی تره وه بهر و شار گه پانه وه، چاویان به قه شه که وت که دوگمه کانی عه پاکه ی کردبوه وه و چه کمه کانی له پی دهره ینابوو به خه یالکی ناسوده وه، به تاقی ته نیا، له سر هه لژرکه که ی خوی له نیو چادراره که دا خوی لی که وتوه. دیاره که سیک نم هه والی پی دابوو، به لام هیچ که سیک بیری له وه نه کردبوه وه قه شه له نیو نه و چادراره دا چی ده کات.

له وانه یه بیریان له وه کردبیته وه په نگه له گه ل نه و ژنه دا پیوه نندی و خزمایه تیه کیان به یه که وه هه بی. ژنه که یش له وانه یه به و هوی وه نه و چادراره ی به جی هیشتبیت و پی و ابوه قه شه فه رمانی داگیرکردنی نه و شوینه ی پی بی، یان نه و شوینه یش به شیک بی له مولکی کلنسا، له وانه یه له وه یش ترسابی، نه کا لی پرسینه وه ی له گه لدا بکه ن و بلین تو به چ مافیک دوو سال له شوینیکدا ژیاویت، که هیچ مافیکت به سه ریبه وه نه بوه، به بی نه وه ی ئیزنت وهرگرتبی، یان کریت دابی، به هیچ شیوه یه که به میشکی ده سته ی نوینه راندا تی نه په پی، نه نه و کاته و نه دواى نه وه یش، که نه و پرسپاره ی لی بکه ن. قه شه هر ناماده نه بو گوئی له به خیره ینانه که یشیان بگریت، هر سه لاویکی سارد و به په له ی لی کردن و دیاریبه کانی لی وهرگرتن و له سر نه رزه که له چادراره که دا دای نان. پیشتر پیی گوتبوون که شه وی پیشوو هه تا به یانی چاوی له سر یه که دا نه ناوه.

تۇتۇنى كەلە

ئەندامانى دەستە نوپنەرايەتیی پاش ئەو سەلاۋە سارد و بى وپنەيەى قەشە، بللۇەيان پى كىرد. ئەوان زۆر بە سەرنجەۋە ھەۋلىان دا لە پووخسارى بېروانن، كە بە وقژە سەرە سېپپە كورتەيەۋە، ھەر لە كاژەلاكى سەرى گا دەچوۋ، كە بە وردى سەرنجيان دايە و لىيان پوانى، دىتيان لىۋى نەبوۋ، بەلگۈلە جىگاي لىۋ قەلەشىكى بە شىۋەى ئاسۋىيى تىدايە، زۆر لەۋە دەچوۋ لە كاتى لەدايكېۋونى دا، دەمى نەبوۋى پاش ماۋەيەك بە چەقۇيەكى تىژ و تايبەت بۇيان ساز كىردىت. بەلام دەمە و ئىۋارەى ھەمان پۆژ ھەستيان كىرد ئەو شىۋەى كەسىك دەدا، بەر لەۋەى ھەتاۋى پۆژى دواتر لە ئاسۋە سەردەر بىتى، ھەمو دەيانزانى ئەو كەسە كىيە. كەۋتەۋە بېريان ئەو سەردەمەى كە ماكاندۇ گوندىكى خنجىلانە بوۋ، ئەۋيان بە پوۋتى، بەلام بە پىلالو و كىلاۋەۋە، بە تىروكەۋانەۋە دىبۈچ سەربازە دىرىنەكان ئەۋيان لە شەپى ناوخۋىيى ۱۹۵۵ باش لە بېر بوۋ، ئەو پىاۋە لە تەمەنى خەقدە سالى دا خاۋەن پەلەى سەرھەنگى بوە.

ئازا و نەترس و بوپىر بوۋ، لەگەل حكومەتدا ناكۆكىيان بوۋ، بەلام ئىتر لە بابەت ئەۋەۋە ھىچ باسكىيان نەبىست، ھەتا ئەو پۆژەى گەپايەۋە بۇ نىشتەمان و كارى قەشەيى ئەو ناۋچەى گىرە ئەستۇ، ژمارەيەكى كەم ناۋەكەيان لە بېر مابوۋ- لە بەر ئەۋەى قىپرەۋن و شەپانى بوۋ- ھاۋتەمەنەكانى نىۋيان نابوۋ «تولەسەگ» ھەتا كاتى مردنىشى ئەۋەندەى لە ماكاندۇدا ژيا، ھەر ھەرايان لى كىرد: «تولەسەگ .

هەر پاست لهو سه روبه نده و لهو پۆژه و لهو كات و ساته
توله سهگ پي نابوه نيو ماكاندۆوه، نه ویش خۆی كرد به مالى ئيمه دا.
نهم پياوه نه ناسراوه، بى نه وهى كه س چاوه پوانى بى و بى نه وهى هيچ
كه سيك نيوه كهى بزاني، يان كه مترین ئاگادارى له كار و پيشه هه بى.
لهو پيگا سه ره كييهى برپار بوو قه شهى پيدا بيته ماكاندۆوه، خۆى كرد
به نيو شاردا و قه شهيش كه ته وایى خه لگى شار له وى چاوه پوانى بوون،
له پيگايه كى لاهه كى و سه ربپه وه، خۆى كرد به نيو شاردا.

من له پاش پيوره سمى پيشوازي كردن، هاتمه وه بۆ مالى، تازه له پشت
ميزه كه دانیشتبووم، هه ندیک دره نگر له پۆزانی تر- میمی به هه له داوان
هاته ژووره وه و گوتی: «به پیز سه ره ننگ، به پیز سه ره ننگ، به پیز
سه ره ننگ... كه سيك هاتوه و له نيو نووسینگه كه دا چاوه پیتانه.

پیم گوت: «پي بلین ته شريف بيننه ژووره وه.
میمنیش وه لامي داوه و گوتی: «له نووسینگه دانیشتوه و ده لى ده بى
نقد زوو چاوى به تۆ بکه ویت.

ئادىلايدا، خهريك بوو سوبى ده كرد به ده مى ئيزا بيله وه، ده ستى هه لگرت
و (لهو كاته دا ئيزا بيل پينج سالانه بوو) چوو به لای ميوانه كه وه، هه تا
هه ست به غه ربى نه كات. پاش ماوه يه ك گه پايه وه، هه ستم كرد شله ژاو و
نيگه رانه، گوتی: «له نيو نووسینگه كه دا دیت و ده چى.» ئادىلايدا له
پشت مؤمدا نه كانه وه هات و سه ر له نوێ ده ستى كرده وه به سوبدان به

تۇفانى كەلە

ئىزابېل، منىش بە دەم ئانخواردنەۋە. گوتىم: «دەبوو خولگىت بىكرىدائەت بېتە ژوورەۋە.

ئەۋىش گوتى: «منىش ھەر ويستم بېتە ژوورەۋە، بە لام كاتىك چوومە ئەۋى، بە نىۋ دىۋەكەدا ھاتوچۇ دىۋەكە، تەننەت ۋە لامى سەلۋەكەشى نەدامەۋە. لەبەر ئەۋى چاۋى بېرىۋە ئەۋ بوۋكەلەى ۋا لە سەر مېزەكە دانراۋە، كاتىك ويستم ديسان سەلۋەكەم دووبارە بىكەمەۋە، بوۋكەلەكەى قوپمىش كىرد ۋ لە سەر مېزەكە داي ناۋە ۋ چاۋەكانى تى بېرىن، پىم ۋا بى دەنگى شەپۇلى مۇسقىكاكە نەى ھىشت گوتى لە سەلۋەكەم بېت. لەبەر ئەۋى من لە لاي مېزەكە پراۋەستابووم ۋ ئەۋىش سەرى داخستبوو، چاۋى لە بوۋكەلەكە دەكرد.

ئادىلايدا خەرىك بوو سوبى بە دەمى ئىزابېلەۋە دەكرد، پىم گوت: «لەۋانەيە بوۋكەلەكە بە لايەۋە شتىكى سەير بوۋى.

ئەۋىش لە ۋەلام دا گوتى: «بە نىۋ نووسىنگەكەدا ھەر دەھات ۋ دەچو، كاتىك چاۋى بە بوۋكەلەكە كەوت، لە جىگەكەى خۇى ھەلى گرت ۋ لەسەر ئەرزەكە داي نا، ھەر دەتگوت لە پىشدا دەيزانى بە كارى چى دى. لەۋانەيە شىۋەى كاركرىدەكەى زانى بېت، كاتىك بۆ يەكەمىن جار سەلۋوم لى كىرد، خەرىك بوو بوۋكەلەكەى قوپمىش دەكرد، پاشان لە سەر مېزەكە داي نا ۋ دەستى كىرد بە سەيركرىدى، بەلام نە بىزەيەكى ھاتە سەر لىۋى ۋ نە ۋتەيكە بە زارى داھات. سەماكرىدەكەى پى گرىنگ نەبوو، بەلكى شىۋازى كاركرىدەكەى بە لايەۋە گرىنگ بوو.

قەت لە ھاتنى كەسىك ئاگادارىيان نەدە كەردمەو، بەردەوام ھەموو پۆزىك
 ميوانمان ھەبوو، زۆربەى ئەوانە ميوانگەلىكى ناسياو بوون و دەھاتن و
 ئەسپەكانيان لە نىو بەھاربەندە كەدا دەبەستەو و بە تىپرادىويىەو
 خۇيان دەكرد بە ژووردا، ئىمەيش ھەر بەو سەرپووخۆشىيەى ئەوان
 چاوەپوانى بوون، سەرھەمان بۆ پادەخستن و لە لای خۇمانەو جىمان بۆ
 دەكردنەو، بە ئادىلايدام گوت: «بە دلىيايىيەو پەيامىكى تايەتى
 پىيە.

ئەویش گوتى: «ئەوئى جىي سەرنجە، ھەلسوكەوتىكى سەير و تايەتى
 ھەيە، ھەموو سەرنجى خۆى دابو ھەر بووگەلەكە، ھەتا قورمىشەكەى
 تەواو بوو، منىش ھەر لەوئى بووم، نەم دەزانى چ بکەم، لە بەر ئەوئى
 دەمزانى ھەتا ئەو كاتەى دەنگى ئاوازەكە ئاوا لە سەرى بى، گويم
 ناداتى. پاشان كاتىك بووگەلەكە سەبرىك لە جىگەى خۆى بزووت، وەك
 ئەو كاتانەى قورمىشەكەى تەواو دەبى، ھىشتا ھەر بە پىو پاوەستابوو،
 بە چاوە زەقەكانىيەو لىي پامابوو. دانەنىشتبوو، بەلگە بە سەر
 مێزەكەو نووشتابو، پاشان چاوىكى لە من كرد، ئەو كاتە ھەستم
 كرد دەزانى منىش لە نىو نووسىنگەكە دام، بەلام ھىچ بايەخىك بۆ من
 دانانئىت، ئەوئى بە لای ئەوئەو گرینگ بوو ئەو بوو، بزائىت سەماكردنى
 ئەو بووگەلەيە چەند خوولەك دەخايەنئىت، ئىتر سەلاوم لى نەكردەو،
 بەلگەو كاتىك چاوى لى كەردمەو، بزەيەكم ھاتى. لە بەر ئەوئى پىم
 وابوو بە ھۆى ئەو چاوە گەورانە و ئەو گلئىنە زەردانەيەو دەتوانئىت
 مرقىكى گەورە ھەل لووشى و قووتى بدا. كاتىك ئەو بزەم ھاتە سەر

لټو، هر وا به هه بیه ته وه له سر جیگا که ی خوی پاره ستا بوو. پاشان به شیوه یه کی فرمی، سهری کی له قاند و گوتی: «سهره نگ، من ده بی چاوم به سهره نگ بکه ویت. به حاله حال ده نگیم ده بیست، ده تگوت له بنی بیر کی قو له وه ده نگ ده گاته گویم، وه که نه وه ی بتوانیت، به ده می به ستر اویشه وه قسه بکات. هر ده تگوت له وه که سانه یه له نیو زگیانه وه قسه ده که ن.

هر وا که سوبی ده کرد به ده می نیزابیله وه، درتزه ی دایه و گوتی: «کاتیک چووم، به نیو نووسینگه که دا ده هات و ده چوو.

له و کاته دا بیرم له وه ده کرده وه نه وغه واره یه زور شوینی له سر ئادیلایدا داناه و پتی خو شه زوو بزانی من چون له گه لی دا ده جوو لیمه وه، به لام من هه موو هو شم به لای خواردنه که مه وه بوو. نه ویش سوبی ده کرد به دم نیزابیله وه قسه ی ده کرد و ده یگوت: «پاشان گوتی، ده مه وی چاوم به سهره نگ بکه وی. خو لکم کرد و گوتم، تکایه ته شریف بهینه بۆ ژووری ناخواردنه که، به لام نه وه له سر جیگا که ی خوی په ق پاره ستا بوو، بوو که له که ی گرتبوو به ده سستییه وه. پاشان سهری هه لهنه و وه سهریازیک په پ پاره ستا. هر له بهر نه وه ی چه که می له پی دابوو، جلوه به رگه که ی له پارچه ی ئاسایی دروا بوو، کراسه که یشی هه تا بن ملی دوگمه ی پیوه بوو، پیم و ابوو سهریازه. کاتیک هیچ وه لامی کی نه دامه وه و بی ده نگ پاره ستا، نه م ده زانی چ بلیم. هر ده تگوت چاوه پروانه من له دیوه که بچه دهره وه، هه تا دیسان بوو که له که قورمیش کاته وه!»

به ئادیلايدام گوت: «تۆ پیت وایه ده بی شتیکی گرینگ له گۆپیدا بی؟» له سه ر جیمۆمه کانه وه چاوم لی ده کرد، ئه ویش چاوی له من ده کرد و سوبی ده کرد به ده می نیزابیله وه. گوتی: «کاتیك چوومه نووسینگه که، له بهر ئه وه ی به نیتو دیوه که دا ده هات و ده چوو سه روچاوم نه دیت، پاشان کاتیك له دووره وه پاره وسته، به شیوه یه که سه ری پاگرت و وای چاو لی کردم پیم وابوو که سیتی سه ر یازییه، هه ر بۆیه پیم گوت: «ده ته وئی به شیوه یه کی تایبه ت چاوت به سه رهنگ بکه ویت؟ مه به ستت ئه وه یه؟» ئه و به سه ره لایمی دامه وه، پاشان هاتمه وه بۆ ئێره هه تا پیت بلیم ئه و له کێ ده چی، یان باشتره ئاوا بلیم ئه و هه ر ئه و که سه یه شیوه ی له و ده چی. سه ره پای ئه وه ییش نازانم ئه و چۆن لێره سه ری ده ره یناوه.

من هه ر وا خه ریکی نانخواردنی خۆم بووم و له سه ر جیمۆمه کانه وه چاوم له و ده کرد، ده ستی له سوبه که هه لگرت و گوتی: «دانیام هیچ په یامیک له گۆپیدا نییه، قسه له سه ره وه نییه ئه و له کێ ده چی، به لکوو ئه وه گرینگ و جیتی سه رنجه، ئه مه راست هه ر ئه و که سه یه شیوه ی ئه و ده دات، دانیام. هه ره که ئه وه ی، که دانیام پیایوکی سه ر یازییه، سمیلکی قیت و په شی پتوه یه، په نگی پوو خساری هه ر له په نگی مس ده چی و جووتیک چه که هیشی له پی دایه، دانیام ئه و شیوه ی که سیک ده دا.

یه که ده نگ و به رده وام بی ئه وه ی ده نگی به رزی و نزمی بکات قسه ی ده کرد. هه ستم به گه رمیی هه و ده کرد، له وانه یه هه ر له بهر ئه وه

تۇتانی گەلا

بووبى، بەرەبەرە خەرىك بوو تووپە دەبووم. پېم گوت: «دەى ئەگەر وایە لە كى دەچى؟»

ئەو لە وەلام دا گوتى: «ئەو كاتەى دەچوومە نىو نووسینگەكە و دەهاتمەو دەرى ئەم توانى بە جوانى پووخسارى ببىنم، بەلام دوايى دىتم.

لە دووپاتكردنەو دەى قسەكانى ماندوو ببووم، گوتم: «زۆر چاكە، زۆر چاكە. ئەگەر نەكەم خوارد دەچم دەببىنم.» ئەو ديسان دەستى كردهو بە سوېدان بە ئىزابېل و گوتى: «لە سەرەتاو سەرچاويم نەدى، لەبەر ئەو دەى بەردەوام لە هاتوچۆدا بوو، بەلام ئەو كاتەى ئارام لە پال دىوارەكەدا پاوەستا، هەر راست لەو كاتەدا كەوتەو بەرم ئەو شۆو دەى يەككى دەدات و هاتم بۆ ئىترە هەتا بە تۆ بلىم... چاوه زەق و حىزەكانى داوئىنبىسى و زەنەكيبان لى دەبارى، كاتىك پشتم تى كرد هەتا بىمە دەرەو. هەستم كرد زەقزەق چاوهكانى برپووتە پووزە پووتەكانم و زىت زىت لىيان دەپوانتت.

ئىتر لەناكاو بىدەنگ بوو.

لە دىوى ناخواردنەكە دەنگى كەوچك دەهاتە گۆيم. نەهارەكەم خوارد دەسپە دەستەكەم قەد كرد و نامە ژىر دەورىيەكەم، لەو كاتەدا لە نىو نووسینگەكەمەو دەنگى ئاھەنگىكى شاد لە بووكەلە قورمىشيبەكەو هەستا و وردە شەپۆلەكانى پزايە نىو دىوەكەى ئىمەيشەو.

کورسییەکی قەدیمی و بە نیکار نەخشێنرا و لە نێو
چێشتخانە کە مان دایە، بابەگەرەم پێلاوەکانی خۆی لە سەر دادەنێ هەتا
وشک بنەوێ. من و ئیبراهام و توبیاس^۷ و گیلبرتو^۸ دوینێ ئەم دەمانە لە
قوتابخانە دەرکەوتین و بە قۆچەقانییە ک و کلاویکی گەرە بۆ
کۆکردنەوێ پەلەوێ و چەقۆیەکی تازە و تیزوێ، بۆ پاوکردن و
کوشتنی بالەندەکان چووین بۆ مەزرا، لە نێو پێدا کەوتە بیری ئەو
کورسییە کۆن و بێکەلکەیی لە نێو چێشتخانە کە مان دایە، سەردەمێک ئەو
کورسییە بۆ میوانەکان بە کەلک بوو و ئێستا هەموو شەویەک ئەو تەرە
کلاو لە سەر دەنێ و لە سەری دادەنیشت و چاو لە چاوی خۆلەمیشە
ساردەکی نێو ئاگردانە کە دەبرێ.

توبیاس و گیلبرتو، خەرامان خەرامان دەڕۆیشتن و گەییشتنە ئەو سەری
پەزەکان. پێشینیوێ پۆ بارانیکی زۆر خەست و خۆل باریبوو، پێلاوەکانیان

⁷ tobias

⁸ gilberto

به سەر گژوگیاکاندا دەخلیسکا، یه کتیکیان فیکه ی لی دەدا و دەنگی به سۆز و به رزی فیکه لیدانه که ی، وه ک نه و کاته ی یه کیک له نیتو بۆرییه کدا گۆرانی بلێ، به نیتو دالانه سه وزه که دا دهنگی ده دایه وه. من و ئیبراهام له پشته سه رریان ه وه یارمه تیمان ده دان، نه وه به قۆچه قانی و منیش به چه قۆ تیزه که مه وه، که ده مه که ی هه ر بریسکه ی ده هات. له ناکا و تیشکی هه تا و چرپی و گه لا چرپه کانی به توندی له به ر یه ک په وانه ده وه و شتیکی سووک، هه ر له بالنده یه کی زیندوو ده چوو، به باله فپکی که وته سەر گژوگیاکان. ئیبراهام پرسیی: «نه وه ت بینێ؟»

من چاوم له پیش خۆم بوو، گلیبرتۆ و توبیاسم له و سه ری دالانه که دا دی و گوتم: «نا، بالنده نه بوو... بریسکه ی تیشکی هه تا و بوو. کاتیک گه ییشته لیتواری چۆمه که، نه وان خۆیان پووت کرده وه و لاقه کانیان به توندی به ناوه زولا له که دا ده کیشا، به پوالت ناوه که ته پی نه ده کردن، ئیبراهام گوتی: «له نیوه پۆوه هه تا ئیستا، ته نانه ت تاقه بالنده یه کیشم نه دیوه.»

من گوتم: «کاتیک باران ده بارێ، هیچ په له وه ریک له هیلانه که ی ده ر ناکه وی.» باوه پم به قسه ی خۆم کرد، ئیبراهام که وته پیکه نین... زۆر گه مزانه پیده که نی و دهنگی پیکه نینه که ی هه ر له دهنگی خووپه ی نه و ناوه ده چوو به لوله ی ناوده سه ته کاندای شۆر ده بیته وه و ده چیته خوارێ. خۆی پووت کرده وه و گوتی: «نه و چه قۆیه له گه ل خۆم ده به مه نیتو ناوه که وه و کلاوه که م پر ده که م له ماسی.»

ئىبراھام بە پوۋتوقوتىيە ۋە پوۋبە پوۋم پۈۋەستا بوۋ، دەستى بۇ درىژ
 كىرەبىۋوم، چاۋە پۈۋانى چەقۇكە بوۋ، مەن ھېشتا ۋە لاسم نە دابوۋە،
 چەقۇكەم توند پىك دەكۈشى ۋە ھەستەم بە دەمە تىژەكەي لە نىۋ دەستەم
 دا دەكرد، لە دلى خۇم دا گوتەم، چاكتىر ۋايە چەقۇكەي نە دەمى، پىم
 گوت: «چەقۇكەم نە دەمى... ئەۋ چەقۇيەيان دۈيىنى داۋەتە دەستەم مەن ۋە
 دەمەۋى ھەتا ئىۋارە ھەربە دەستى خۇمەۋە بى.

ئىبراھام، ھەربا دەستى پۈگرتىۋو، پىم گوت:
 «نەزە، ئەزە، يەزە، دەزە، ھەزە، مەزە.

ئىبراھام لىم ھالى بوۋ، ئەۋ تەنیا كەسىكە زوۋ لە قسەكانم تى دەگا،
 گوتى: «زۇر چاكە، بە نىۋ ھەۋا شىدارە چەقەستۈە بۇگەنەكە دا بەرەۋ
 ئاۋەكە كەۋتەمە پى، گوتى: «ۋە دەۋرە خۇت پوۋت بگەۋە، لە سەر
 پەۋەزەكان چاۋە پۈۋانتم.

ئەۋەى گوت ۋە خۇى ھەلدايە نىۋ ئاۋكەۋە، ھەربا مەسىيەكى گەۋرەى
 زىۋىن دەچۈۋ، مەن لە لىۋارى ئاۋەكە دا مەۋە ۋە لە سەر خىز و پەلە
 گەرمەكان پاكشام. كاتىك دىسان دەمى چەقۇكەم دەرمەنا، چاۋم لە
 ئىبراھام دىزىيەۋە ۋە سەرنەم بەرەۋ شۈيىنىكى تەربە پى كىرد، بەرەۋ لای
 دارەكان، بەرەۋ ھەتاۋى زەردەلگە پۈۋى دەمەۋ ئىۋارە، ئەۋ شۈيىنەى
 ئاسمانەكەى ھەربا دىۋىكى بە سامى ئاورىن دەچۈۋ.

ئىبراھام لەۋ بەرەۋە ھەربا كىرد ۋە گوتى: «زوۋ بگە دەرەنگە.»

توۋبىياس لە لای پەۋەزەكەۋە فىكەى لى دەدا ۋە دلى خۇم دا گوتەم:
 «ئەمۋ مەلە ناكەم... ھەلى دەگرم بۇ پۇژىكى تە!

تۇفانى كەلە

لە گەپانەۋە دا ئىبراھام لاي دا و چۈە پىشت دارەكان، ويستم بە شوينى دا بېۋم. گوتى: «مەيە بۇ ئىرە... كارم مەيە.

لە جىي خۇم دا مامەۋە و لە سەرگەلا و گزۇگيا وشكەلەكەي قەراغ پىگاكە دانىشتم. سىروويەكى تەنيام دى كە بە ئاسماندا ھەلدەفپى و ھىلىكى لار و پىچەلاۋپىچى دەكىشا، لە بەر خۇمەۋە گوتم: «ئاخريەكەي ئەم دوانىۋەپۇيە چاوم بە سىروويەك كەوت.

ئىبراھام ۋەلامى نەدامەۋە، لە پىشت دارەكانەۋە بىدەنگ پراۋەستابوو، ۋەك ئەۋەي ھەرگوتى لە دەنگى منىش نەبوۋىت. لەۋانەيە خەرىكى خويندەۋەي شتىك بوۋىت. بىدەنگىيەكەي زۇرى درىژەكىشا، پاش بىدەنگىيەكى زۇر ھەناسەيەكى ھەلگىشا و گوتى: «تەماشاكە ئەۋەموو سىروە.

دىسانەۋە گوتم: «ئەم دوانىۋەپۇيە ھەر سىروويەك بە ئاسماندا ھەلدەفپى.

ئىبراھام ھىشتا ھەر لە پىشت دارەكاندا بوۋ، بەلام ئەم دەزانى چ دەكات، مات و بىدەنگ بوۋ، سەرەپاي بىدەنگىيەكەي لە بەر خۇيەۋە دەجوۋلاپەۋە، لە ئازاي ئەندامى دا ھەست بە بىقەرارى دەكرا.

-«ھەر دانەيەك؟ بەلى، پاست دەكەي... پاست دەكەي

نيتىر من ھىچم نەگوت، لە سەرگەلا و گزۇگيا وشكەكان دانىشتبوم و گويم لە خشەخشى گەلا و گزۇگيا وشكەكانى تىرى ژىر پىي ئەۋبو، ديسان بىدەنگ بوۋ، ھەر دەتگوت پۇيشىتوۋە و لەۋى نەماۋە، پاشان ھەناسەيەكى قوۋلى ھەلگىشا و گوتى: «لەگەل منت بوۋ؟

ديسان گوتمه وه: «ئەم دوانیوه پۆیه هەر سێروویهك به ئاسماندا هەڵدەفڕێ.» دەنگی بالەكانیم دەبیست، به دەم فڕینه وه بازنه له سەر بازنه دهكێشیته وه و پێچ دهخوات و به ئاسمانی شینی دلگیرا دهسووپتیه وه.» گوتم: «لهوانهیه له چا و ن بیت.»

ئیهراهم ئازا وهلامی دامه وه و گوتی: «ئەها... به ئی. ئەگەر وا بێ ئەوه هۆکاره که یه تی.

هەر وا که له پشت داره کانه وه دههاته دهڕێ، خهريك بوو دوگه کانی دادهخسته وه، سه ری هه لپری بوو چاوی له سێروه که دهکرد و بێ ئەوه ی چاو له من بکات، گوتی: «ماوه یه که له مه و پێش له بابته ئەو سێروانه وه دهتگوت چی؟

به قسه کردنه وه خافلا بووین... چراکانی شار، پێیان دهگوتین کاتی ئەوه یه به ره و مال ببینه وه. چراکان هه لکرا بوون و دهبریسکانه وه، به په له گه پامه وه بۆ مائی و چومه ژووره وه و له به ره هیوان چاوم به ژنه قه له وه حافزه کان که وت، ئاوالداوانه که ی سێن خێرۆمێیان پێ بوو، به وته ی دایکم، له و کاته وه من له دایک بووم، هه مو سێشه مانه یه که دێن و گۆرانی بۆ بابه گه ورم ده لێن. ئەو شه وه هه تا به یانی له فیکری ئەوه دا بووم، چۆن له قوتابخانه هه لپیم و بچم بۆ قه راغ چۆمه که، به لام به بێ گیلبرتۆ و تووبیاس. پیم خۆش بوو هه ره له گه ل ئیهراهمدا بچم، هه ره خۆمان له نێو دالانه سه وزه کان دا. ئەگەر ئەم پیاوه ی بۆ دیداری بابه گه ورم هاتوه، زووتر سه رودلمان به ریدات، لهوانه یه بتوانم به ره له

کاترمیر چوار بگه پیمه وه مائی. نه و کاته له گهل ئیبراهام به یه که وه ده چین بق قه راغ چومه که.

£

£

نه و پیاوه غه واره یه هات و له مائی ئیمه دا باروبنه ی لی خست و جیی خوش کرد.

له نئو یه کیک له وه تاغه په په کانی دوور له هه یوانه که دا گیرساوه. نه و وه تاغه ی ده پوانیته سه شه قامه که، له بهر نه وه ی پیم وابوو نه و دیوه بو نه و شوینکی شیاو و گونجاوه، لیم پوون بوو له نئو هۆتیکه چکۆله که ی شاردا، هه ل ناکات. نووسراوه یه کی نووسی و به پشت ده رگا که یه وه نووساند. (هه تا دوو سی سال له مه و بهر هه ر به ده رگا که وه بوو، هه تا نه و کاته ی دار و دیواری ماله که یان په نگ کرد.) له پاش دوو هه فته ناچار بووین بو دابینکردنی پیداو یستییه له پاده به ده ره کانی ده ستیک میز و کورسی تازه بکپین.

نه و کاته ی نامه که ی سه ره نگ ئورلییانق بۆئیندیای دایه ده ستم، دانیشته که مان و قسه کردنه که مان نه و نه ده ی خایاند، ئادیلایدا به بی دوودلی باوه پی کردبوو نه م پیاوه پاسپارده یه کی گرینگی له لای که سیکی پایه به رزی سه ربازییه وه پییه، میزی خواردنه که ی وه ها رازاندبووه وه، که قابیل به شانوشکۆی شا بی. له بابته سه ره نگ بۆئیندیا و کچه عازه به که ی و کوپه سه ر بزیه که یه وه زۆرمان قسه کرد،

هیشتا ته نووری باسه که مان ته واو گهرم نه ببوو، ههستم کرد نه و پیاوه
 فرماندهی گشتی به باشی ده ناسی و هه ر له بهر نه وهیشه نه وهندی
 پیزی بۆ داده نی و بهر پرسایه تیی ته واوی کاره کانی ده گریته نهستۆ.
 کاتیک میمی هاته ژووری پیمان بلّی، شیو سازه، پیم وا بوو هه ر وا
 به په له شتیکیان لی نابی، به لام به دیتنی نه و میزه پازاوه و په نگینه و
 نه و ته شکیلاته بیۆینه و نه و قاپ و قاچاخه چینییه ی، که ته نیا تاییه ته
 به میوانداری بنه ماله کان و هه ر له پۆژی جه ژنی کریسمه سدا که لکیان لی
 وهرده گهرا، ته واو دلخۆش و پووسووری کردم.

ئادیلایدا به پیزه وه له سه ر کورسییه که دانیشتبوو، کراسه مه خه ریه
 ملیوانداره که ی له بهر کردبوو، نه و کراسه ی بهر له زه ماوه نکردنمان بۆ
 راپه پاندنی کاروباری مائی له شبار له بهری ده کرد. ئادیلایدا له
 هه لسوکه وتی پۆژانه ی دا مروفیککی هه ستیار و وردبین بوو، میدالی
 گه وده ی بنه ماله ی له سه ر سنگی دابوو، جاروباره له سه ر سنگیدا بریقه ی
 ده هات. هه موو شته کان، وه ک میزه که، شتومه که کان، قاپ و
 که وچه که کان، نه و هه ناسه یه ی له ژووری نانخواردنه که دا هه لمان ده کیشا،
 لیۆپیز بوو له ئارامی و مه زنی و جوانی. کاتیک چوینه نیو ژووری
 نانخواردنه که وه، نه و پیاوه ی له هه موو هه لسوکه وت و کار و کرده وه کانی
 دا به سه رنج و وردبینیه وه ده یروانییه هه موو شتی و مووی له ماست
 ده رکیشا، له وانه یه ته واو هه ستی به شه رمه زاری کردبی، نازا دوگمه ی
 ملیوانی کراسه که ی وه ک نه وه ی بۆینباخی به ستبی، پیکوپیک کرد، له
 هه نگاهه قورس و قایمه کانی دا هه ست به شله ژاوی و له رزۆکی ده کرا،

هیچ کات. ئەو ساتەوهختەى بە یەكەوه پێمان نایە نێو ژووری ناخواردنەكە لە بیر ناكەم، لە بەر ئەوهی پێم وا بوو، ئەو جلوبەرگە ناپێكە من لە بەرم دابوو لە گەڵ ئەو میزە پێكۆپێكەى ئادیلیدا، كە بە وردبینیەكى تەواو و بێۆتەوه پازاندبوویەوه، نەدەگونجا.

دەورییەكان پێ بوون لە كەبابی گۆشتى نێچىرى پاو و گۆشتى گا، خواردنەكان شتێكى تازە و نایاب نەبوون، هەر ئەو خواردنەكان بوون هەموو پۆژێك لە مالى ئێمەدا دەخوران، ئەوهی گرینگ و جێى بايەخ و سەرنج بوو، پازاندنەوهی میزەكە و دانانی ئەو دەورییە چینیانە بوو، كە لە پەناى ئەو جێمۆمانەدا برێقە بریقێان خستبوو و لات و سەر میزەكە لە گەڵ پۆژە ئاساییەكانى مالى ئێمەدا گۆرانیكى زۆرى بە خۆیەوه دیتبوو. خێزانم سەرەپای ئەوهی دەیزانى هەر میوانێكمان هەیه، هەشت دەوریى بە پێكۆپێكى و سەرنجێكى تەواووە چینیوو، لە ناوەپاستى میزەكەدا شەربەیهكى (پەرداخێكى گەورە) گەورەى پێ كردبوو لە شەراب و دای نابوو، زیاتر لە ئەندازە زیادەپەویى تێدا كردبوو، ئەوهیش هەمووى بۆ پیاویك بوو كە هەر لە سەرەتاوە پێمان وابوو ئەو كابرایە پیاویكى خاوەن دەسەلات و پلەیهكى بەرزى سەربازییە. پێشتر هیچ كاتێك ماله كەمانم بەو داب دەستوووە ئەفسانەیییە نەدیوو. ئەگەر دەسته جوانەكانى نەبوا، جلوبەرگەكەى ژۆر ناخەز و گەمژانە دەهاتە بەر چاو. دەسته جوانەكانى ئادیلیدا سەرەپای جوانى و ناسكییان، لە گەڵ ئاراییشى پووخواشیشیدا یەكیان دەگرتەوه، كاتێك پیاوێكە دوگەكانى

یه‌خه‌ی پټکوپټک کرده‌وه، هه‌له‌که‌م به له بار زانی و گوتم: «دوکتور ئه‌وه ژنی دووهمم، ئادیلایدا.

ئادیلایدا په‌نگی ته‌واو تیک چوو، تۆزی ته‌میک قورس پووخساری داپۆشی، له جینگای خۆی وشک بوو، به‌بزه‌یه‌که‌وه ده‌ستی بۆ درێژ کرد، به‌لام ئیتر ئه‌وه‌سته وشک و فهرمییه‌ی کاتی چوونه ژووره‌وه‌مان بۆ دیوی ناخواردنه‌که‌ی تیدا به‌دی نه‌ده‌کرا، ئه‌م میوانه تازه‌یه وه‌ک سه‌باریک پاژنه‌کانی توند به‌یه‌کدا کیشا و ده‌سته‌کانی به‌شیوه‌ی ئیکلامکیشان هه‌تا لای سه‌ری برد و پاشان له ئادیلایدا چوه پیشی و گوتی: «به‌لێ خاتوون...» به‌لام ناوی نه‌هینا.

له به‌ر چاوم به‌توندی و به‌هه‌له‌یه ده‌ستی ئادیلایدا پټک ده‌گوشی، تیگه‌بیشتم ئه‌و پیاوه مروفیکێ چهنده په‌شوکی و ئاساییه، له لای میزه‌که‌وه، له به‌رانبه‌ر قاپ و که‌وچکه بلووره تازه‌کاندا له ئاستی مۆمدانه‌کاندا دانیشتم، شله‌ژاوییه‌که‌ی وه‌ک تکه‌ی پژاوی سوپیک له چاوی ده‌دا.

ئادیلایدا شه‌رابی تێ کرد، دله‌کۆتی سه‌ره‌تایییه‌که‌ی ورده‌ورده تیکه‌ل به‌ترس ده‌بوو، هه‌ر ده‌تگوت ده‌یه‌وی بلی: «زۆر باشه، هه‌موو شتیک وه‌ک به‌پیار درا بوو، به‌پۆه ده‌چی، به‌لام من و تو بمانمیتیت، گنگرو ماست بۆ وه‌ختی خۆی.

پاش ئه‌وه‌ی ئادیلایدا شه‌رابی تێ کرد و له سه‌ر جیی خۆی دانیشتم، میمی ده‌ستی کرد به‌تیکردنی چیشته‌که، پیاوه‌که پالی دا به‌پشتی کورسییه‌که‌یه‌وه، ده‌سته‌کانی نایه سه‌ر میزه‌که و به‌بزه‌یه‌که‌وه گوتی:

«بیزه حمەت خاتون، تکایە هەندێک گیام بۆ بکۆڵێنە و وەك سووب بۆم
لێنێ و بۆم بێنە.

مێمێ لە جیبی خۆی وشك بوو، لەوانە بوو لە قاقای پێکەنین بدات، بەلام
شوینەكە بۆ پێکەنین نە دەبوو، مێمێ بە جیبی ئەو پووی کردە ئادیلایدا و
بە بزە و سەر سوورپمانەوێ لێی پرسى: «چ جۆرە گیایەك دوکتۆر؟!»
بە شیوەى بیرمەندێك و بە منگە منگەوێ گوتى: «هەر گیایەكى ئاسایی،
خاتون... هەر لەو گیایانەى دەیکەنە بەر ئەسپەکان!

جاری وا هه یه زه مان له جووله ده که وی و کات خه ویکی قورس
 دای ده گری، ته نانهت جووله و سوورانی پپ له په مزو پازی
 می شو له کانیش له و کاته هه ستیاره دا ده یه سته. گه پانی ناسایی
 سروشت له جووله ده که وی و گه ردوون تووشی ئاریشه و خلیسکان ده بی
 و ژنه کان، به که شته نگي له خه و پاده چهنن، سه رکولمه یان وینه ی
 گولڈۆزی سه ر پووی سه رینه که یانی پتوه یه و له ژیر گوشار و تینی به ر
 گه رمای تاقه تپروو کیندا، که وه ک په نجه یه کی پۆلایی گه روویان پیک
 ده گوشی، تووشی سه رلیش یوان ده بن و پییان وایه ئیستا له ماکاندۆ
 چوارشه ممه یه، پاشان هه لده ستن و ده گه پینه وه، هه تا له قوژبنیکدا کو
 ببه وه و خه ونه که یان له گه ل پاستییه کاندایه یه که وه گری بده ن،
 باسه که یان گه را هه لدینن و به ئاکام ده گات، له گه ل یه کدا ده ست ده که ن
 به ده نگۆ سازکردن، هه ر وه ک نه وه ی تیکپای ژنانی شار له هه ره وه زی
 چینی مافووریه کی په نگاوپه نگدا به شدارییان کردبی.

ئەگەر كات لە ھەناوی مۆڤدا ھەر ئەو جوولەيەي دەبوو كە لە دەرەوہ لە
 بنزوت دايە، ئیستا ئیمە دەبوايە بە تابوتەكەوہ، لە ناوہ پاسەتی
 شەقامدا، لە ژێر تیشكی ھەتاودا بوويناہ. لە دەرەوہ كات لە پەوت و
 جوولەدا بوو، لە دەرەوہ درەنگ بوو، كات بزوابوو، شەواھاتبوو،
 شەوێكی شیداری مانگی سێپتامبەر بوو، ئەوان لەگەڵ مانگ و ژنەكانیان
 دا لە نێو مالاكانیان دا و لە ژێر تریفەي سەوزی مانگدا دانیشتبوون و
 قسەیان دەکرد، ئیمەي دەر بەدەریش بە نێو شەقامەكاندا، بە تینویتی لە
 ژێر تیشكی گەرمی تاوی سێپتامبەردا بووین، ھیچ كەسێك لە
 پێپەسمەكەمان دا بەشداریی نەدەکرد، چاوەپوان بووین سەرۆکی
 شارەوانی لە بێرپارەكەي بۆ بەخاكسپاردنی تەرمەكە پاشگەز بێتەوہ و
 ئیمە بگەڕینەوہ بۆ مالی خۆمان.

منداڵەكەم بچیتەوہ بۆ قوتابخانە و بابیشم بەرەو كەوشە داریبەكانی
 خۆي بچیت و دڵۆپ دڵۆپ ئاوی فێنك لە سەر سەریبەوہ بكتیتە نێو
 دەستشۆریبەكە و پەرداخێكی گەورەي پەر لە شەربەتی ئاوی لیمۆي فێنك
 لە لای چەپیبەوہ دانرابی، بەلام ئیستا ھەلومەرجەكە گۆرپاوە، بابم یەكەم
 جارێك خەریكە بێرپارەكەي خۆي بە زۆری بە سەر كەسێكدا بەسەپێنی، لە
 سەرەتاوہ ھەستم كرد بێرپارەكەي سەرۆك شارەوانییە، كە لە دەرەوہي
 شار ئازاوەیەكی چڕ سەری ھەڵ داوہ، دەنگۆیەكی درێژخایەن و بەردەوام
 و بێرەحمانە، ھەموو شوێنێكی ئاخیوہ، شەقامەكانی پاك و خاویژن، بۆ
 ئەوہي سێبەرێك كەوتبێتە سەر خاك و خۆلە خاویژنەكەي، شار زیڕۆجێكی
 تێدا نییە و دەرگای ھەموو مالاكانی گالە دراوہ، لە نێو مالاكانیشیەوہ

بیجگه لهو دهنگانهی پیت و وشهکانیان پر بوون له لومه و خراپه گوتن و بی پیزی پی کردن، هیچ دهنگیکی تریان لیوه نه دههاته دهی. منداله که له نیو دیوه که دا رهپ دانیشتوه و چاوی بریوه ته که وشهکانی و له ویوه سهرنجی دهگویتته وه بۆ سهر چراکه، پاشان بۆ پوژنامه کان و دواپی به پهله به ره و تهرمی پیاوه مردوه که، زمانی به لاله غاوهی دا هاتوته دهی... چاوه زهردهکانی که ههر له چاوی ناژه له دهچن و ئیستا ئیتیر به هه وه سه وه ناپوان، وه که سه گیکی تیر و بی نیشتییا بۆی که وتوه، منداله که چاوی لی دهکات، بیر له پیاوه مردوه که دهکاته وه، ئیستا له ژیر ئه و تهختانه دا پاکشاوه، له ناکاو هه موو شتی که دهگوپی، کورسییه که له ده رگای ئاراییشگا که وه دیته دهی و به ئاوینه یه که و قالبیک سابوون و ئاوی گهرم و عه تره وه خو دهکات به نیو دیوه چکوله که دا و دهسته گهرهکانی پر دهبن له پنۆک، ئه وه ئیتیر دهستی کوپه که ی من نییه، بۆته دهستی که گهره و چالاک و به توانا، بی ئه وهی خۆی بۆ ماندوو بکات.

به سهرنجیکی ته واهوه تیغه که ی به تالیک چهرم تیز دهکات و له و کاته دا گوپچکه، خشه خشی تیغی تیز ده بیستی و سه ریش، بیر له وه دهکاته وه: ئه و پۆکه زووتر دین، له بهر ئه وهی ئه مپۆ له ماکاندۆ چوارشه ممه یه... به ره به ره دین... له سهر کورسییه کاند و له ژیر سییه ری بهر ده رگا که دا داده نیشن، به پوهیه کی تاله وه و به دزییه وه چاو لی ده که ن. لاقیان ده نینه سهر لاقه کانیا ن و دهسته کانیا ن له سهر نه ژنویانه وه له یه کتری هه لده پین، قوونچکی سیغاره کانیا ن به

ددانه كانيان دهگه زن، چاولی دهگه ن و بیده نگ باسی هیچ شتیك ناكه ن، له په نجه ره داخراوه كی به رانبه ریان و، له ماله كپ و بیده نگه كی ریټیكا خاتون ده پوان، نیستایش هر له ویدا ده ژی و نه ویش له بیري چوه باوه شینه کاره بابییه كی بکوژینته وه و باكه ی پرده كانی له په نجه ره كه یه وه ناودیوی ده ری ده كات، نه ویش تووپه یه، شله ژاوه، به نیو كه لوپه لی سهرده می تالی بیوه ژنیدا تی ده په پی.

ده رگای وه تاغه كانی ده كاته وه و زوو دایان ده خاته وه، چاوه پوانه هه تا كاترمیره دیواره ییه كی سهرده می پیاوسالاری له خه وی هه وتشه و و هه وتپوژده هه سستی و به سی كه پرت لیدان خه لاتی یاده وه ری نه بداته وه، له ته وای نه و ماوه یه دا، له و كاته دا كه منداله كه قسه كانی ته واور ده كات و پیاوانه له سر جیگاكه ی خوی داده نیشیته وه، هر نه وه ننده ده خایه نی، ژنیك پتویستی پییه تی هه تا به مه كینه یه كی دروومان، ناخرین ته قه ل له پارچه یه ك بدات و سهره به بیگوودی سواغ دراوه كی هه لډینی، هه تا منداله كه له سر جی خوی به پیکوپیکي دابنیشیت و بپواته مالی فیکره وه. ژنه مه كینه ی دروومانه كی خوی هیناوه ته قوژنیکی بهر هه یوانه كه، ناگوژدای كه مهنده ام هر هه ول ده دات هه تا نه ژنق وشك و نووستوه كانی له خه و هه سستینی و ریټیكا خاتوونیش له هه ولی نه وه دایه كلیله كی بخاته نیو قوفله كه وه و له بهر خوییه وه ده لی: «چوارشه ممانه له ماكاندو پوژیکي شیاوه بو ناشتنی نیلیس.» به لام هه میسان منداله كه ده جوولیته وه و كات گوړانی به سهردا دی، هه تا نه و كاته ی شته كان ده جوولیته وه، زه مان له جی خوی قه تیس نامینی و له

جووڻه ناکه ویت، به لام بۆ پیاوه مردوه که کات له سەر جیبی خۆی ده‌مه‌یی و ناجوولی، له بهر نه‌وه‌ی ته‌نانه‌ت نه‌گه‌ر ده‌ستی منداڵه‌که‌یش بجوولیتته‌وه، نه‌وه‌ستی پێ ناکات و ناگای لێ نابێ و ناگایشی لێ نییه. (له‌به‌ر نه‌وه‌ی منداڵه‌که‌ به‌رده‌وام ده‌ستی ده‌جوولیتتته‌وه) له‌وانه‌یه ناگوڤدا ده‌نگیک له‌ موورووی ته‌زیحه‌که‌ی سووراندبێ، پێبیکا خاتوونیش پالێ داوه به‌ پستی کورسییه‌که‌ی خۆیه‌وه، مات و کاسه، چاو له‌ کاتژمێره‌که‌ ده‌کات، له‌ سەر لیواری به‌ر له‌ پووداوه‌که‌ خه‌وی لێ که‌وتوه و ناگوڤدا هه‌لی بۆ ده‌ره‌خسێ (ته‌نانه‌ت نه‌گه‌ر کاتژمێره‌که‌ی پێبیکا خاتوون له‌ جیبی خۆی چرکه‌یه‌کیشی نه‌کردبێ) هه‌تا ده‌نگیکێ تری له‌ ته‌زیحه‌ی بگێرێ و بیر له‌وه‌ بکاته‌وه: «نه‌گه‌ر تووشی باوه‌ ناخه‌یل بووم ناوا ده‌که‌م.

پاشان ده‌ستی منداڵه‌که‌ دیتته‌ خواری و ده‌مه‌ تیغه‌که‌ به‌ سەر چه‌رمه‌ هه‌سانیه‌که‌دا ده‌خشی و یه‌کێک له‌ و پیاوانه‌ی له‌ ژێر سیبهری ده‌رگا‌که‌دا پاوه‌ستاوه‌ ده‌لێ: «ده‌بێ کاتژمێر سێ و سیخوله‌ک بێ، چاکی بۆ چووم؟

ناگوڤدا هه‌شتا چاوی له‌ ده‌ستییه‌تی، هه‌تا لاقه‌کانی پرا بکێشی و به‌ گاگوڤکی و به‌ په‌له‌په‌ل بجیتته‌ کلێسا و بلیت: «بابه، بابه...»
باوه‌ ناخه‌یلێش، به‌ داماوێ و ده‌سته‌وه‌ستانییه‌وه‌ له‌ منداڵه‌که‌ی پرا به‌میتیت، له‌ کاتیکدا زمانی به‌ لیوه‌ وشکه‌کانی دا ده‌سووی، به‌ دیتنی ناگوڤدا ده‌لێ: «بێ گومان نه‌وه‌ موعجزه‌یه‌!

پاشانیش هر وهك ئه وهی هه موو گیانی له ئاره قه دا خووسایی و ئاو به لاله غاوهی دا شوپراوگهی به سستی، له نئو جیوبانه که ی دا ده جوولیتته وه، به لام جووله جووله که بی سووده، بام دیتته ژووره وه و دوو کات ده که ونه سه ر یه ک و تیکه ل یه کتری ده بن، کاتژمیره دیوارییه که هه ست ده کات له نئوان په ریشانی مندا له که و بیتۆقره ییی بیوه ژنه که دا گیری خواردوه، ئه و کاته، گێژ و حۆله و باویشك ده دات، له نئو بیده نگییه مه زنه که ی ئه و ساته وه خته دا ده که ویتته سه ماکردن و دلۆپ دلۆپ له گه ل شله مه نیی زه ماندا داده چۆپێ و تیکه ل به پاستییه کانی سه رده م ده بی و دیتته ده ری و سه ری دینیتته پیشی و به له سه ره خۆیییه وه ده لی: «کاتژمیر پاست دوو و چلوچه وت خووله که.

بابیشم بی ئه وهی زانیبیتی ئه و ئیفلجه چرکه ساته که ی تیک شکاندوه، له وه لامی دا ده لی: «که چه کم، تو له نئوان هه وره کاندان و ن ببوی.»
منیش ده لیم: «پیت وایه شتیک پوو بدات.

ئه ویش به ده م پیکه نین و ئاره قرشته وه ده لی: «لانی که م له وه دلنایم له ته وای ئه و مالانه دا، برنجه کانیان ده سووتی و شیره کانیان لی هه لده چی.
£

£

ده رگای تابووته که داخراوه، که چی من پوو خساری مردوه که م هه ر له بهر چاوه، ئه وه نده به پوونی ده یبینم، ئه گه ر پشتیشی تی بکه م

و پوو بکه مه دیواره کیش، چاوه زه قه کانی به پوونی ده بینم، پوومه ته
 داچۆپاوه خۆله می شسپیه کانی، که هر له خۆلی شیدار ده چن، زمانه
 ده رکیشاوه که ی، که به بهین ددان و لاشه ویلکه ی دا هاتبوه ده ری،
 نه وانه هه موو گیانمیان تووشی دلّه کوتی و شله ژان کردوه، له وانه یه نه گهر
 ده ره لینگیکی شه لواره که م نه ونده ته نگ نه بوايه، نه و هه ستم نه بوايه .
 بابه گه وره له په نای دایکه مه وه دانیشته وه، بیده نگه، هیچ نالی، چه نه ی
 ناوته سه ره قه فی گۆچانه که ی و لاقه شه له که ی پاکیشاوه، بابه گه وره م
 چاوه پوانه، دایکیشم وه که نه و چاوه پوانه، پیاوه کانی تر له سه ره ته خته که
 بیده نگ دانیشته بوون و جگهره ده کیشن، هه موویان چاویان برپوه ته
 تابووته که، نه وانیش چاوه پوانن، نه گهر چاوم ببهستن و ده ستم بگرن و
 چند که پرت به ده وری شاردا بمگپن و پاشان بمهیننه وه نیو نه م
 وه تاغه، هر به بۆنه که ی دا ده ینا سمه وه، نه و بۆنه زیله ی له م وه تاغه .
 دی، هیچ کاتی که له بیرم ناچیتته وه، بۆنی زیلی له سه ره یه که له که کراو
 ده دات، ته واوی وه تاغه کان به بۆنه کانیا ندا ده ناسمه وه .
 پاره که ئادی له سه ره کۆشی دای نام، چاوه کانیا ن به ستبوم و نه وم به
 نیوان برژۆله کانم دا ده دیت... به لیلی ده مدیت، هه ره ده تگوت ژن نییه،
 به لکوو هه ره پوو خساری که و چاو له من ده کات و ده جوو لیتته وه و هه ره که
 مه پ ده باریننی، کاتی که هه ستم به و بۆنه کرد، خو ده بیرد مه وه، هیچ بۆنیک
 له نیو نه و ماله دا نییه نه ی ناسمه وه، کاتی که له بهر هیوانه که بهرم ده ن.
 چاوه کانم ده قووچینم، ده سته کانم دریز ده که م و پی ده که وم، خۆم
 ده ده مه ده ست می شکم، بیر ده که مه وه، کاتی که بۆنی ئاره قی کافوور

تېڭراو بەر لووتم بکەوئیت، ئەو گەببشتوو مەتە بەر دەرگای وە تاغە کە ی
 بابەگەرەم. دیسان درێژە بە پێگاکەم دە دەم و لە بەر خۆمەو دە لێم:
 ئەو ژوورە کە ی دایکیشم بە جی هێشت، هەست بە بۆنی کارتی یاریی
 نوێ دە کەم، پاشان بۆنی قیل و نەفتالی دێ، درێژە بە پێگاکەم دە دەم و
 بە خۆم دە لێم: لەمە بە و لاو بۆنی نەفتالین ناپسێتەو، پاشان بە لای
 چەپدا بای دە دەمەو و ژێر کراسەکان و پەنجەرە داخراوێکان بۆنێکی
 تریان لێو دێ، لێرەدا پادەو دەستم، پاشان سێ ھەنگاو بەرەو پێشەو
 ھەلدینمەو، بۆنێکی تازە ھەست پێ دە کەم و دیسان پادەو دەستم، بە
 چاوی قووچاو و دەستە درێژکراوێکانمەو، گویم لە دەنگی ئادێ دە بێ

کە ھاوار دە کات: «پۆلە بۆ بە چاوی قووچاو و بە پێدا دە پۆی؟! »

ئەو شەو لە کاتی نووستن دا، ھەستم بە بۆنێک کرد، کە ھیچ دیوێکمان
 ئەو بۆنە ی لێ نە دە هات، بۆنێکی خەست و گەرم، دە تگوت چە پکێک گول
 پادەو دە شینن، چاوێکمان لە سەر یە ک دانا و بۆنە گەرم و خەستە کەم
 ھەلمزێ و گوتم: «تۆیش ھەستی پێ دە کە ی؟»

ئادێ چاوی لێ کردم و ھیچ وە لامێکی نە دامەو و چاوێکمان لە سەر یە ک
 دانا و پووی وەرگێرا، دیسان پرسیمەو: «ھەستی پێ دە کە ی؟ ھەر
 دە لێی لە شوێنێکەو بۆنی عەتری یاسە مەن دێت.

ئەو کاتە وە لامی دامەو و گوتم: «بۆنی ئەو یاسە مەن ئەو کە نۆ سال
 لەمەو بەر لێرە لە سەر ئەو دیوارە شین ببوون.

لە سەر کۆشی دانیشتم و گوتم: «بە لام کوا، خۆ ئێرە ھیچ گولێکی
 یاسە مەن ی لێ نییە.

ئەو لە وەلامدا گوتی: «ئێستا لێی نییه، بەلام نۆ سال لەمەو بەرکە تۆ لە دایک بووی، پنجیک یاسەمەن لە حەوشەکەدا پوابوو. شەوانە کە هەوا گەرم دەبوو، وەک ئێستا بۆنەکە ی ولاتی دادەگرت.

سەرم خستە سەر شانی، کاتیک قسە ی دەکرد، چاوم لە زاری دەبپی، پێم گوت: «بەلام ئەمە دەگەرپێتەو بۆ ئەو سەردەمە ی من هێشتا لە دایک نەببووم.

—«ئەو سەردەمە تۆفانیکی زستانی هەستا و ناچار بوون باغەکە خاویێن بکەنەو.

بۆنەکە لەوێو دەهات، گەرم و ناسراو، ناسیاو و نزیکتر لە هەموو بۆنەکانی تر، بە ئادیم گوت: «پێم خۆشە بۆم بگێرپێتەو ئەمە چۆن بوو.» چەند ساتیک بێدەنگ بوو، پاشان چەند ساتیک لە دیواره سپیکاری کراوەکە پام، کە تریفە ی مانگەشەوێکە پووناکی کردبوو، گوتی: «کاتیک گەورەتر بووی، بۆ خۆت دەزانی گۆلە یاسەمەنەکە چۆن خۆی دەردەخات.

لە مانای وتەکە ی نەگەییشتم، بەلام هەستم کرد هەموو گیانم دەلەرزێ، هەر وەک ئەو ی کە سێک دەستی بە گیانم دا هێنابی. گوتم: «هەر وەک ئەو مرقانە ی لە پاش مردنیان شەوانە دێنەو و خۆیانمان پێ نیشان دەدەن؟! »

لە سەرکۆشی دانیشتم و سەرم لە سەر شانی دانا، بێدەنگ دانیشتم، بیرم لە شتەلێکی تر دەکردهو، لە کورسییەکە ی نێو چێشتخانەکەمان کە لە پوژانی باراندا بابەگەورەم پێلاوێکانی لە سەر دادەنێ هەتا وشک

بىنەۋە، ھەر لەۋ كاتەۋە ھەستىم كىرد پىياۋىكى مەركىۋ شەۋانە لە نىۋ
چىشتىخانە كەمان دا دادەنىشىت، بى ئەۋەى كىلۋەكەى لە سەرى داگرى،
چاۋى لە خۆلەمىشە ساردەكانى نىۋ ۋە چاخەكە دەبىرى، پاش چەند
ساتىك گوتى: «ھەر ۋەك ئەۋ پىاۋە مردوۋى شەۋانە لە نىۋ چىشتىخانە كەدا
دادەنىشىت.

ئادى چاۋىكى لى كىردىم ۋە سەرسوۋرمانەۋە گوتى: «كام پىاۋە
مردوۋ؟

— «ئەۋ پىاۋەيە ھەموو شەۋىك دىت ۋە لە سەرسوۋرىيەكە دادەنىشىت،
ئەۋ كورسىيەى بابەگەۋرەم پىلاۋەكانى خۆى لە سەرسوۋرنى ھەتا ۋىشك
بىنەۋە.

— «ئەۋى ھىچ مردوۋىكى لى نىيە، ئەۋ كورسىيەيان بۆيە لە لاي ئەۋ
ۋە جاغە دانائە خراپ بوە ۋە كەلكى ھىچ شىتەك نايەت، ھەر لە بەر
ئەۋەيە ۋە ھىچى تر.

ئەمانە قسەى سالىك لەمە ۋە بەرن، بەلام ئەمىۋ ھەموو شىتەك گۆرپراۋە ۋ
ھىچ شىتەك ۋەك خۆى نەماۋە. ئىستامىن مردوۋم دىۋە ۋە ھەر ئەۋەندە
پىۋىستە چاۋەكانم لە سەرىك دابنىم، ھەتا بە پوۋنى لە نىۋ تارىكاىيى
چاۋەكانم دا بىبىنم، ۋىستىم بۇ دايكىمى بگىرپمەۋە، بەلام ئەۋ پوۋى كىردە
بابەگەۋرەم ۋ گوتى: «پىت ۋايە شىتەكى ئەۋتۇر پوۋ بدات؟

بابەگەۋرەم چەناگەى لە سەرقەنى گۆچانەكەى لا برد ۋە بە سەرى
ئامازەيەكى كىرد ۋ گوتى: «لانى كەم لەۋە دىلىام تەۋاۋى ئەۋ مالانە،
بىزجەكانىيان دەسوۋى ۋ شىرەكەيان لى ھەلدەچى.

ئەو پۇڭزى تازە ھاتىبو بۇ ئىرە، بە يانبيان ھەتا كاتژمىر ھەوت بۇي دەنووست، نۆر بە شلەزاوى و ناپىكوپىكى و بە كراسىكى يەخە داچەقاوى دوگمەدارەو ھە خۇي دەكرد بە نىو چىشتاخەكەدا و قۇلى كراسە چرچولۇچە چلگنەكەي ھەتا ئانىشك ھەل دەكرد و شەلوارىكى چلگنى ھەتا سەرناوكى ھەلدەكېشا و بە قايشىكى تارىك لە سەر دوگمەكانىيەو بە نىو قەدىيەو. جەپ دەدا، ھا ئىستا و ھا تاوئىكى تر لىنگەوقوچ بکەوئ بە ئەرزدا، نىو قەدى ئەوئەندە بارىك بوو، شەلوارەكەي پىتو گىر نەدەبوو، بە پوالەت ھىچ گۇپانىكى تىدا پووى نەدابوو، تەنبا ئەو گۇپانەي بە دى دەكرا ئەو بوو، كە شكۆ و ھەببەتى جلوبەرگە سەربازىيەكەي بزر ببوو، ئىستا ھەر لە پىاوئىكى شلەزاو و خەوالو دەچوو، كە نەي دەزانى ھا ئىستا ھا تاوئىكى تر، چى بە سەر دى، داھاتووى نادىار و بزر بوو، ھىچ ھەلئىكىشى نەدەدا ھەتا بزانى چى پوو دەدا و چى پوو نادا، كەمىك پاش كاتژمىرى ھەوت، قاوہكەي ھەر بە بى شىر دەنا بە سەربىيەو و پاشان دەگەرپاوہ بۇ نىو وەتاغەكەي خۇي و

تۇفانى گەلا

لە ژىر لىچىكەۋە ۋە بە دەم پۇيشتىنەۋە «بەيانى باشىكى» ساردى دەگوت ۋە بە جىي دەھىشتىن.

نەزىكەي چوار سال لەۋەۋ پىش ھات بۇ ئىرە، خەلگى شار بە پىاۋىكى كارامە ۋە ئازايان دەزانى، سەرەپاي ئەۋەي پىاۋىكى نۇر شىپىرئو ۋە نەخەۋە بوو، خەلگى نۇردىان پىزلى دەگرت، پىزەكەيش بە ھۆى نازىزى ۋە خۇشەۋىستىيەۋە نەبوو، بەلگۈۋ لە بەر ئەۋە بوو، لىي دەترسان.

ماكاندۇ ھەر ئەۋ دۈكتۈردى لى بوو، كاتىك كۆمپانىيى مۆز كەۋتە كارو پىگاي ئاسن دەستبەكار بوو، لەۋ كاتەۋە ئىتر ۋەردەۋردە نەخۇشەكانى لە كەمىيان دا ۋە سەر كورسى ۋە نىۋە تاغە چىكۆلەكەي چۆل بوو، كەس نەدەھات بۇ لاي، كاتىك كۆمپانىيى مۆز دەرمانگايەكى بۇ كرىكارەكانى خۇى ساز كرد، ژمارەي ئەۋ كەسانەي لە ماۋەي يەكەم سالى ھاتنى دا، بۇ چارەسەركردن دەچۈنە لاي، ۋەردەۋردە لە كەمىيان دا، بى گومان ئەۋ باش دەيزانى تۇفانى گەلا بەرەۋ چ ئاقارىك دەپۋا ۋە داھاتۋى ئەۋ كارەي بە جوانى لى پۈۋن بوو، ھەر لە بەر ئەۋ ھۆيەيش، تەنانت بە بى ئەۋەي چاۋ لە نەخۇشەيىكىش بكات، دەرگاي دىۋەكەي داخست ۋە ھەلۈركىكى كپى ۋە لە نىۋە تاغەكەي دا ھەلى ۋاسى. بە درىزايى ئەۋ ماۋەيە مېمى بە پىي پۇزاني پىشتىر، ناشتايىيەكەي كە مۆز ۋە پرتەقال بوو، بۇ دەبرد ۋە ھەيش مېۋەكانى دەخوارد ۋە تۈيكلەكانى لە نىۋە تاغەكەي پەرشوبلار دەكردەۋە ۋە پۇزانى شەممەيش، ژنىك دەھات ۋە دىۋەكەي بۇ خاۋىن دەكردەۋە. ھەر كەسىك پەفتارى ئەۋى بىدبىايە، دەيزانى ئەگەر

شه ممه یه که نه و ژنه خزمه تکاره نه یه ت و دیوه که ی بۆ خاوپن نه کاته وه،
نه گهر شه نه ناخنیش بی له زیلوزال، بۆ نه و هیچ جیاوازی نییه.

ئیتیر دهستی بۆ په شوسپی نه ده برد، هه موو کاتی خۆی له ناو
هه لۆرکه که ی دا پاده بوارد و شانه و شانی ده کرد، له که له بهری
دهرگا که وه، له نۆو تاریکیه که دا، پوو خساره لاواز و بی گیانه که ی دیار
بوو، به سه رو قژیکی ئالۆزکا وه چاوی برپیوه شوینیک، چاوه
زهرده لگه پاوه ی زیاتر له چاوی ئاژه له ده چوون، وینه ی پیاویکی پی
ده به خشی که نا ئومیدی به ربینی پی گرتوه و خه ریکه تامی تالی
تیکشکان ده چیتیت.

نه و کاته ی که تازه هاتبوه مالی ئیمه، ئادیلایدا به پوالت وای ده نواند،
له وه من مۆله تم پی دابوو له مالی ئیمه دا بمینیتته وه، لاری نییه و ته نانه ت
پازیشه، به لام له و پۆژه وه ده رگای دیوه که ی له سه ر خۆی داخست و له
کاتی ناخواردندا نه هاته لای ئیمه و بیده نگ خۆی مات کرد و له سه ر
کورسییه که ی دانیش، ئیتیر خیزانم وه زاله هات و لیم ده هری بوو، پووی
تی کردم و به توپه یییه وه پیتی گوتم: «لایه نگریکردن له و کابرا سپله یه،
هه له یه کی گه وره یه و گوناخت ده گاتی، وه که نه وه وایه نان بدهیت به
نیبلیس و پیزی لی بگری.

منیش به رده وام، هه م له پووی دلسۆزی و هه م له بهر بیده ره تانییه که ی
به ناچاری لایه نگیریم لی ده کرد. له سه ر قسه که ی خۆم سوور بووم و
گوتم: «ئیمه ده بی ناگامان له م پیاوه بی. نه و له م دونیا یه دا هیچ
که سوکارێکی نییه و ژۆری پتویستی به یارمه تی ئیمه هه یه.»

تۇفانى گەلا

پاش ئەوۋى پىڭگاي ئاسن كەۋتە كار، دەرگاي بەختەۋەرى بە سەر
ماكاندۇدا كرايەۋە، خەلگىكى نۆر پىڭابوۋنە ئەۋى و سىنەمايەك و چەند
پاركىكى گەشتوگوزارىشى تىدا ساز كرابوو. لەو شارەدا كار بۇ ھەموو
كەسىك ھەبوو. ھىچ كەسىك بىكار نەبوو، بىجگە لەو، كە دەرگاي لە سەر
خۆى دادەخست و ھەتا ئەو پۆژە لە ناكاو و لە كاتى نان و چايى
خواردنى بە يانيدا ھاتە ديوى نانخواردنەكە و بە شىۋەى تايبەتى خۆى،
بە دلخۇشپىيەكى لە پادەبەدەرەۋە لە بابەت داھاتوۋى شارەۋە كەۋتە
قسەكردن و گوتى: «كاتىك بە تۇفانى گەلا پاپىين و خوى پى بگرين،
ھەموو شتىك گۇرپانى بە سەردا دى.

لە پاش چەند مانگىك ھەموو ئىۋارەيەك بەر لە خۇرئاۋابوۋن دەھاتە سەر
شەقام و ھەتا دواساتەكانى پۆژ لە بەر دەرگاي ئارايىشگا دادەنىشت و لە
باسە گشتىيەكاندا بەشدارىي دەكرد.

دوكتۇرەكانى كۆمپانىيائى مۆز پىيان خۇش نەبوو نانودۇى بېرن، ھەر بۆيە
لە سالى ۱۹۰۷ دا ئەو كاتەى لە ماكاندۇ نەخۇشپىكت بۇ دەرمان دەست
نەدەكەۋت ئەۋى لە بىر مابى و خۇيشى بە تەۋاۋى ھىۋاپراۋ بېوو،
يەككىكان پىشنىيارى بە نووسىنگەى سەرىكى شارەۋانى كرد، كە بە
ئاگادارى ھەموو پىسپۆرەكانى شار بگەيەنپت، ھەتا بۇ تاپۇكردنى
شەھادەكانىيان سەردانى ئەو شوپتە بكن. كاتىك لە پۆژى چوارشەمەدا
ئەو ئاگادارىيەيان بە ھەموو شوپتەكانى شاردا بلاۋ كردهۋە، لەۋانەيە
لەۋە تىگەيىشتىبى و زانىبىتى مەبەست لەو ئاگادارىيە ئەۋە و پاۋى پىۋى
بوۋكەۋلە، من لە بابەت ھۆكازە باشەكانى ئەو كارەۋە بە خەستى لەگەللى

دوام، به لّام ئو زۆر له سهرهخۆ و به هیمنی ههروهك ئهوهی میشتیکی میوان نهبی، وهلامی دامهوه و گوتی: «سهرهنگ من کارم به سهرئو شتانهوه نهداوه، تازه خۆم بهو جۆره شتانهوه ماندوو ناکهم.

هیچ کاتیک من بۆم پوون نهبووه بپوانامهکهی ئو یاسایی بوو یان نا، پاش سێ ههفته کاتیک سهڕۆك شارهوانی و دهفتهردارهکهی هاتنه مالهکهی من، ههتا چاو له مۆله تنامه ی کارهکهی بکهی، به هیچ کولۆجیک پازی نهبوو له دیوهکهی بێته دهڕی.

ئو پۆژه دواى ئهوهی پێنج سال بوو ئهوه پیاوه له مالهکهم دا دهژیا، تازه دهمزانی ههتا ئیستا نه مان زانیوه ناوی چیه.

£

£

دیاره پتیویست بهوه ناکات، ههتەن مرقۆ تهمنی گهیشتهبێته ههفته سال (لهو کاتهدا من ئهوهندهم تهمن بوو) ههتا ههست به گۆرانهکان بکات. ئهوه پۆژه میمی وهك بووک خۆی پازاندبووه و هاته کلێسا و پاشان له دووکانهکهی دا چاوم پێی کهوت و به یهکهوه قسهمان کرد، ئهوه ده‌رگا چکۆلهیهی پوو به شهقامهکه ده‌کرایهوه داخراوه، ماوهیهکی پێ چوو ههتا زانیم زېدایکم ئهوه ده‌رگایه‌ی داخستوه و پازیش نییه کهس ده‌ست به‌ری بۆ ئهوه که‌لوپه‌له‌ی له ناو ئهوه دیوه دایه. ئهوه ته‌ختی به‌ر له‌وه‌ی دوکتۆر هه‌لۆرکه که بکپێ له سهری ده‌نوست، میزی کاره‌که‌ی بوو، که هه‌ر پووله‌کانی له سهر هه‌لگرتبوو، ئهوه پوولانه‌ی له

تۇفانى كەلە

ماۋەى ئەۋچەند سالە كاركرندەدا لە سەرىەكى دانابوو، (بە دلتىايىبەۋە پۇلتىكى كەمىش نەبۈە، لە بەرئەۋەى تا ئەۋكاتەى لە مالى ئىمەدا بوو، هىچ شىتېكى نەدەكپى و بەشى مېمىتى دەكردەتا دوكانەكەى پى برازىتېتەۋە.) بېجگە لەۋانە، لۆدەيەك پۇژنامەى كۆن كە بە زمانى ئەۋ نووسرابوون و سووراحى و دەستشۇرېك و ھەندېك شىتى بى بايەخى تر، ھەردەنگوت تەۋاۋى ئەۋكەلوپەلانە شىتېكىيان لەگەلە، دايەگەرەم ئەۋانەى بە شىتېكى شووم و شەيتانى دەزانىن.

ۋەك لە بېرم بى دەركاى ئەۋدىۋە لە مانگى ئۆكتۆبەريان نۇفەمبەر بەسترا، (سى سال بوو مېمى و دوكتۇر لە مالى ئىمە پۇشېتبوون.) لە بەر ئەۋەى لە سەرەتاي سالى دوايىدا، لەۋدىۋەدا دەژيام و جارجارەخەۋنم بە مارتىنەۋە دەدېت. پىم خۇش بوو پاش زەماۋەندەكەم لە نىۋ ئەۋدىۋەدا بۇيم، نۇرى بە دەۋردا دەھاتم و پېشنىارم بە دايەگەرەم دەكرد، ئىتر ۋەختى ئەۋەاتۋە ھەتا قوفلى ئەۋدەرگاىە بىكرىتەۋە ۋەدەغە ۋ قۇرغ لە سەر خۇشتىن و ئارامتىن ژوورى نىۋ مالەكەمان ھەل بىگرېت.

ئەۋكاتەى ھىشتا دەستمان نەكردبوو بە دروونى جلوبەرگى بووكىنېم، ھىچ كەسېك لە بابەت دوكتۇر و تەنانەت ئەۋدىۋەى كە ئىستايىش بەشىك بوو لە ۋوۋدى ئەۋھىچى بە من نەگوتبوو. ئەۋۋەتاغەى كە بەشىك بوو لە كەساپەتېى ئەۋنەدەكرا ھەتا ئەۋكاتەى كەسېك لەۋمالەدا بىمايە ۋ ئەۋى لە بىر بىمايە ھەروا بە ئاسانى لەۋمالەى جوئ بىكەيتەۋە.

بە تەما بووم بەر لە كۇتايىى ئەۋسالەدا زەماۋەندەكەم، نازانم ھەر ئەۋ بارودۇخە بوو (ئەۋ بارودۇخەى بوو بە ھەۋىن ۋ كەساپەتېم لە سەردەمى

مندالی و میړمندالیدا به پټی نه و بیچی گرت) که پواله تیکی کالی له که سایه تیه کانی نه و سر ده مه ی پټی نیشانی من دا، یان.. نا. به لام نه وه ی به لای منه وه پوون و ناشکرایه نه وه یه، له و سره روبه نده دا که خریکی ته داره کی زه ماوه نده که ی من بوون، هه موو شتیک به لامه وه نالوز و شتواو بوو، هیشتا من سهرم له پازی زوره ی شته کان دهر نه ده هینا، به نیو شه پوله نالوزه کانی خه یالم دا ده که پټمه وه بۆ سالتیک له مه و بهر و مارتینم وه ک تارماییه ک دیته بهر چاو، له وانه یه هر له بهر نه وه یش بی، پټم خو شه نیستا له و وه تاغه دا له ته نیشتمه وه دانیشتبی، هه تا خوم پازی بکه م پیاویکی پاستی له گوړپدایه، نه ک ده ستگیرانیکی خه یالکردی نیو خه وه کانم، به لام زاتی نه ده کرد نه و یاسه له گه ل زپدایکم دا بینه مه گوړی.

باشترین و ناسانترین پټگا نه وه بوو پټی بلټیم: «ده مه وی نه و قوفله بکه مه وه، میزه که له بهر په نجره که دابنیم و ته خته که یش بنیم به دیواره که وه و گولدانیکی میخه که له سر تاچه که دابنیم و چلټیکیش عوود له سر دهر گای چونه ژوره وه که...» به لام ترس و دله کوتی من له گه ل وینه یه کی ته مومژاوی ده ستگیرانه که م دا ناوټه ببوو، من نه وم وه ک شتیک و ههمی و دووره ده ست ده هاته وه بیر و ته نیا پواله تیم ده هاته بهر زهین و نه وه ی ده مدیت: سمټله ره شه قه ترانییه که ی، سهری که به حالیک و دوو به لا به لای چه په ی دا خوار ببوه وه و کوژتوشه لواړه چوار دوگمه بییه که ی بوو.

تۇفانى كەل

لە كۆتايىبەكانى مانگى ژوبىيەدا ھاتبوو بۆ مالى ئىتمە. ئەو پوژە لە مالى ئىتمە مايەوۋە و لە بابەت كارىكى ناديارەوۋە (ھىچ كاتىك نەم زانى چ كارىك بوو). لەگەل بابم لە نووسىنگەكەى دا قەسيان دەكرد. عەسرى ئەو پوژە من و زېدايىكم و مارتىن چووينە دەرەوۋى شار، بەلام لە كاتى گەپانەوۋەدا، ئەو كاتەى شانبەشانى يەكتى بەرەو شار دەگەپانەوۋە و لە بەر تىشكى زىپىنى ھەتاودا لىم دەپوانى، ھەر لە بوونەوۋەرىكى خەيالى دەچوو. ھەستەم كەلەو كاتەدا كە دەلىم «دەمەوۋى ژوورەكە بۆ مارتىن پىكوپىك بگەم...» ئەگەر بېيار بى بېرەوۋەرىيەكانى وەرە ھىزىم پى بېخىشت، ھىچ كاتىك ناتوانم وەك مەۋقەكى پاستەقىنە چاۋى لى بگەم و ئەو خۇپاگرىيەى تىدا بىنىم، كە بۆ ژيان پىۋىستەم پىيەتى.

لە پاستىدا ھەتا سالىك بەر لە پىۋەسىمى زەماۋەندەكەمان ھەر بە باى خەيالىشم دا نەدەھات لەگەل مارتىندا زەماۋەندە بگەم. ئەوم لە مانگى فېۋرىيەدا لە پىۋەسىمى شەۋبىدارى مىندالەكەى پالۆكۆيماۋدا دىت، من و چەند كچىكى تر لەۋى بوۋىن و گۇرانىمان دەگوت و چەپلەمان لى دەدا و دەمانەۋىست لەۋەلەى بۆمان پەخساۋە، باشتىن كەلگى بۆ خۇشى و شادى خۇمانى لى ۋەرگىرىن. ماكاندۇ ھۆلىكى سىنەمايى لى بوو. گرامافونىكى گىشتى و چەند شوپىنكى تىرى بۆ سەيرانكردن، بەلام زېدايىكم و بابم پازى نەبوۋن كچىكى غازەبى وەك من ھاتۇچۆى ئەو شوپىنانە بكات، ئەوان پىيان وابوو. «ئەو شىۋە پاباردنانە تۇفانى گەلەكەل خۇى دا ھىتانۋىيەتە ئەم شارەوۋە.

له مانگی فیورییه دا نیوه پوان هه وا گهرم ده بوو، له گهل زردایکم دا له
سه ر بانیزه که داده نیشین و قه راگی پارچه یه کی سپیی گه وره مان
داده گرته وه، بابیشم له پاش نانخواردن سه ر خه ویککی ده شکاند، ئیمه
دریژه مان به ده ورگرتنی پارچه گه وره که ده دا، هه تا بایم له خه و
هه لده ستا به ته ق و گوت به لای ئیمه دا (به پیلوه دارینه کانیه وه) تی
ده په پی و ده چوو سه ری فینک کاته وه، به لام له مانگی فیورییه دا
شه وه کانی فینک و خۆش بوون، دهنگی ژنان له پتوپه سمی شه و بیداریدا
له هه موو کۆلانه کانی شاردا دهنگی ده دایه وه.

ئه و شه وه ی بۆ پتوپه سمی شه و بیداری چووبوینه مائی پالۆکۆیمادۆ
دهنگی میمی ئورۆسکۆ له هه موومان خۆشتر بوو. ژنیککی تلپاکی و
په قوته ق بوو، هه ر ده تگوت ته لی خواردوه. له یه که مین وچاندا، خینو
واگاریسیا گوتی: «له ده ره وه غه واره یه ک گوئی لی گرتوین.» پیم وا بی
هه موومان بی جگه له پمدیوس ئوروسکۆ بیده نگ بووین. خینو واگاریسیا
گوتی: «له سه ره تای شه وه وه هه تا ئیستا دهنگی ده هات و ئه وانه ی
تریش بی ئه وه ی دهنگیان لیوه بی گوئیان لی پاگرتبووین. کۆتیککی چوار
دوگمه یی له بهر دایه و کاتیک لاقه کانی له سه ری که داده نی مرقه
گۆره ویه کانی و قه یتانی گۆره ویه کانی و قه یتانی که وشه کانیشی
ده بینێ!

میمی و ئورۆسکۆ هه ر گۆرانیمان ده گوت که ئیمه ده ستمان کرد به
چه پله لیدان و گوتمان: «ده بی ببینه هاوسه ری ئه و پیاوه!

تۇتۇنى كەلە

كاتىك گەپايىنە مالى و بىرم لە و پووداۋە كىردەۋە ھەر دەتگوت خەۋىم دىۋە، ھىچ شىتېكم بۆ نەدەچۈۋە سەرىك. ئەۋ قسانە بە شىۋەيەك بە دىۋارى بىرەۋەرىمەۋە نووساون، ھەر دەلئى كۆمەلئىك ژنى خەيالى لە مالىكى خەيالى دا بە يەكەۋە دانىشتوون و مندالئىكى خەيالى مردوۋە و چەپلەيان لى داۋە و گۇرانيان گوتوۋە.

ژنەكانى ترلە لاي مەۋە سىفاريان دەكىشا، ۋەك سالارە ژن دانىشتبوون و ملە درىژەكانيان كە ھەر لە مىلى دال دەچوۋەرەۋ لاي ئىمە خوار كىردىۋەۋە. ژنىك لە فېنكايى چەقى دەرگاكدە بە پەۋيەكى پانى پەش، سەرى پىچابوۋ دانىشتبوو، چاۋەپى بوۋ قاۋەكە بىتە كول، لە ناكادەنگىكى پياۋانە تىكەل بە دەنگى ئىمە بوو، لە سەرەتاۋە ناخۆش و بى ناۋەپۆك بوو، بەلام وردەۋردە ۋەك زەنگولە دەنگى دەدايەۋە ۋە ھەموۋ لەشى مۇۋى پىر دەكرد لە گەرمى و تەزوو و موۋچىكى بە دلى دا دەھىتا، ھەر دەتگوت پياۋىك لە نىۋو كلىسادا خەرىكى گۇرانيگوتنە. ۋاگارسىا سىخورمەيەكى لە لاقەبرغەم كوتا، سەرم ھەلئىنا و بۆ يەكەمىن جار چاۋم بە چاۋى كەۋت، لاۋىكى جوان چاك و بە دەماخ بوو، ھەر چوار دوگمەي كۆتەكەي بە پىكوپىكى داخستبوو، بە سىلەي چاۋى لە مىنى دەپۋانى.

£

£

له مانگی سیپتامبەردا هەوالی گەپانەویم پێگەییشت، لە بەر خۆمەوێ
گۆتم، ئەو وەتاغە قوغل کراوە بە پاستی شیاوی ئەو و خودا بۆ ئەوێ
داناو، بەلام تا ئەوکاتە هەموو لایەنەکانیم بە جوانی هەل
نەسەنگاندا، لە بەر خۆمەوێ گۆتم: «مارتین، مارتین، مارتین...»

ورداوردە مانای ناوەکە ی گۆپانی بە سەردا هات، قورسی و سووکی پێ
کرا و هەموو پێکەتەکانی لە بەریەکتری هەلوەشانەو و بە تەواوی لە
بەر چاوم بوو بە شتیکی دزیو و بێ ناوەرۆک و قێزەون.

کاتیەک لە شوێنی شەویدارییەکە وە دەرکەوتین، فەنجانیکی بەتالی لە بەر
دەم دانام و گوتی: «فالی قاوەم بۆ گرتوویەتەو».

ئەوکاتە لەگەڵ کچەکاندا دەچووینە دەرێ، گویم لە دەنگە خۆشەکە ی
بوو کە دەیگوت: «هەر کاتیەک حەوت ئەستێرە ببژیتریت، خەون بە منەو
دەبینی».

ئەوکاتە لە دەرگاکی هاتینە دەرێ، منداڵەکە ی پالۆکۆیماڤۆ لە نێو
تابووتەکەدا دیت، ئاردیکی سەپیان لە سەرچاوی هەلساوی بوو،
گولێکیان نابوو نێو دەمی و چیلکە یەکیان دابوو بەر پێلۆکانی، هەتا
چاوەکانی بە ئاوالەیی بێننەو و نەقووچێن. مانگی فێورییە مانگی
مردن و ناشتن بوو، بۆنی عەتر و وەنەوشە و یاسەمەن لە بەرگەرما بە
نێو وەتاغەکاندا بلۆدەبوو، بەلام لە نێو ئەو بێدەنگیەدا، بەردەوام
دەنگیکی تاییەت دەبیسترا. «لە بیرت نەچیتەو، تەنیا هەر حەوت
ئەستێرە».

كاتيك هات بق مالى ئىمه پىمان نابوه نىو مانگى ژوونىيه وه، پىي خوش بوو له ته نىشت نه و گولدانانه وه دانىشت، كه له ته نىشت لاجامه كانه وه دانرابوون. گوتى: «پىويسته نه و پازته له لا بدركىتم و تويش بزاني هه تا ئىستا نه م توانيوه تيرتير له و چاوانه ت پا بمىتم. نه وه بزانه نه وه ي پىت ده لىم پازى ده روونى پياويكه، ورده ورده خريكه ترسى عاشقبوون هه موو گياني داده گرى.

پاستى ده كرد، نه م ده زاني چاوه كانى چونن، له مانگى ژوونىيه دا من هيشتا نه م ده زاني چاوى نه و پياوه ي كه برپاره له مانگى دىسامبه ردا زه ماوه ندى له گه ل بكم چ په نكيكه. شه ش مانگ له وه پيش، پاش نيوه پوي پوزيك له پوزه كانى مانگى فيورييه بوو، نه و پوزه هه موو شتيكم بق پوون بوه وه. جووتيك كرمى نيرومىم ديت له بنى حه مامه كه دا له يه ك ئالا بوون و ژنيكى ده روزه كه ريش له پوزى سيشه مەدا، داواي چليك دار ليموي لى كردم، نه و يش به نه رخياني پالى لى دابوه وه دوگمه كانى كوته كه ي پيكوپيك بوون، شيله بزه يه ك گرتى و گوتى: «كارىك ده كه م هه موو ساته كانى شه و و پوزى ژيانته هه ر بير له من بكه يته وه، ويته كه ت به پشتى ده رگا كه وه هه لده واسم و دوو ده رزيش هه لده چه قىتمه نيوگليينه ي چاوه كانته وه.» نه و كاته جيتوفيتفا گارسيا به ده م پيكه نينه وه گوتى: «پياوان نه و قسه قوپ و بيتامانايانه له ژناني گواجيراييه وه فير بوون!

له كوتايييه كانى مانگى مارسدا، مارتين ببوه يه كيك له نه ندامانى بنه ماله ي ئىمه، زوريه ي كاته كانى له لاي بابم پاده بوارد و هه ولى ده دا له

بابهت شتيكه وه پازى كات. من هه رگيز نهم زانى نه وه چى بوو، ئيستا نه وه چوارده سال به سهر زه ماوه نده كه ئيمه دا تى ده په پى و نو ساليش له و ساته پاده برى، كه له په نجه رى شه مه نده فهره كه وه خود احافيزى لى كردم و به لى لى وه رگرم به جوانى ناگادارى مندا له كه بم.

له ماوه ئى و نو ساله دا هيچ هه واليكمان لى نه زانيوه و بابيشم كه له چوون بۆ نه و سه فهره بى گه پانه وه يارمه تى دا، تا ئيستا هه رگيز له بابته گه پانه وه يه وه قسه يه كى نه كردوه، ته نانه ت له ماوه ئى و نو دوو ساله ئى له گه ل يه كترى دا ده ژيان، نهم توانى جوانتر و پوونتر له و شه و بيدارييه ببينم، كه له مالى پالوكويمادق ديتبووم، يان نه و شه وى يه كشه مەئى له مانگى مارسدا بۆ كه په تى دووه م له كلنسا ده گه پانه وه ديتبووم، له نيو هوتيله كه دا به ته نيا دانيشتبوو، ده سته كانى نابوه نيو گيرفانى كۆته چوار دوگمه ييه كه يه وه و گوتى: «له مه به و لاوه هه تا كۆتايى ته مه نت بير له من ده كه يته وه. له بهر نه وه ئى و نو ده رزيانه ئى له وینه كه ئى تۆم چه قانده بوو كه وتوونه ته خوارى.

نهم قسانه ئى به شيوه يه كى نه وه نده شيرين و هه سته بزوين بۆ كردم، نه ننه هوو پاسته قينه ن، به لام ته نانه ت نه و پاستيه يش بۆ خۆى سه ير و ناسروشتى بوو. خينو وا به پيدا گرييه وه گوتى: «نه و قسه يه يشى هه ر له فله فله ئى گوا جيرا ييه كان ده چى.» خينو پاش سى مانگ له گه ل به رپرسى كۆمپانيا يه كدا په دوو كه وت، ده بى بلیم كه سى كى وردبين و وريا بوو،

تۆۋەنلىككە

كەتەن ئۇ يەكشەممەي مارتىن پىي گوتىم: «شىتەنكى باشە مەۋە لەۋە
ئەگەر بىر كە لە مەكەندە كەسەنكە ھەيە و بەردەۋام بىر لەۋ دەكەتەۋە.
چاۋەكانى لە توۋپەيىدا سوۋرسوۋ ھەلگە پە بوۋن و پەۋى تى كەرد و پىي
گوت: «بە تەما بە، بە خۇپايى دلى خۇت خۇش مەكە، دەبى لەگەل ئۇ
كۆتە چۈرەدەكە يەتە بە يەكەۋە بېزىن.

له ماكاندۆدا وهككو پياويكى سەيروسەمەرە و بى پۆخ و دلمردوو ناوى
 دەرکرد، ئەگەر چى ئەو پىيى خۆش بوو وهك پياويكى دلتزىندوو و
 خۆشمەشرەف، حەسابى بۆ بکرىت، سەرەپاي ئەو هى وهك كەسىكى
 ئاسايى لە نىو خەلکى شاردا دەژيا، بەلام لەبەر ئاكارە دزىو و
 چەوتەکانى پابردوى (کە هىچ شتىك ناتوانى لە بىرەوهرىي خەلکدا
 بىانسپىتەوه.) خەلکى لەگەلى دا باش نەبوون و پوويهكى خۆشيان
 نەدەدايه، وهك ئازەلتىكى دپندە کە سەردەمىكى ئۆرون بووبى و لە
 تارىكى و تەنيايدا ژيا بى و لەناکاو سەرى هەلداپىتەوه، بەوردى لە ژىر
 چاوه دىزىياندا بوو، هەلسوکهوتەکەى بە شىوہەک بوو، کە خەلکى شار
 وهك ئازەلتىك چاويان لى دەکرد و لىي بە گومان و دپدۆنگ بوون.

درەنگانىكى شەو لە ئارابىشگا دەگەپاوه و دەچوہ نىو وەتاغەکەى و
 دەرگای لە سەر خۆى دادەخست، ماوہەک بوو شەوانە ناننى نەدەخوارد،
 هەموو ئەندامانى بنەمالە پىتيان وا بوو لەبەر ماندوو بوونى نانى پى
 ناخوړى و دەچىتە نىو هەلۆرکەکەى و هەتا بەيانى لىي دەخەوى، بەلام

تۇفانى كەلە

پاش ماۋەيەك تىگەيىشتم شەۋانە پوۋداۋىكى سەير لە ژورەكەى دا پوۋدەدات. گويم لە دەنگى ھەنگاۋەكانى دەبوو، بە شىۋەيەكى ئۆرنامۇ و بە پىدزە بە نىۋ ژورەكەى دا دەھات و دەچوو، ھەر وەك ئەۋەى لە قوۋلايىي شەۋدا دەبوە ميوانى پۇجى مردوۋيەك، كە بەشېك بوە لە پابردوۋى ئەو. ھەر دووكيان، يانى پياۋەكەى پابردوۋ و پياۋەكەى ئىستا، لە كېى و بىدەنگىيەكى دا پىكدا ھەلدەشاخان، پياۋەكەى ئىستا بە توۋپەيىيەۋە، بەرگى لە كەسايەتى و بىپارى نەگۇپى خۇى دەکرد، ھەتا خۇى لە دەستى پياۋەكەى پابردوۋ، كە ئەۋىش ھەر بۇ خۇى بوو پزگار بكات. ھەموو شەۋىك ھەتا دەمەو بەيان لە ژورەكەى خۇى دا دەھات و دەچوو، دەتگوت ژانى كردو، ھەتا بە تەۋاۋى ماندوۋ بوون و ھەر دووكيان، ئەو و دوژمنە ناديارەكەى لە پى دەخست.

لەو پۇژەۋە پوۋزەۋانەكانى ۋە لا نا و لە پىي نەکردن، بەردەۋام ھەموو پۇژىك دەچو ھەمام و جلو بەرگەكەى بۇخۇش دەکرد، من تەنيا كەسىك بووم ھەستەم بەو گۇرپانە كردبوو. پاش دوو سى مانگ، گۇرپانەكەى گەيىشتە ئەو پادەيەى تەۋاۋ بۇى نىگەران بىووم و رەدەردە بەزەيىم پىي دا دەھات و دلم بۇى دەسوۋتا. ھەر پۋالەت و جلو بەرگەكەى نىۋ شەقامەكانى نەبوو ھەستى منى برىندار دەکرد، بەلگۈۋ ئەو فىكرو خەيالانە بوو كە شەۋانە دەرگاي دىۋەكەى لە سەر خۇى دادەخست، پەقۇيەكى تەپ دەکرد و قوپ و خۇلى پۇتىنەكانى خاۋىن دەكردەۋە و بۇيەى لە پىلاۋەكانى دەدا. ئەو پىلاۋانەى لە چەند سالى پابردوۋا ئەۋەندەى لە پى كردبوون پەنگيان بە پوۋە نەمابوو. لەۋانەيش گرینگتر

ئەو بوو، قوتووی بۆیە و فلّچەکی لە بن دۆشەکه‌کی دا دەشاردەو، هەر وەک ئەوێ ئەوانە شتومەکتێک بوون بۆی دەبوونە مایەیی شەرمەزاری. ئەو شتانەیش لە سەردەمێکدا سەریان هەڵ دا، کە ئیتەر پیاوێکان وردە وردە دەگەنە تەمەنی کامڵبوون و پوونتەر لە ژیان و دەرووبەر دەپوانن و کەمتر سەرنج دەدەنە شتە لاوەکییەکان و هەموو تواناکانیان بۆ کارە باشەکان دەخەنە گەپ، بەلام ئەو بە جێگای کارە پیوستییەکان، گەپاوەوێ بۆ کار و کرداری سەردەمی مندالی و وەک تازە لاوەکان، زۆر خۆی بە جلۆبەرگەکانییەوێ ماندوو دەکرد و شەوانە هەتا درەنگانێکی شو، هەر خەریکی پێکوپێککردنی لێباسەکانی بوو، بەلام ئیتەر ئەو سەردەمی جەوانی بە سەر چوو بوو، هەتا خۆی بە هاورپێکی خەیاڵییەوێ بخاڤلێتێ و دەردەدلیی لەگەڵ بکات.

خەلکی شار بە سەرنجەوێ لە گۆرپانەکانی ئەویان دەپوانی و بە وردی خستبوویانە ژێر چاوەدێرییەوێ، لەبەر ئەوێ وردە وردە دەنگۆی ئەوێ بلۆ بوو، کە شیت و شەیدای کچی ئاراییشگەرەکیە، نازانم ئەو دەنگۆیە راست بوو یان نا، بەلام بەربلاویی ئەو دەنگۆیانە کاریکیان کرد کە تامەزێوییە دەروونییەکانی ئەو بۆ پەرگەزی بەرانبەر بە جوانی ببینم و هەستیان پێ بکەم.

هەموو دەموو و عەسرانێک خەلکی دەیانبینی بەرەو ئاراییشگاکی ملی پێی دەگرت و پۆژ لەگەڵ پۆزیش زیاتر بە خۆی پادەگەبیششت و سەرنجی دەدا بە جلۆبەرگەکی و زیاتر لێیان ورد دەبوو. کراسێکی ملیوان کورتی لە بەر دەکرد و دوگمە زەردەکی سەر قۆڵەکی دادەخست و

شه‌لواریکي پاک و خاوينی نووتووکراوی له پي ده‌کرد، قايشه‌کي له هيچ کامپک له نالقه‌کاني شه‌لواره‌کي نه‌ده‌خست و هر وا به‌سهر شه‌لواره‌کي دا له پشتي ده‌به‌ست. سه‌روسه‌کتی هر له داواکاریکی شپړپوشړول ده‌چوو، يان شيوه‌ی خوازيښنيکه‌ريکی ناموراد و عاشقيکی دده‌دا که به‌رده‌وام، له هه‌موو چاوپيکه‌وتنيکی دا له بيري ده‌چووييت چه‌پکه‌گوله‌کي له‌گه‌ل خوی به‌ريټ.

ژيانی نه‌و له مانگه‌کاني سه‌ره‌تای سالی ۱۹۰۹ به‌و شيوه‌ تی ده‌په‌پی و له شاريشدا هيشتا ده‌نگوکان به‌رده‌وام به‌سهر زارانه‌وه بوون و ده‌مبه‌دهم ده‌گه‌پان و ته‌شه‌نه‌يان ده‌کرد. ده‌نگوکان باسيان له‌وه ده‌کرد، که نه‌و هه‌موو پوژيک ده‌چيټ و له نيو ناراييشگاکه‌دا داده‌نيشي و له‌گه‌ل غه‌ريبه‌کاندا ده‌ست ده‌کات به‌قسه‌وباس، به‌لام هيچ که‌سيک نه‌بوو به‌چاوی خوی نه‌وی که‌په‌تيک له‌گه‌ل کيژی ناراييشگه‌ره‌که‌دا ديټبي. هه‌ستم به‌دوور له پاستي و بي په‌حميی نه‌و ده‌نگزيانه‌کرد، ته‌واوی خه‌لکی شار له‌وه ناگادار بوون کيژی نه‌و ناراييشگه‌ره، پاش ساليک نازارکيشان به‌ده‌ست نه‌و قسه و ده‌نگزيانه‌وه، تازه هه‌تا ده‌مري ده‌بي بي به‌بوکی دايکی و ده‌بي له‌و ماله‌دا په‌لکه‌ی سپی به‌وټيټه‌وه، له‌به‌ر نه‌وی تارمايييه‌ک به‌رده‌وام به‌شوټينييه‌وه بوو، نه‌و تارمايييه‌ پوحي عاشقيکی ناديار و شاراوه‌بوو، به‌رده‌وام خوټ و خاشاکی ده‌کرد به‌سهر خواردنه‌کي دا و ناوی نيو ناوخورييه‌کي ليخن ده‌کرد و ناويټنه‌کاني نيو ناراييشگاکی ليټل ده‌کرد و نه‌وه‌نده‌ی لي دده‌دا هه‌تا سه‌روچاوی شين و په‌ش داده‌گيړا و ته‌واو ناحه‌زی. ده‌کرد.

هه موو هه وڵه کانی توله سهگ، که به هه لسه و پوانی عابا سپیبه
نه فسووناوییه که یه وه و به دژعا و نوشته و پاپانه وه و لاله وه یه کی
نۆره وه به پڼوهی ده بردن، هیچ به رهم و ده سته و یتکیان نه بوو.
ناراییشگه ره که له دوا هه وڵه کانی دا کیژده ته لیس مکراره که ی له نڼو
وه تاغه که دا هه شارد، برنجی به چوارده وری دا بللو کرده وه و ناریدییه
مانگی هه نگوینگی خه یالی، به تاقی ته نیا ده ینارده لای عاشقه
نادیاره که ی، هه تا کار که ییشته نه و جیگایه ی پیاوه کانی ماکاندو
ده بانگوت، کیژی ناراییشگه ره که دوو گیانه.

پاش سالتیک، خه لکه که هه ستیان کرد تازه نابی چاوه پوانی نه وه بن نه
منداله له دایک بی، ئیتر چاوه پوانییه که یان کۆتایی پی هات و هاتنه سه
نه و باوه پهی دوکتور هه ره له دلی خوئی دا و به خه یال عاشقی کچه یه و
هیچی ترله گۆریدا نییه. هه موویان به و ناکامه گه ییشتن، نه و کچه پۆژ
په شه ته لیس و جادوو کراوه، خوئی له نڼو وه تاغه که ی دا زیندانی کردوه
و خه ریکه ورده ورده ده تویتته وه، هه ره به و هۆیان وه ده مزانی ته وای نه
قسانه ده نگۆیه کی نامرۆفانه بوون که به دخوازان پلانیان بۆ داپشتبوو. له
کۆتایییه کانی سالی ۱۹۰۹ نه و به رده وام هه ره هاتو چۆی ناراییشگای ده کرد
و خه لکیش به رده وام هه ره خه ریکی قسه و قسه لۆک سازکردن بوون و
خه ریکی خو ئاماده کردن بوون بۆ زه ماوه ند، هه تا به شه کم که سیک بیت و
بلی نه و کاته ی دوکتور له و ی بوو کچه که ییش له و ی بوو و به یه که وه
دیومن، یان نه وه ی که سیک بیت و بلی له کاتی قسه کردندا به یه که وه
بینیونی.

f

سىزىدە سال لەمەو بەر، لە مانگى سىپتامبەردا، راست وەك ئەم مانگەى ئىستا تىي دايىن، ھەوا زۆرگەرم و تاقەتپووكىن بوو، ھىچ گيانلەبەرىك لە جىي خوى نەدەبزوت، زىدايىكم خەرىكى دورىنى جلوبەرگى بووكىنىى من بوو، ھەموو پۇژىك ئەو كاتەى بابم دواى نەھار دەچوۋە دىوۋەكەى ھەتا سەرخەويك بشكىنى، ئىمە لە لاي گولدانەكانى تەنىشت لاجامەكەو، لە نزيك وەجاخە گەرمەكە لە پەناى ئىكلىلە كىويىيەكەدا دادەنىشتىن. لە مانگى سىپتامبەر، لە سىزىدە سال لەمەو بەرەوۋە تەنانت بەر لە ئويش، من ھەمىشە ئەو ھالەتە تايىبەتتەم بە سەردا دەھات، بىرپار بوو زەماوۋەندە كە زۆرگەورە نەكەينەو، ھىچ پەلەيەكمان نەبوو، بەكاوۋەخۆوردەوردە خەرىكى دورىنى جلوبەرگى زەماوۋەندەكەم بووين، من ھەر لە بىرى ئەو دىوۋەدا بووم، زۆرم ھەزلەو دىوۋە بوو، ئەو وەتاغەى كە پوۋ بە شەقامەكە ھەلگەوتبوو، سۈرر بووم لە سەر ئەوۋەى بە زىدايىكم بلىم، ئەو دىوۋە باشتىن شوينە بىق مارتىن، ھەر لەبەر ئەوۋەيش پىم لە جەرگم نا و ئىوارەى ئەو پۇژە سفەرى دلم بىق زىدايىكم كىردەوۋە.

زىدايىكم كە سەرگەرمى چىنىنى قەيتاننىكى كەتانى بوو، تەواو ئاويتەى شەپۆلە تاقەتپووكىنەكانى مانگى سىپتامبەر بىبوو.

ھەر لەبەر ئەوۋە گوتى: «نا!» بە دەم بىرەوۋەرىيە ناخۆشەكانى ھەشت سال لەمەو بەرىيەوۋە كە لە بەر چاۋى دا دەھاتن و دەچوون، دەستى

کرده وه به دروومانه که ی و گوتی: «له خودام ته مه ننايه له وه به دواوه
 هيچ که سيك سهر به نئو نه و ديوه دا نه کات!
 له کۆتايييه کانی مانگی ژوونييه دا مارتين گه پاره، به لام له مائی نيمه دا
 نه مایه وه، پتي خوش بوو پال بدات به لاجامه کانه وه و چاو له به رانبه ری
 بپریت، پتي خوش بوو بلی.» «هزم لييه ته وای ته مه نم له ماکاندۆدا
 بژیم.»

ئيوارانه له گه ل زردايكم دا به ره وه مه زراكان به پي ده كه وتين و له وه خستی
 ناخواردنی شه ویدا، بهر له چراهه لكرانی شار، ده گه پايه وه، نه و کاته
 مارتين ده یگوت: «نه گهر له بهر تو نه بوايه، به دلتيايييه وه له ماکاندۆدا
 ده مامه وه.» ديار بوو نه و قسه ی له ناخی دلييه وه هه لده قولی، نه و کاته
 چوار سال بوو دوکتۆر له مائی نيمه پويشتبوو، پاست نه و عه سه ری
 دوورینی جلو به رگه که مان ده ست پي کرد، زردايكم بۆ يه که مين جار باسی
 په فتاری سه يروسه مه ره ی دوکتۆری بۆ کردم.

گوتی: «پينج سال له مه و بهر وهك ئازهلتيك له نئو نه و هتاغدا ده ژيا...
 با نه وه يش بليم نه و ته نيا هه ر ئازهلتيك نه بوو، به لكوو شتيکی
 سه يروسه مه ره تر بوو... ئازهلتيکی گياخۆر بوو، ئازهلتيك که کاويژي
 ده کرد و وه کوو گايه ک ده چوو که نيريکیان له نه ستۆي به سستی، نه گهر
 له گه ل کيژي ئاراييشگه ره که دا زه ماوه ندي بکريايه نه و پوو داوانه پوويان
 نه ده دا. له گه ل نه و حيله بازه ی پيوه له دا کاريکی وایان کرد هه موو خه لگی
 شار باوه پيان هيتابوو که له گه ل نه هريمه ندا مانگی هه نگونيکی ناخوشي
 هه بوه، مانگيکی پر له ئازاری پابواردوه و هه ر له وييش دووگيان بوه،

به لām دوکتور له ناکاو پتی له ناراییشگا که بپی و هاتوچوی نه کرد و له کردار و پهفتاری نه ودا گورانیکی گرینگ پیک هات. نه و گورانه، سه رده میکی نوی بوو، نه و پنگایه ی گرتبویه پیش و به رده و امیش خه ریک بوو پلانی بۆ داده پرشت... هر بابت بوو پازی بوو پیاویک به و کرده وه ناحه ز و ناله باره یه وه له ماله که ی دا بمینتته وه و وه ک نازه لیک بزی، باسی نه و بیتابووییه ی که هه موو شاری پر کردبوو، کاریکی وای کرد، هه موو خه لکی شار پتیان وای نیمه موفگه لیک سووک و سه ر سه رین و پرز له دابونه ریت و به ها مرییه کان ناگرین و هه موو یاسا کۆمه لایه تییه کانمان له ژیر پی ناوه. فیل و ته له که کانی نه و پیاوه به پویشتنی میمی کۆتایی هات، به لām بابت سه ره پای نه ویش هر له سه ر قسه ی خوی سوور بوو پتی له هه له که ی خوی نه ده نا.

گوت: «من هر ناگایشم له و شتانه نه بوو.»

نه و هه را و هه نگامه ی کولله کان له هه وشه وه پتیان خستبوو هر له دهنگی دووکانی دارتاشی ده چوو. زردایکم به دم قسه کردنه وه بی نه وه ی سه ره له بینی خه ریکی داگرته وه ی لیواری که تانه که بوو، گوتی: «نه و شه وه هه موومان له پشت میزه که دانیشتبووین. (هه موومان بیتجگه له و، له بهر نه وه ی له و پۆزه به و لاه که له ناراییشگا که گه پایه وه به یاری دا ئیتر هیچ کاتیک سه ره به ویدا نه کاته وه، شه وانه ییش ده می له نان و ناو نه ده دا.) کاتیک میمی هاته دیوی ناخواردنه که، دهنگی گورابوو، پیم کوت میمی چی پووی داوه؟ له وه لām دا کوتی هیچ نییه، پیت وایه شتیک پووی داوه؟ به لām هر چی لیم ده پوانی نه و هیچ چاکی نه ده کوت،

له لای چراکوه هر دهجو لاره و زهوت نه ده بوو، ده تگوت ژانی کردوه و په نگی به پووخساره وه نه مابوو، پټم گوت: «بۆت بمرم میمی، نه وه بۆ وات لی هات.» به لām نه و به هر شیوه که بئی ددانی به جهرگی دا گرت و، به سهر خوی دا زال بوو، هه تا نه و کاته ی له وه ختی گه پانه وه ی بۆ نیو چیشتخانه ناوړی داوه، نه و کاته بابت، ههستی به شتی کړدبوو، پټی گوت، نه گهر ناساغي بچو دیوه که ی خوت تاوټک پابکشی، به لām نه و هچي نه گوت. میمی که شهفه که ی دهست دایه و به ره و چیشتخانه به پټی که وت... پشٹی له ئیمه بوو... هه تا نه و کاته ی قاپ و که وچکه که ی له دهست که وت خواره وه، میمی له چیشتخانه که دا پالی دابوو به دیواره که وه، له و کاته دا بابت ههستا و چوو هه تا دوکتور به پټی چاوټکی لی بکات. له ماوه ی نه و ههشت ساله ی له مائی ئیمه دا باروبنه ی لی خستبوو، نه وه به که مین جار بوو پیوستیمان پټی ده بوو، هه موو ژنه کان چوپینه ژوره که ی میمی هه تا به ئالکۆل هه ندیک گیانی بۆ دامالین و چاوه پوان بین هه تا بابت ده گه پټه وه، به لām چاوه پوانیه که مان بیته وده بوو... ئیزابیل، نه و پیاوه هر نه هات چاوټکیش له میمی بکات، نه ویش که سټک چوو بوو به شوپنی دا، که ماوه ی ههشت سال جیگا و نان و ناوی دابووی و وه ک چاوی خوی پاراستبوو.

هر کاتی که نه و پوژدهم بیر دټه وه، ههست ده کهم هاتنی نه و پیاوه، به لایه کی خودایی بو و له ئاسمانه وه بۆ ئیمه هاتوته خوار، ههست ده کهم ته وای نه و نیگه رانی و ترس و له رز و دلّه کوتییه، نه زمونی که بوه خودا ئیمه ی پټی تا قی کردوته وه، هه تا ئیمه بزانی د دنیا شتی که نه وه نده

به نرخ نیبه، هر وهك شه وایه نیمه ههشت سال میوانداری به رازنیکمان
 کردبئی و جلوبه رگ و پاکوخواوینیمان بۆ پاگرتبئی. میمی خه ریک بوو ده مرد
 (لانی که م نیمه پیمان وای بوو خه ریکه ده مری.) و شه و پیاوه یش راست له و
 کاتوساته شهسته مه دا ده رگای له سه ر خۆی داخست و ناماده نه بوو
 ههنگاوینیکمان بۆ هه ل بهینیتشه وه، شه گه ر شه و کاره یشی بکردایه،
 کرده وه یه کی مرفدوستانه نه بوو، به لکوو بۆ پیزگرتن و شه مه کداری له
 مرفه گه لیک بوو، که ماوه یه کی به کجار دوووردیژ پیزیان لی گرتبوو و
 ناگاداریان لی کردبوو. دره نگانیکی شه و بابت گه پاوه و به ناره حه تیبه وه
 گوتی، به ئالکۆل گیانی بۆ دامالن... چاوه پوانی داو و ده رمان و دوکتۆر
 مه بن، هر ده تگوت له ئاویکی ساردیان هه لکیشام، میمی به ده م
 دامالینه که وه ورده ورده گیانی وه به ر ده هاته وه و ده ژیاوه، من به
 توو په بییه وه هاوارم کرد. ئالکۆل و هیچی تر؟! ... به ره به ره نیمه
 له شمان بۆ داده مائی و شه ویش ده هاته وه سه ر خۆ، یانی شه و کاره شه وی
 نه ده هیئا نیمه ههشت سالی ته و او ئازاری بۆ بجیزین و خۆی پتوه ماندوو
 بکهین؟! بابیشته که هر ده یویست به پووی خۆی نه هیئی و خۆی
 نه شکیتنی، به میهره بانیه کی سارد و ده سترکده وه گوتی: «ئیرادی نیبه،
 سه ری خۆی پتوه مه ئیشینه، پۆژیک ده زانی له بهر چی بوه.
 شه و دوانیوه پتویه زپدایکم دهنگی لی هه لبری بوو، زۆر به توو په بییه وه
 قسه ی ده کرد، دیار بوو پووداوه که ی شه و شه وه سه ر له نوئی هاتبوه وه
 بهر چاوی.

بریسکه بریسکی نه و نه کلپله کتویپانه‌ی مانگی سیتتامبر، خه‌والووبوونی کولله‌کان و هاسکه‌هاسکی نه و پیاوانه‌ی که به زه‌حه‌مت خه‌ریک بوون ده‌رگایه‌کیان له و گه‌په‌که‌دا له گریژنه‌ده‌برد، ورده‌ورده خه‌ریک بوون بیده‌نگ ده‌بوون.

زپ‌دایکم گوتی: «نه و یه‌کشه‌مه‌ی میمی وه‌ک خاتون‌یکی ته‌واو و که‌مال خوی پازاند‌بووه و له پتوپه‌سمی شه‌وی پی‌رۆ‌دا به‌شداریی ده‌کرد، ئیستایش له به‌ر چاومه و هر ده‌لئی دوینه‌یه. چه‌تریکی دژه‌ه‌تاوی په‌نگاوپه‌نگی به ده‌سته‌وه بوو... میمی، میمی... نه و کاره وه‌ک نه‌فره‌ت و غه‌ززه‌بی خودا وابوو، ئیمه نه‌ومان له هه‌لومه‌رجیکدا له ده‌ست دایک و بابی پزگار کرد هر له‌وانه بوو له به‌ر بی‌نانی له برسا قری بی، ناگادارمان کردبوو، شوینی هه‌وانه‌وه و نان و ئاومان دابوویه و ته‌نانه‌ت ناویشمان لی نابوو، به‌لام لی‌ره‌یشدا ده‌ستی قه‌ده‌ر کاری خوی کرد، بۆ به‌یانی نه و پۆژه له به‌ر ده‌رگای خۆمان دیتم، چاوه‌پوانی سوورپیتسته‌کان بوو هه‌تا بین و چه‌مه‌دانه‌کانی بۆ پاگوین، ئیمه هه‌ر نه‌مان ده‌زانی نه و به‌ره‌و کوئی ده‌پوات، ته‌واو گۆ‌پابوو نه‌ده‌ناسرایه‌وه، زۆر به‌خۆی ده‌نازی و بادیه‌وا ببوو، به‌پۆژنکه‌وه پاوه‌ستابوو له‌گه‌ل بابت قسه‌ی ده‌کرد، بۆ نه‌م کارانه هیچ پاویژنکیان له‌گه‌ل مندا کردبوو. هر وه‌ک نه‌وه‌ی من وینه‌ی بووکه‌له‌یه‌ک بم و له سه‌ر دیواره‌که‌دا کیشرا بیتمه‌وه. بی نه‌وه‌ی هر به‌بای خه‌یا‌ل‌یشم دابی خه‌ریکه چی پوو ده‌دات و خۆم به‌و کارانه‌وه ماندوو بکه‌م، بابت هات و پیتی گوتم، کارت به‌ میمی نه‌دابی، نه و لی‌ره ده‌پوا، به‌لام له‌وانه‌یه پاش ماوه‌یه‌کی تر بگه‌پتیه‌وه... لیم پرسسی، بۆ کوئی

دەچى؟ بەلام ئەو ھىچ ۋەلامىكى ئەدامەۋە. بە كورسىيە دارىنەكانىيەۋە
لىتى دا و پۇيشت، ھەر ۋەك ئەۋەى من ھاۋسەرى ئەو نەبم و بەلكو وئەنى
بووكەلەيەك بم و لە سەر ديوارىك كىشراپىتمەۋە!»

زېدايىم درىژەى دايە: «لە پاش دوو پۇژ زانىم ئەو ناپياۋەيش بەيانىي
ئەو پۇژە پۇيشتبوو. بى ئەۋەى تەنانەت خوداھافىزىيەكى بى بايەخىشى
لى كىرېيتىن. ھەر ۋەك ئەۋەى مالى خۆى بوە و پاش ھەشت سال مىلى
پى گىرتتە بەر و پۇيشتوۋە. ھەر ۋەك لە مالى خۆى بچىتە دەرەۋە. بى
ئەۋەى مالىئاۋايى بىكات، بى ئەۋەى شىتېك بلى... ۋەك دزان، من پىم واپوو
لەبەر ئەۋەى بۇ دەرمانكىردنى مىمى ئەھاتوۋە بابت جوابى كىردوۋە، بەلام
كاتىك ئەو پۇژە لە بابىم پىرسى، ھەر ئەۋەندەى گوت كە: «من و تۇ دەبى
دابىنىشىن و بە درىژى باسى ئەو پووداۋە بىكەين!... ئىستا ئەۋە چوار
سال بە سەر ئەو پۇژەدا تى پەپىوۋە، بى ئەۋەى لە و بابەتەۋە قسەيەكمان
كىرېى.

ھەر لەبەر چاۋى بابت و لە نىۋ ئەو مالى گەۋرەيەدا شىتى وا پوو دەدات،
ئەۋەيش لە مالىكدا كە لىپىرسىنەۋە نىيە و ھەر كەسىك ھەر كارىك پى
خۇش بى دەيكات. لە ماكاندۇ ئەۋە بىوۋە بىنىشتە خۇشەى ھەموو زارىك و
من ھىشتا نەم دەرزانى مىمى بەۋ شىۋە ناخەزە چۆتە كلىسا و ھەتا
سەرىك بى لە نىۋ سەراندە و ۋەك ژنىكى قىرتى و ھەرزە، لە نىۋ
سەرەژنەكاندا شوىنىك بۇ خۆى ديارى كات. بابىشت ۋەى و بەر خۆى
ناپوو دەستى گىرتىوۋ لە گۆرەپانەكە پەپاندېۋىيەۋە ئەۋبەر، ھەر لەو
سەۋبەندەدا ھەۋالم زانى، ۋەك. من بىرم لى دەكرەۋە و نەبۋە زۇر دوور

نەپۇشتە و لەگەڵ دوکتۆر لە و مائە دوو نەفشەى سەر كۆلانەكەدا بە
يەكەو دەژيان. ھەر وەك دوو بەراز ژيانى ھاوبەشيان پێك ھێنابوو، ھەر
سەريشيان نەكردبوو بە كۆتسەدا. سەرەپاى ئەوەى مېمى و سەلى
پاكبوونەوەى كەردبوو، پۆژىك بە بابتم گوت خودا تۆلەى ئەو كارە
ناخەزەيان لى دەكاتەو و ئەویش ھىچ وەلامىكى نەدامەو و ھەر وا ئارام
و لەسەرەخۆ دانىشتبوو، وەك ئەوەى نەباى دىبى و نەبۆران. تەنانەت
پاش ئەوەى ئەو ئابرووچوونەى لى ئاشكرا ببوو سەرە چەرمەكە ئاو
بەردبووى... سەرەپاى ئەوانەيش لە ناخى دلمەو پازىم كارەكان بەو
شىو كۆتايىيان پى ھات و دوكتۆر لىرە پۇشت. ئەگەر ئەو پووى
نەدايە، ئەو گەندەپاوە ئىستايىش ھەر لە وەتاغەدا بۆى كەوتبوو. كاتىك
زانىم ئىرەى چۆل كەردو و ھەموو كەلوپەلەكەى لە چەمەدانىك ناو و
پۇشتو، لە ناخى دەروونەو ھەناسەيەكى بە ئاسوودەيىم ھەلگىشا،
بە ئاواتى دلم گەيشتبووم.

سەرەپاى ئەوەى ماوەى ھەشت سال بوو چاوەروانى ئەو ساتەوختەم
دەكشا، پاش دوو ھەوتوو، مېمى دووكانىكى دانا و مەكىنەيەكى
درومانى بوو، بەو پوولەى لەم مائەدا خستبوو بە سەريەك
«دامستىكىكى» تازەيشى كەربوو، ئەو كارەم بە بېرپىزى بەرانبەر بە
خۆمان دەزانى و بە گووى بابىشتم دادا، سەرەپاى ئەوەى ھىچ
وەلامىكىشى نەدامەو بە جىگای ئەوەى لەو كارە تووپە و ناپەخت بى،
زۆرىشى پى خۆش بوو، ھەر وەك ئەوەى پى و ابوو (بەو ھەموو
لەخۆبەردوويە و فېكر و ھۆش و دلتاوايى و بى عەقلىەشەيەو) پى و ابوو

تۇفانى كەلە

بە و كارە دزىو و ناحەزانە يەو شويىنىكى لە بە ھەشت بۆ خۆى مسۆگەر
كردوہ . پىم گوت: تا ئىستا ئەوہى كردووتە و خۆت پىوہ ماندوو كردوہ
بۆتە پەنجى قالونچە و لە پىناوى ئەو بە رازانە دا بە فىرۆ چوہ ، كە چى ئەو
وہك ھەمىشە ئارام و لە سەرخۆ گوتى: «پۆڭىك ھەموو شتىكت بۆ پوون
دەبىتەوہ.»

به پټی گټرپانه وهی کتیبیک، دټسامبه روهك به هاریکی چاوه پوان
 نه کراو گه بیشتی و مارتینیش له گهل نه ودا سه ری ههل دا.
 پاش فراوین هات بۆ مائی نیمه، به چه مه دانیک و کوته
 چواردوگمه که یه وه، نه م جاریان خاوین و نوتوو کرابوو... هیچی به من
 نه گوت، یه کړاست چوه نووسینگه که ی بابم، هه تا له گهل نه ودا قسه
 بکات، پټشتر زه ماوه نده که بۆ یه کټیک له پۆژه کانی مانگی ژوونیه دیاری
 کرابوو، به لام دوو پۆژ له پاش گه پانه وهی مارتین، له مانگی سټپتامبه ردا،
 بابم دایکمی بانگ کرد و پټی گوت زه ماوه نده که له پۆژی دوشه ممه دا به
 پټوه ده چی، نه و پۆژه ی زپدایکمی بانگ کرد، شه ممه بوو.
 جلوبه رگی بوو کټینیبه که ی من کاریکی وای نه مابوو، مارتین هه موو پۆژیک
 ده هات بۆ مائی نیمه. له گهل بابم قسه ی ده کرد و نه ویش له کاتی
 ناخواردندا بۆ چوونه کانی نه وی بۆ نیمه ده گټرپاوه. من ده سگیرانه که م
 باش نه ده ناسی، هیچ کاتیک دوو به دوو به یه که وه دانه نیشتبووین دوو
 قسه بکهین، به و حاله یشه وه له نیوان بابم و مارتیندا دۆستایه تیبه کی

گهرم و پته و بیچی داکوتا بوو، بابم به شیویهک له گه‌لی تیکه‌ل ببوو
نه‌نه‌هو برپاره نه‌و له گه‌ل مارتیندا زه‌ماوه‌ند بکات، نه‌وه‌ک من.
سهره‌پای نه‌وه‌ی به‌ره‌به‌ره له پۆزی زه‌ماوه‌نده‌که نزیك ده‌بوینه‌وه، هیچ
شادی و خوشییه‌ک ده‌روونی دانه‌گرتبووم، به‌لام هیتشتا من هه‌ر له
که‌شوه‌وای نه‌و پۆزگارهدا ده‌ژيام که مارتین، پیکوپیک و پاک و خاوین،
ده‌سته‌کانی راده‌وه‌شاند و قسه‌ی ده‌کرد و دوگمه‌کانی کۆته
چواردوگمه‌که‌ی ده‌کرده‌وه و ده‌بییه‌ستنه‌وه.

پۆزی به‌کشه‌مه پیکه‌وه نانوجای نیوه‌پۆمان خوارد، زپدایکم به
شیویه‌ک کورسییه‌کانی دانا‌بوو، مارتین شانبه‌شانی بابم دانیشتبوو، سی
کورسی که‌وتبوونه نیوان من و نه‌وه‌وه. له‌ماوه‌ی ناخواردنه‌که‌دا من و
زپدایکم بیده‌نگ بووین. مارتین و بابم له‌بابه‌ت بارودۆخی شابوری و
کاره‌وه قسه‌یان ده‌کرد و من سی‌کورسی له‌و لای نه‌وانه‌وه دانیشتبوووم و
به‌سهرنجه‌وه له‌پیاویکم ده‌پوانی که‌له‌سالی داهاتودا ده‌بوه بابی
من‌داله‌که‌م و من هیچ هه‌ستیکم به‌رانبه‌ری نه‌و نه‌بوو.

له‌ژووری نووستنه‌که‌ی زپدایکم دا‌شه‌وی به‌کشه‌مه، جلوه‌رگی
بووکی‌نیه‌که‌م تا‌قی ده‌کرده‌وه، وینه‌که‌م له‌ئاوینه‌که‌دا بی‌رپه‌نگ و
پاک‌خواوین بوو، هه‌وریکی سپی که‌هه‌ر له‌تۆزی ئارد ده‌چوو ده‌ورپشتی
ته‌نیبووم، نه‌وه‌پۆخی دایکمی بیر ده‌هینامه‌وه، له‌نیو ئاوینه‌که‌دا به
خۆم گوت: «نه‌وه‌منم، نيزابیل، نیستا وه‌ک بووکیک جلوه‌رگم پۆشیوه،
که‌برپار وایه‌به‌یانی پۆزی زه‌ماوه‌نده‌که‌ی بی».

خۆم نە دە ناسییە وە، هەستم دە کرد یاد و بیرە وە ریبەکانی دایکم لە سەر لەشم قورسایى دە کەن. مێمى چەند پۆژىك لە مە و بەر، پاست ئا لێرانە دا، لە بارەى ئە وە وە قسەى بۆ کردبووم، بۆى گێرا بوومە وە کە پاش لە دایکبووم، دایکم جلوبەرگى بوو کێتێى لە بەردا بوە و لە نێو تابووتە کە دا پاکشابوو، ئێستا کە لە نێو ئاوێنە کە دا لە خۆم دە پوانم، جەستەى دایکم دێتە بەر چاوم، کە لە نێو پارچە یە کى کە تانى چرچولۆچ و تە پوتۆزاویدا، لە ئامیزى گۆرپدا پاکشاوہ.

من لە دەرە وەى ئاوێنە کە دا بووم و دایکیشم لە نێو ئاوێنە کە دا پاوە ستابوو، هیشتا زیندوو بوو، چاوى لى دە کردم. دەستەکانى درێژ دە کرد و هەولێ دە دا هەست بە و مەرگە بکات کە بە یە کەم ئالغەکانى تارای بوو کێتێیە کەى منە وە نووسابوو، پاست لە پشته سەرى منە وە، بابم لە ناوہ پاستى ژوورى نووستنە کە دا، بە سەرسووپمانە وە گوێى: «لە نێو ئە و جلوبەرگە بوو کێتێیە دا پاست وەك خۆى دە چى.

ئە و شە وە من یە کەم نامەى ئە ویندارى و لە پاستیدا ئە وە لێن و دوايین نامە گەییشتە دەستم، پە یامێك بوو لە لایەن مارتینە وە کە بە پێنوس لە پشت بەرنامەى سینە مادا نووسرابوو، نووسیویو: «لە بەر ئە وەى ناتوانم ئە مشە و لە کاتى دیاریکراودا خۆم بگە یە نمە ئە وێ بە یانى زوو لە کاتى دانپێداناندا خۆم دە گە یە نمە لاتان و بە سەر هەنگیش بلێن ئە و شتەى کە لە بابە تییە وە قسە مان کردبوو جێبە جێ کراوہ، بە و هۆیە وە ناتوانم خۆم بگە یە نمە لاتان. ئە رى بە پاستى تۆ دە ترسى؟! (م)

به خویندنه وهی ئه و نامه یه وهك ئه وهی ده میان پر کرد بیتم له ئاریدیکی
 بیتام، چووم بۆ ژووری نووستنه کهم، پاش دووسی کاتژمیر کاتیک
 زپدایکم هات و له خهوی ههستاندم، هیشتا دههم هه تانی تالی تیدا
 بوو.

ماوهیهکی زۆری پی چوو هه تا هاتمه وه سه رخۆ و به تهواوی به خه بهر
 هاتم. له نێو ئه و جلوه بهرگه بوو کێنیه دا، ههستم کرد ده و روبه رم به
 شووبایی شیداری به یانییهك ته نراوه، که بۆنی میسکی لیوه دی، دههم
 وشک ببوو، راست وهك ئه و کاتهی مرۆف سه فهریک دهست پی دهکات و
 نانیک له زاردایه و به ئاوی نێو دهمی ته پی دهکات و هه ر چهنده ههول
 ده دا بۆ ناخووسی. پێوپه سمه که له کاتژمیر چواری دوانیوه پۆدا له
 هۆلی میوانداریدا دهستی پی کرد بوو. من هه موو میوانه کانم ده ناسی،
 به لام به لای منه وه تهواو گۆپرا بوون و وهك غه واره ده هاته بهر چاویم.
 پیاوه کان کۆتوشه لۆاریان له بهر کرد بوو، ژنه کانیش کلۆیان کرد بوه
 سه ریان و قسه یان ده کرد.

کلێسا که خه لگیکی وای لی نه بوو. منیش وهك لاویکی متفه پککراو که
 به ره و شوینی قوربانیکردنی ده بن. به نێو پێپه وه که ی ناوه پاستدا
 ده پۆیشتمه پێشی و چه ند ژنیک سه ریان به ره و لای من وه رسو پاند و
 چاویان لی کردم. توله سه گ، به و جهسته پێوه له یه وه به پۆزیکه وه
 پاوه ستابوو، ته نیا که سیك بوو له نێو ئه و خه ونه ئالۆز و پر له ژاوه ژاوه
 ده دا، پوونتر و پاستیتیر ده هاته بهر چاو، له پلیکانه کانی میجرابه که وه
 هاته خواری به و دهسته لاوازانیه وه دهستی دام به دهستی مارتینه وه.

مارتینیش له سه رهخۆ و لیو به بزه شانبه شانم پاره ستابوو. هه ر به و شیوه یی له پێوپه سمی شه و بیداری مندا له که ی پالۆکۆیما دۆدا دیتبووم، به لام لیزه دا کراسیکی ملیوان کورتی له به ردا بوو، وه ک نه وه ی بیهوی به منی بسه لمینی، نۆر به ده وری خۆی دا هاتوه، هه تا له پۆزی زه ماوه نده که دا خه یالی تر له پۆزه ئاساییه کان بێته به ر چاو.

به یانی نه و پۆزه، کاتیک گه پایه وه بۆ مائی و پاش نه وه ی برازاواکان نان و چایی به یانیان خوارد و له گه ل یه کدا گه رمی قسه بوون، مێرده که م پۆیشه ده ری و هه تا کاتی خه وی دوانیوه پۆ سه ری به مائیدا نه کرده وه. زپدایکم و بام منیان هه ر به بای خه یالی شدا نده هات و ئاو پێکیشیان لی نه دامه وه، نه وان کاریکیان کرد پۆزه که به شیوه یه ک تیپه پێت و هه ست به وه نه کری نه و دووشه ممه یه نامۆ و نا ئاسایی بێته به ر چاو. کراسی بوو کینییه که م دا که ند و له نێو کۆمیده که م خست، له و کاته دا له فیکری دایکم دا بووم، بیرم له وه ده کرده وه: «لانی که م هه ر نه بی نه م شروشینا لانه به کاری پۆزی مردنه که م دین.

کاکی به پوا له ت زاوا، کاتر مێر دووی پاش نیوه پۆ گه پایه وه بۆ مائی و گوتی نه هاریشی خواردوه، کاتیک چاوم لی کرد، قزی کورت کرد بوه وه، له به ر خۆمه وه گوتم، نه م مانگی سیپتامبه ره به شادی و خوشی ده گوزه ری. مارتین له ته نیستمه وه دانیش و ماوه یه کمان به بی ده نگی تیپه پ کرد. ماوه یه ک به و شیوه یه له لای یه که وه دانیش تین. بۆ یه که مین جار له ماوه ی ته مه نم دا له هاتنی شه و ده ترسام. له وانه یه پوو خسارم

تۇفانى كەل

ئەۋەى دركاندىي. ۋەك ئەۋەى مارتىن لەناكاۋ ھەستى پىي كىردىي، سەرى
ھىنا بن گويم و گوتى: «بىر لە چى دەكەيتەۋە. ؟

ھەستم كرد شتىك دەست دەخاتە دلمەۋە، ئەم غەۋارەيە بە شىۋەيەكى
خۇمانە و ھاۋپىيانە لەگەلم دەۋا. سەرم ھەلپىي و لەۋ شۋىنەي كە
سىپتامبەر لە تۇپىكى گەۋرەى زىپىن و مانگىكى گەۋرەى بلورىن دەچۈۋ
پوانىم و گوتى: «بىرم لەۋە دەكردەۋە ئەۋەى لە ھەموو شتىك بۇ ئىمە
گرىنگىرە و پىۋىستىمان پىيەتى، بارىنى باراننىكە.

£

£

ئەۋ ئاخىرىن شەۋەى لە بەر ھەيوانەكە دانىشتىۋووين و قسەمان
دەكرى، ھەۋا زۆر لە شەۋەكانى تر شىدارتر بوو. دووسى پۇژىك دۋاى ئەۋ
شەۋە لە ئارايىشكا گەپايەۋە خۇي كرد بە دىۋەكەى خۇي دا، بىي ئەۋەى
ئاۋپىك لە پىشتە سەرى بداتەۋە، دەرگاگەى لە سەر خۇي پىۋە دا. ئەۋ
شەۋەى لە بەر ھەيوان دانىشتىۋووين، شەۋىكى گەرم و ئاقەتپرووكىن بوو،
لەۋ دەگمەن شەۋانە بوو كە ئامىزى ژيان لىۋپىژ بوو لە خۇشەۋىسىنى و
مىۋىدۆستى. ئەۋەى لە نىۋ ئەۋ گپە مىشقلانەدا ھەست بە زىندۋوبوۋنى
دەكرى، جىكەجىكى ئەۋ سىرسىركانە بوو كە لە ھەناۋى وشكى سىرۋىشتەۋە
ھەلدەستا و جوۋلەجوۋلە و خىشەخىشى بەردەۋامى ئەكلىلە چىايى و سىملە
ھىندىيەكان بوو كە لەۋ كاتەدا دەسوۋتان.

هر دوکمان به يه که وه بڼه دنگ بووین و نهو شيله لیچقنه ی له له شمان
هله دقوئی نارقه نه بوو، به لکوو ژه هراوی ماده یه کی زیندووی بزوز بوو،
که له له شمانه وه هله دقوئی و به گیانمان دا چۆپاوگه ی ده به ست.
نهو جاروباره سهری هله دقوئی و له بۆشایی ناسمانی سامال و
پرشنگذارهی هاویندا سهری نه ستیره کانی ده کرد و پاشان بڼه دنگ
ده بوو، هر ده تگوت خوی داو ته ده ست نهو شه وه ماته ی که زیاتر له
دیوه زمه یه کی گیاندار ده چوو، نهو حالوبالی نیتمه بوو... نوقمی ده ریای
فیکر و خه یال، به رانه بر به یه کتری، نهو له سهر کورسییه کی که ول و من
له سهر کورسییه کی بیتکه ناسا دانیشتبووین، له ناکاودا دیتم مات و
مه لولول سهره کزه لۆکه له ی به لای شانی چه په ی دا لاره وه بوه، لهو
کاته دا بیرم له ژیان نهو ده کرده وه... له بیتکه سییه که ی، لهو نازار و ژان
و په ریشانییه ی که وه ک داوی جالجالوکه به ری پوانگه ی ژانیان لی
ته نیبوو، نهویش له نیو نه وانه وه له ژیان ده پوانیت... لهو کاته دا ههستم
کرد ورده ورده خه ریکم هۆگری ده بم و خوشم ده وی. ههستم کرد له
هه ناوم دا هیژیکي نه فسونواویم دیوه ته وه هانم ده دا له په نای خۆمه وه
دای بنیم وله نامیزم دا بیحه سینمه وه، نهو نازارانه ی له نیو دیوه
تاریکوتنۆکه که ی دا ده یگنشا، وه ک برینیکي به سۆم ده هاته بهر چاو.
ههستم کرد ژیان وه ک به رداشیک ده یساو یته وه و نازاری ده دا. چاو زهره
و بیتپه همه کانی دلنیا یان کردم کاتی نهو هاتوه، هه تا به نه سپایی
سهریک بکیشمه نهو دیوی په رده ی ژانییه وه. بی دودلی و بی نه وه ی

تۇفانى كەلە

بىرىم لە ئاكامى كارەكەم بىكەمەو، لىم پىرسى: «دوكتۇر، تىكايە ئەو،م بە پوونى پى بلى. تو پىوات بە پوونى خودا ھەيە ؟
ھەندىكى لى پوانىم، قىزە ئالۆزكاو كەي بە نىو چاوانى دا ھاتبەو
خوارەو، ۋەك پىرشىنگى تىشكىك لىلايى دەروونى ئاشىكرا دەكرىد. لە
پووخسارى دا ھەست بە دەستەو ھەسانى نەدەكرا، ۋەك پىاوپىكى ژىر و زانا
پووى تى كرىم و گوتى: «ئەو ھەكەمىن كەپتە كەستىك پىرسىارى ئاوام
لى دەكات.»

__ «بۇ خۆت چى دوكتۇر؟! ... خۆشت ھىچ كاتىك ئەو پىرسىارەت لە
خۆت نەكرىدە؟

ۋەلامىكى پوونى نەدامەو، نەم زانى بۆى گرىنگە يان نا، وا دىار بوو
ئەو ھەي بە لايەو گرىنگ بوو خۆم بووم. پىرسىارەكانى بە لايە گرىنگ
نەبوو، سەرنجىكى ۋاى نەدەدانى. گوتى: «پىرسىارىكى سەختە.

پىم خۆش بوو بزانم شەوئىكى ئاۋ ھەراسانت ناكات؟ ھەست بەو ناكەي
گىانلەبەرىكى مەزن و بەھىزتر لە ھەموومان لە نىو ئەو مەزايانەدايە و
دەيت و دەچىت، بە جولا ئەو ھەي ئەو بوونەو ھەرى شتىك ۋە جولا ناكەوئ
و تەۋاۋى شتەكان گىژ و سەرگەردانن؟

ھىچى نەگوت. لە ۋاى ھەۋشەكەو بۆنى ژيان و مەۋە لە پىنجى
ياسەمەنىكەو ھەلدەستى، ئەو ياسەمىنەي بە يادى ھاسەرەكەي
ئەۋەلمەو چاندبووم. دەنگى سىسرىكە دەۋرپىشتەمانى داگرتبوو،
بوونەۋەرىكى بى كىش و پىۋانە بە تەنبايى بە نىو دلى شەۋدا پىاسەي
دەكرىد.

__ «سهره‌نگ، پټم وا نښه نه و شتانه شوین له سهر من دابنن و بښه هوی په رښانیم.

نښتا نه ویش مات و سهرگه ردان بوو، وه کوو نه کللی چیاپی و سملی هیندی له شوینه سوړه وه بوه که ی خوږه وه گوتی: «نه و شته ی ده بټه هوی نښه رانیی من...» پاسته وخو به توړه پیښه وه چاوی برپیښه چاوه کانی من.

«نه و شته ی ده بټه هوی نښه رانیی من نه وه یه، مړنکی وه ک تن ده توانی ناوا به دلنیا پیښه وه له بوونه وړک بدوی که له هه ناوی تاریکی دا پیاسه ده کات.

— «هر که س له هه ولی نه وه دایه پوچی خو ی پزگار بکات. دوکتور، فهرقه که له وه دایه.

نه و کاته هر به وه ی له دلّم دا بوو پازی نه بووم و بویه بټه رده و به پاشکاو ی پټم گوت: «تو گویت له دهنکی نه و نابی، له بهر نه وه ی بپوات پټی نښه و کافری.

نه ویش زور به شینه یی و له سهره خو وه لامی دامه وه و گوتی: «بپوات هه بی سهره‌نگ، من کافر نیم، من نه و نده ی باوه پم به بوونی نه و هه یه، هر نه و نده ده شله ژیم که بیر له وه ده که مه وه نه و بوونی نه بی، هر له بهر نه و هه یه، هاتوومه ته سهر نه و باوه پم ی که باشر نه و هه یه هر بیریشی لی نه که مه وه و خو می پټوه ماندوو نه که م.

نازانم چن بوو که ستم کرد، نه وه پاست نه و پرسپاره یه که ده یه ویست بمداته وه. بیرم له و شتانه ده کرده وه که بی نه وه ی بیهوی و خو ی بزانی

دركاندبوونی، هر وهك ئه وهی له پووی كتیپك وه خویندبیتیه وه. په وتی خا و نه رمونیانی شه، بهرده وام دهروونی ختلكه ده دام و سه رخوشی ده كردم.

له و لای لاجامه كانه وه، باخچه یه کی چكۆله ی لی بوو، ئادیلایدا و كچه كه م چاندبوویان و پتی پاده گه ییشتن. به هوی ماندوو بوون و پیراگه ییشتنی نه وانه وه، نه و نه كلیله چیا ییپانه سوور هه لگه پابوون له دورده وه ده بریسكانه وه. هه موو به یانییهك نه وان به ده وروپشتیاندا ده هاتن، هه تا له م جوړه شه وانه دا هالوی گرم له نئو ماله كه دا بلاو بگه نه وه و نارامی و سوكناییمان پی ببه خشن و له كاتی نووستندا بمان لاویننه وه. یاسه مه نه كه ییش بهرده وام عه تری له ولات ده پڕژاند و له بۆنه خۆشه كه ی دریتی لی نه ده كردین. له بهر نه وهی نه و یاسه مه نه كه هاوته مه نی ئیزابیل بوو، بۆنه خۆشه كه ی بهرده وام یادی دایکی بۆ زیندوو ده كردینه وه، نئو گژوگیاكانی هه وشه كه پڕ بوون له سیسرکه، له بهر نه وهی دوا ی باران پڕان كه مته رخه مییان كردبوو گژوگیا زیادیه كانمان بزار نه كردبوو. ته نیا نه و شته ی بوونه كه ی سیحراوی و جیی باوه پ نه بوو... بوونی نه و بوو، نه ویش له وئ به و ده سپره دهسته گه وره بی بایه خه یه ی ئاره قه ی نئو چاوانی ده سپری و له بهر ئاره قه بریقه ی ده داوه، پاشان كه میك وهستا و گوتی: «سه ره نگ، پیم خۆشه بزنام چۆن بوو نه و پرسیاره ت لی كردم. ؟

گوتم: «هه را له ناكاو به میشكم دا هات، له وانه یه دوا ی هه وت سال و یستبیتم بزنام بیر و پای مروفیكی وه كو تو له و بابته وه چیه.» به ده م

سرپنی نارقه ی نیو چاوانمه وه گوتم. «له وانه یه هندیکیش دلتیگه رانی ته نیایی و بی که سیه که ت بوو بیتم!

چاوه پوانی وه لامیک بووم، نه ی دامه وه، کزومات به ره و پووم پاوه ستابوو، فیکرم له هه موو شته کانی ماکاندو ده کرده وه، له مرقه سه رشپته کانی، نه و پارانه ی له جه ژنه کانداهه فیرویان ده دا. له توفانی گه لاکه ی، له چاره نووسه نادیاره که ی، که دهستی به سه ره موو شتیک داگرتبوو، له نیو زه لکاو ی غه ریزه و که مته رخه می خوی دا باله پړیته ده کرد و ژیا نی داها تووی، له عه تره هه رزان بابیه که ی و پتلاوه کون و بویا خکراوه که ی و نه و دهنگویانه ی وه ک سیته ر. دایمه به شوینیه وه بوون و نه ویش خوی لی که پ کردبوو، گوتم: «دوکتور هیچ کاتیک بیرت له ژنه نیان کردوته وه؟

به ره له وه ی پرسپاره که م بگاته کوتایی، بۆ نه وه ی خوی له وه لامی پرسپاره که م بدزپته وه، وه لامی دامه وه. «تو زورت نه و که ی خوت خوش ده وئ، واییه سه ره نه نگ؟

له وه لامی دا گوتم: «نه وه شتیکی سروشتیه». له دریژه ی قسه کانی دا گوتی: «زور باشه، به لام تو له گه له هه موو که سیکا دجیا وازیت هه یه.» هیچ که سیک به نه ندازه ی تو پی خوش نییه به کاروباری مالتیره خه ریک بی، تو م به چاوی خوم دیتوه خه ریکی چاک کردنه وه ی لاو لاوه ی ده رگا که بووی، نه مه له حالیکدا بوه له ماله که ت دا چه ند که سیک کار ده که ن و نه وان به ئاسانی ده یان توانی نه و نه رکه پابه رپین. تو نه و کارانه ت پی خوشه، من پیم وایه تو نه و کاته خوشحالی، که که ره سته ی نوژه نکرده وت پی بی و به نیو مالتیدا بگه پیت و شتیک په یدا بکه ی بۆ

تۇفانى كەلە

چاڭكردنەۋە، تەننەت لە تۇ بە دور نىيە سوپاسى كەسك بگەيت
لاۋلەۋى دەركايەكى شكاندوۋە سەرھەنگ، لە بەر ئەۋەش سوپاسى
دەكەيت كە ھەلىكى بۇ پەخساندوۋى ھەتا بە ئاۋات بگەيت. لە ۋەلامى
ئەۋ دا گوت: «ئەۋەش بۇ خۇى خوۋىەكە.»

لەۋ كاتەدا دامابووم و نەم دەزانى چ ۋەلامىك دەداتەۋە گوت: «دەلئەن
دايكىشم ۋا بوە، ئەۋ كارەم لەۋ دەچى.»

ئەۋ قسەم شوپنى لە سەر دانا، شىۋەى قسەكردنەكەى لە سەرەخۇ،
بەلام لاسارنە بوو، گوتى: «بەلئە. عادەتتىكى چاكە و بېجگە لەۋەش
ئاسانتەن پىگايە بۇ بە ئارامى گەيشتەن، ھەر لەبەر ئەۋەيە مالىكى ئاۋا
پىكوپىكت ھەيە و توانىۋتە كچەكەيشت بە دلئە خۇت بار بېنى، دەمەۋى
و پىم خۇشە ئەۋەت پى بلىم، بە لامەۋە زۇر گرینگە مۇۋ كچىكى ۋەك
ئەۋ كچەى تۇى ھەبى.

من ھەر نەم زانى ئەۋ ھەموو خۇدزىنەۋە لە باسەكە چ سوۋدىكى بۇ ئەۋ
ھەيە، بەلام بەۋ ھالەيشەۋە لىم پرسى: «تۇ چى دوكتۇر؟ ھىچ كاتىك
بىرت لەۋە كىرۋتەۋە چەندە پاش دەبوو ئەگەر تۇيش كچىكت ھەبۋايە؟
گوتى: «من، ھىچ كاتىك بىرم لەۋ شتانە نەكىرۋتەۋە، سەرھەنگ.

بىزەيەك گرتى و پاشان گەپايەۋە دۇخەكەى خۇى و گوتى: «لەبەر ئەۋەى
دلئىام ھىچ كاتىك مندالەكانى من، ۋەك مندالەكانى تۇ لە كار دەر
نەدەھاتن.»

بى گومان ئەۋەى ئەۋ دەيگوت لە ناخى دلئىيەۋە دەھاتە دەرى، ھەر
ئەۋەش ترس و دلەكتىتى دەخستە ھەناۋمەۋە، لەۋ كاتەدا بىرم لەۋە

ده كرده وه زياتر له هه موو لايه نيكي، مړوف ده بي به زه يي به و لايه نه ي
ژيانى دا بيت، هه ستم كرد زوري پتويسته گرينگي پي بدرت، له بهر نه و
هويه يش ليم پرسى: «هيچت له بابته توله وه بيستوه؟

گوتى: «نا

- «توله تهنيا قه شه ي نم شاروچكه يه يه، به لام له وه گرينگتر نه وه يه،
نه و كابرايه له گه ل گه وره، گه وره يه و له گه ل چكوله، چكوله يه، هه موو
هه ست به هاوپتيه تي ده كن و خوشيان ده وي. ده بي تويش هه ول بده ي
خوتي لي نزيك كه يته وه.

- «نه ها، زور چاكه ... نه ويش مندالي هه يه؟

- «نيستا بير له و شتانه ناكه مه وه، خه لكي له پاشمله زوري باس ده كن
و دهنگو بۆ توله ساز ده كن، له بهر نه وه يه كجار زور و له پاده به دهر
خوشيان ده وي و هوكري بوون، به لام نه وه ي زور جيني سهرنجه دوكتور
نه وه يه، توله مروفنيكي زور ناسايييه و دووره له دينفروشي و مهراييكردن
و خوبه پيروزنانين، نه و به ته واوي مانا مروفه و نه ركه مروفايه تيبه كانى
خوي زور به باشي به پيوه ده بات.

به سهرنجه وه گوتي بۆ قسه كانم پاداشتبوو، مات و بيدهنگ، به ته واوي
دلي له لاي من بوو، چاوه زهره و بيته زه ييبه كانى بريپوه من و گوتى:
«زور چاكه، ده ي چي تريش؟

گوت: «پيم وايه پوزيك توله ده بيتته شيخيكي ته واو كه مال.

نه و قسه يه م له ناخي دلمه وه هاته ده ري و ته واو باوه پم پي
بوو «به راستى له ماكاندودا مروفنيكي وهك نه وت ده ست نه ده كه وت. له

تۇفانى كەلە

سەرەتاۋە ھېچ كەسنىڭ باۋەپى پىتى نەبو، چۈنكى خەلگى ئىرە نەبو،
زۆر كەسش لە مۇقە بە تەمەنەكان لە بېريان بو بە مندالى ۋەك ھەموو
مندالەكانى ترپاۋى پەلەۋەرەكانى كىرىبو، لە شەپشدا بە شدار بىبو،
گەيشتبۇە پەلە سەرەنگىش... ئەۋە باسەكەى زياتر ئالۇز دەكرد، بۇ
خۇت خەلگى باشتەر دەناسى، نە پىز لە ئەۋانە دەگىن، كە پىشتىرسەرباز
بوون و نە لە قەشەكانىش. بىجگە لەۋەش، كەس تا ئەۋكاتە نەى
دىتبۇۋ قەشەكە بىت و بى جىگە لە دەقى ئىنجىل بچىت پۇژمىرى
نجوۋى برىستۇل بخوئىتەۋە.

بىزەيكى ھاتى... ئەۋ كارەى ھەروەك پۇژە سەرەتايىيەكان بە لاي
مەۋە جىى سەرسوۋپمان بو، بە لاي ئەۋىشەۋە شتىكى نوى بو، ھەر
بۇيە گوتى: «شتىكى زۆر سەير و سەمەرەيە، ۋا نىيە؟

__«بە گشتى تولە مۇقنىكى سەيرە، ئەۋ زياتر پىتى خۇشە لە بابەت
دىاردەى كەشۋەۋادا بدوى. بە دايمە بىر لەۋ تۇفانانە دەكاتەۋە كە كاگل
ۋ ناۋەرۇكى دىنيان ھەيە ۋ ھەموۋ يەكشەممانەيەكىش لە بابەت ئەۋانەۋە
دەدوى، ھەر لە بەر ئەۋەشە ۋ تارەكانى لە پوۋى دەقى ئىنجىلەۋە نىن،
بەلگۈۋ بە پىتى ئەۋ زانبارىيانەن لە كەشناسى پۇژمىرى ئەستىرەناسى
برىستىۋل دا ھاتەۋە.

پىكەنن پوۋخسارى گەشانەۋە، بە گەرمى دلى دابوۋ قسەكانم، منىش
چەنەم گەرم داھاتبو، بەۋ ھۇيەۋە درىژەم بە قسەكانم دا ۋ لە سەرى
پۇشتم. «دوكتۇر، شتىكى گرىنگىش ھەيە، كە بە لاي تۇۋە جىى
سەرنجە، دەزانى ئەۋ لە كەنگىۋە ھاتەۋە ماكاندۇ؟

گوتی: «نازانم.

گوتم: «به پیّ کهوت هر پاست نه و پۆژهی تۆ هاتییه ماکاندۆه، نه ویش هاته ئیتره. سهیرتریش له وه نه وه یه نه گهر تۆ برایه کی گهره تهرت له خۆت هه بوایه، به دانیایییه وه ده لێم له قه لاقهت و پوواله تدا پاست له توله ده چوو.

وا وای ده چوو بیر له هیچ شتێک ناکاته وه، له پووالهت و هه لسوکه وتی دا ههستم کرد وه ختی نه وه هاتوه نه و شته ی له ده روونم دایه به پاشکاوی پیتی بلێم، هه ر که زانیم هه له که له باره بۆ گوتم، پووم تێ کرد و گوتم: «دوکتۆر، سهردانیکی تۆله بکه هه تا بزانی و بۆت پوون بیتته وه، وه ک تۆ بیری لی ده که یته وه وایش نییه.

نه و له وه لایم دا گوتم: زۆر چاکه سهردانی توله ییش ده که م.

بەرە بەرە بە تېپەپىنى زەمان لە بېدەنگى و ئارامى دا قوفلەكە زەنگى
هەل دەھىنا. كاتىك ئادىلايدا زانىى دوكتۇر پۆيشتو و لەگەل مېمى بە
يەكەو دەژىن، ئەو قوفلەى لە دەرگاكدە، خىزانم پۆيشتەكەى ئەوانى
بە سەرگەوتنىك بۆ خۆى لە قەلەم دەدا. لەو پۆژەو بەپيارم دا دوكتۇر لە
مالى ئىمەدا بۆى، خىزانم بەردەوام لە هەولەى ئەو دەدا بوو بە شۆو يەك
و دەدرى بنى، ئەو بەرھەمى ئەو هەولە بۆچانە بوو كە هەر لە يەكەم
پۆژەو بە گەرمى هەولەى بۆ دا بوو.

ئەو حەفدە سالا ئەو قوفلە پارىزگارى لەو دەرگايدە كات.

ئەو ماوەى هەشت سالا هېچ گۆرانیك بە سەر پوانگە و بېر و زەينى مندا
نەهاتو، ئەو شتى لە نىگای خەلگىيەو ناپەوايە و لە پوانگەى خوداو
پىزانىن و ئەمەكناسىيە، لەوانە يەكە ئازاردانى من چەند سال بەر لە
مردن دەستى پى كردو، چارەنوسم وایە هەر لە ژيانم دا تاوانى
گوناحەكانم بەدەمەو.

زەنگە که هیشتا قوفله‌که‌ی به‌ته‌واوی نه‌ته‌نیبوه‌وه که مارتین به‌ دلێکی لیۆپیز له‌ عه‌شق و خۆشه‌ویستی و به‌ هیوای زه‌ماوه‌ندکردن له‌گه‌ڵ کچه‌که‌م دا و به‌ چه‌مدانی‌ک پڕ له‌ گه‌لاله‌ی جوان و تووێینه‌وه‌ی نوێوه لیتمان وه‌ ژوور که‌وت.

راست‌دروست‌بوونی نه‌و گه‌لالانه‌ ئیستایش به‌ لای منه‌وه‌ پوون‌ نیین، نه‌و به‌ خۆی و کۆتێکی چوار‌دوگمه‌وه‌، پێی نایه‌ نیو‌ ماله‌که‌ی منه‌وه‌، نه‌وه‌نده‌ سه‌روپوو‌ خۆش و شاد و جوان‌چاک بوو، سه‌رنجی هه‌موو که‌سیکی بۆ لای خۆی پاده‌کێشا و ته‌واو سه‌رسامی خۆی ده‌کردن. یازده‌ سال له‌مه‌و پێش له‌گه‌ڵ ئیزابی‌ل زه‌ماوه‌ندی کرد و نو‌ سالی‌شه‌ به‌ جانتایه‌ک پڕ له‌ قه‌بزی واژ‌وکراوی منه‌وه‌ پۆیشت‌وه‌ و به‌لێنی پێ دام هه‌ر کاتی‌ک کاری نه‌و مامه‌له‌ی پاره‌که‌ی له‌ نه‌ستۆی من بوو، کۆتایی پێ هات بگه‌پت‌ه‌وه‌، به‌لام من نه‌و مافه‌ به‌ خۆم په‌وا نابینم بلێم له‌به‌ر نه‌و کارانه‌ی، مرقفێکی دووپوو‌ هۆقه‌باز بوه‌، ماف نه‌وه‌م نییه‌ پیم وا بێ نه‌م زه‌ماوه‌نده‌ ته‌نیا به‌هانه‌یه‌ک بوه‌ بۆ نه‌وه‌ی هه‌تا من باوه‌پی پێ بکه‌م، به‌لام نه‌و هه‌شت ساله‌ تاقی‌کردنه‌وه‌یه‌کی زۆر باش و ده‌سکه‌وتێکی زۆر گرینگی بۆ من هه‌بوو. له‌وانه‌ بوو مارتین ببیت‌ه‌ خاوه‌نی نه‌و وه‌تاغه‌، ئادیلایدا نارازی بوو له‌ سه‌ر قسه‌که‌ی خۆی‌شی زۆر سوور و پێداگر بوو، ده‌مزان‌ی خیزانم به‌ دل و گیانه‌وه‌ پێی خۆش بوو ته‌ویله‌که‌یان بۆ خاوی‌ن بکاته‌وه‌ بچنه‌ نه‌وی، نه‌ک نه‌و بووک و زاوایه‌ بچنه‌ نه‌و وه‌تاغه‌ چکۆله‌یه‌وه‌. بێ سی‌دوو‌ کردن بۆ‌چوونه‌که‌یم قه‌بوول کرد، نه‌و کاره‌م

سەرکەۋتەنكەي ئەۋىي مەسكەر كەرد: ئەۋ سەرکەۋتەنكەي ھەشت سال پاش كەۋتەۋو.

ئەگەر ھەر دوۋكەمان بە ھەلە باۋەپمان بە مارتەن كەرد، ئەۋە ھەلەيەكەي ھاۋبەش بوۋ، بەۋ ھالەيشەۋە، ئەۋەي لە پاشان پوۋى دا بە لامانەۋە سەخت و تاقەتپوۋكەن بوۋ، ۋەك دياردەي كەشناسى ۋەختىك پۇژمىرەكە بە جوانى پىشېنىي دەكەرد.

كاتىك بە مېمىم گوت بېتە دەرى و كويى پى باشە پوۋ بكاۋە ئەۋى و دۋاي ئەۋەي ھاۋسەرەكەم پىي گوتەم تۇ لاۋاز و ترسەتۇك و دەستەۋەستانى، تۋانىم بە خۇم دا بېمەۋە و بۇچۈنەكانى خۇم بە سەر ھەموۋ شىتۇكا بسەپىنم، لە ھەموۋ كارەكاندا، ۋەك خۇم دەمەۋىست و پىم خۇش بوۋ وام كەرد، بەلام ھىزىك لە دەروۋنەۋە ھاۋارى دەكەرد، كە لە بەرانبەر پوۋداۋەكاندا لاۋاز و دەستە ۋەستانم و ھېچم لە دەست نايە. ئەۋە من نېم لە مالەكەي خۇم دا ھەموۋ شىتۇكەم لە بەر دەست دايە و بە سەر ھەموۋ لايەكدا زالم. بەلكو ھىزىكى ئەفسوۋناۋى و ناديارە، ھىزىكە بەردەوام پەۋتى ژيانمانى لە بەر دەست دايە و ئىمە لە ئاستى ئەۋدا كەرەستەگەلىكى بى بايەخىن.

من لە سەر ئەۋ باۋەپم، ھەموۋ شىتەكان لە ھىزىكى نەپساۋەي غەبېزانى سۈرۈشتەۋە فەرمان ۋەردەگرن. لەۋەي مېمى تۋانىي ئەۋ دوۋكانە بكاۋە (ئەۋە شىتۇكى پوۋن و ئاشكرايە كاتىك كلفەتۇك بېتە كراۋى دوكتۇرى گۈندىك، درەنگ يان زوۋ ناچار دەبى دوۋكان دابىتە). تىگەيىشتم دوكتۇر لەۋ ماۋەي. لە مالى ئىمە دابوۋە پوۋلىكى بۇ خۇي

پاشه كهوت كرده و به دزىي ئيمه وه پووله كانى له ده خيله يه كدا
هه لگرتوه . ئه و پوولانه ي پاشه كه وتى كردبوو، ئه وه هقه ده ستانه بوو، كه
له نه خوشه كانى وه رگرتبوو.

كاتيك ميمى دوكانه كه ي دانا، هه موو پتيان وا بوو كه دوكتوريش له وييه
و به هوى ئه و ده نگويا نه ي ته نيا خودا بۆ خوى لييان ئاگاداره، له پشت
دوكانه كه وه ده رگاي له خوى داخستوه، ده يانگوت ليتو له خواردنى
ده رى نادا و له هه ساركه ي باخچه يه كى بۆ خوى ساز كرده .

له سه ره تا وه ميمى جار جاره كوته گوشتىكى بۆ خوى ده كپى، به لام
پاش سالتك ئه ويش خواردنى گوشتى وه لا نا و له وانه يه ئه و پياوه
ئه ويشى فيره گياخورى كردبىت، پاشان دووبه دوو ده رگايان له سه ر
خويان گاله دا، هه تا ئه و كاته ي به رپرسان چوون ده رگا كه يان شكاند و
ماله كه يان پشكنى و باخچه كه يان بۆ ديتنه وه ي ته رمى ميمى هه لكولى.

خه لكى پتيان وابوو ده رگاي له سه ر خوى داخستوه و له نيو هه لۆر كه
شه قوشه كه ي دا نووستوه و شاننه وشانى بۆ ده كات، به لام من ده مزانى
تا سه ر ناتوانى خوى له خه لك و خودا بدزيتته وه، ئه م بيانوانه ي زووتر له
كاتى مردنى كۆتايى پى دى. ده مزانى درهنگ يان زوو ئه مه ئاشكرا
ده بى. له بهر ئه وه ي هيج مرقه تيك ناتوانى خوى تهريك خاته وه و به ته نيا
بژى و خودا له بير به ريتته وه. ئه گه ر له مالتش نه يه ته ده رى و هيج
كه سيكيش باسى ئازارى قه بر و ئاورى دۆزه خ و مارى هه وتسه ر و
هه لكولىنى چاو و برپنى زمانى بۆ نه كات.

دوو سئ سالّ بهر له مردنه‌کەى، ئەو کاتەى تازە گەيشت‌بوو نێره، من ئەو راستىيەم دەزانى، لەو شەوه‌وه به يەك‌وه له بهر هەيوانه‌كه قسه‌مان كرد و دواى ئەو‌يش، ئەو کاتەى ئەوم بۆ ديتنى مێمى بە‌رده وه‌تاغه چ‌كۆله‌كه‌وه، تۆ بلێى تواناى ئەوم بووبى نە‌هێلّم و بهر به زه‌ماوه‌نده‌كه‌يان بگرم و بيمه له‌م‌په‌ر له نێوان ئەو و مێمیدا؟ له‌وانه بوو پێشتر بمتوانيبايه ئەو كارە ب‌كەم، به‌لام ئێستا كار له كار تراز‌اوه، له بهر ئەوه‌ى سئ مانگ پێشتر لاپه‌په‌يه‌كى تر له چاره‌نووسى ژيانيان هە‌ل‌درا‌بووه‌وه، ده‌بوو كارەكه بگاته كۆتايى.

ئەو شەوه له نێو هە‌لۆر‌كه‌كەى دا نە‌بوو... شە‌كه‌ت له سه‌ر گازه‌راى پشت له سه‌ر ته‌خته سه‌فه‌رييه‌كه‌ى پا‌كش‌ابوو، سه‌رى به پشتدا خست‌بوو و چاوى ب‌پي‌بوو بن م‌ي‌چ‌كه‌، كه شە‌وقى مۆمه‌كه پ‌ووناكى كرد‌بوو، وه‌تاغه‌كه‌ى گ‌لۆپى كارە‌باى ت‌يدا بوو، به‌لام ه‌يچ كاتێك هە‌لى نە‌ده‌كرد، پ‌يى خۆش بوو له تاري‌كيدا پ‌اب‌كش‌ى و چاو له ل‌يلايى ب‌پ‌ي‌ت. كاتێك چ‌وومه نێو وه‌تاغه‌كه‌يه‌وه، جوولە‌ى نە‌كرد، هەر كه چ‌وومه ئەو د‌يوى ده‌رگا‌كه‌وه هە‌ستى كرد كه س‌ي‌كى ت‌ريش له ژووره‌كه‌دايه و ته‌نيا ن‌يبه، ئەو كاته گوتم: «دوكتۆر، ئە‌گەر نابێته زه‌حمه‌ت چا‌وێك له‌و كچه سوور‌پ‌ي‌سته ب‌كه، زۆر ناسا‌غه.» هە‌ستا و له سه‌ر ته‌خته‌كه‌ى دان‌يشت، كه زانى من چ‌وومه‌ته ژووره‌وه، بئى شك هە‌ستى به ش‌تێك كرد‌بوو، ته‌واو ش‌لە‌زا و ت‌ي‌ك چ‌وو، ده‌ستێكى به سه‌رو‌ق‌ز‌يدا ه‌ي‌ئا و له سه‌ر ل‌يوارى ته‌خته‌كه‌ى دان‌يشت... چاوه‌پوان مايه‌وه، گوتم: «دوكتۆر، ناد‌يلايدا كارى پ‌ي‌ته، ده‌لى بئى چا‌وێك له م‌ي‌مى ب‌كات.

له سەر لیواری تخته‌که‌ی دانیشت، برێك مات بوو، وه‌لامه‌كه‌ی ته‌واو تاساندمی.

—«پێویست به‌ نیه‌رانی ناکات، شتیکی وا نییه‌... دوو گیانه‌.

پاشان سه‌ری لێم هێتا پێشه‌وه‌، وه‌ك ئه‌وه‌ی پشکنین بۆ من بکات گوتی: «چه‌ند ساڵه‌ له‌گه‌ڵ من له‌ سه‌ر جێیه‌ك له‌ باخه‌لی مندا ده‌نوێ.

قسه‌که‌ی ئه‌وه‌نده‌ به‌ په‌له‌ و له‌ناکاو و چاوه‌پوان نه‌کراو بوو، ته‌واو تاسام، نه‌هه‌ستم به‌ تووڕه‌یی کرد و نه‌ تووشی سه‌رسووڕمان بووم، هه‌ر هه‌یج هه‌ستی‌کم نه‌بوو، ئه‌و به‌پاشکاوی لێفه‌ی له‌ سه‌ر هه‌تیوان هه‌لدايه‌وه‌ و دانسی به‌ هه‌موو شتی‌ك دانا، ئه‌و کاره‌ له‌گه‌ڵ پوانگه‌ی مندا بۆ ژیا‌ن جیاوازییه‌کی زۆری هه‌بوو، له‌گه‌ڵ هه‌ستی مندا نه‌ده‌گونجان و یه‌کیان نه‌ده‌گرته‌وه‌. له‌ جێی خۆم وشك بووم و په‌ق پاوه‌ستام، هۆیه‌که‌یشیم نه‌ده‌زانی چیه‌. پاش ماوه‌یه‌ك بێده‌نگی، چاوه‌پوان بوو بزانی من چی ده‌لێم، دلتیا بووم پاست ده‌کات، زانیم کار له‌ کار ترازاو و تازه‌ ناکرێ له‌ به‌ری هه‌لپێم و خۆی لێ هه‌له‌که‌م.

—«ئه‌گه‌ر وایه‌ ده‌زانی ئێستا له‌ چ هه‌لومه‌رجێك دای دوکتۆر.

هه‌ر ئه‌وه‌نده‌م گوت و بێده‌نگیم لێ کرد، گوتی: «مرۆڤه‌ خواوه‌نی هه‌زره‌ سه‌ره‌نگ، کاتی‌ك ده‌ست بۆ کارێکی بقیه‌ ده‌بات، ده‌زانی چ پێگایه‌کی گرتۆته‌ به‌ر و خه‌ریکه‌ چ کارێک ده‌کات و ئاکامه‌که‌یشی له‌ به‌ر چاوه‌، ئه‌گه‌ر هه‌له‌یه‌کیش بێته‌ پێشی هۆکاره‌که‌ی ئه‌وه‌یه‌ به‌وردی بیر له‌ شته‌که‌ نه‌کردۆته‌وه‌ و هه‌موو لایه‌نه‌کانی به‌ جوانی هه‌ل نه‌سه‌نگاندوه‌، دیاره‌ هه‌موو شتی‌کی‌ش له‌ توانای مرۆڤ دا نییه‌.

ئەو شىۋە خۇدزىننەۋەى بۇ من شتىكى نامۇ نەبوو، بەلام ۋەك ھەمىشە نەم دەزانى بەرەو كۆيم بە كىش دەكات، كورسىيەكم ھىنا و بەرانبەرى دانىشتم. پاشان لە جىي خۇى ھەستا و گىرەى قايشى شەلۋارەكەى داخست و شەلۋارەكەى ھەلكىشا و پىكوپىكى كرد، لەوبەرى ۋەتاغەكەۋە گوتى: «دلتىام زۆرم خۇپاراستوۋە، دلتىايشم ئەۋە دوۋەمىن كەرەتتەى، جارى ئەۋەل ئىۋە ھەرنەىشتان زانى و ھەستىشتان پى نەكرد!

گەرپايەۋە بۇ لای تەختەكەى و بى ترس و دلەكوتى درىژەى بە قسەكانى دا. لە تارىكىيەكەدا دەنگى ھەنگاۋە لە سەرەخۇكانىم لە سەر بەرد مەرەپەرەكە دەبىست. گوتى: «كەرەتى يەكەم بۇ ھەموو كارىك نامادە بوو، بەلام ئىستا پازى نىيە.

دو مانگ لەمەو بەر پىي گوتم، ديسان دوگىانە، ھەر پستەكەى كەرەتى يەكەم پىم گوتەۋە، ئەمشەۋ ھەر ئەۋكارەى جارى يەكەم دووبارە دەكەينەۋە... لە ۋەلام دا گوتى: «ئەۋرۆكە ناتوانم و بەيانى دىم، كاتىك بۇ خواردنەۋەى قاۋە چۈمە چىشتخانەكە پىم گوت چاۋەپىتم. لە ۋەلام دا گوتى: «نايەم و چاۋەپوانم مەبە.

گەيىشتەۋە لای تەختەكەى، بەلام دا نەنىشت، پىشتى كرده من و سەر لە نوئ دەستى كردهۋە بە قەدەملەيدان، گويم لە دەنگى بوو، لەسەرەخۇ دەدوا، بە دلتىايى و پىشتەستورىيەۋە قسەى دەكرد. دەمزانى پەرىنە نىۋ قسەكانى كارىكى چەتۈنە، كارى من تەنيا كۆپراگرتن بوو. بەردەوام قسەى دەكرد: «بەلام پاش دو پۇز سەر لە

نوی هاته وه، ته وای پیداو یستییه کانم ساز کردبوو، گوت: دابنیشه و بهر وه میزه که چوم هه تا ئاوخورییه که بینم، پاشان کاتیک پیم گوت بیخووه، تیگه بیستم ئه م جاریان وه که په ته که ی تر نییه و ته وای گۆپاوه. به پوویه کی تالوه چاویکی لی کردم و به توو په بییه وه گوتی: «نامه وی هر وا سوو کوئاسان ئه م جاره ده ست له ئه مه یان هه ل بگرم، دوکتور... ده مه وی ئه مه یان بۆ خۆم بی و هر خۆیشم گه وره ی بکه م.

هر که دیتم ئاوا به ئاسانی له شته که ده پوانی له وانه بوو ده مری بم و ئاورم تی بهر بی، گوت: «دوکتور، به م قسانه ت پاسا و بۆ ئه و کاره ناحه زه ت مه هی نه وه... ئه و کاره ی تۆ له دوو لایه نه وه ناحه ز و نه شیاهه، یه که م له بهر ئه وه ی ئه و کاره له مالی ئیمه دا پووی داوه و دووه م له بابته له باربردن و هه لکه ندنی ئه و مندا له وه.

__ «به لام من هر کاریکی له دهستم ده هات دریغیم نه کرد. سه رهنگ... پاشان ههستم کرد ئیتر هیچم له ده ست نایه، ئه وه بوو بریارم دا هه موو شتیکی پێ بلیم.

— «ئه گه به پاستی ده ته وی ئاسه واری ئه و بپێزییه به ته وای بسپێته وه، پیم وایه خۆت باش ده زانی ته نیا پێگایه کت بۆ ده رباز بوون له و گێژاوه هه یه، تۆ مروفیکی دونیا دیدیت و دابونه ریتی مالی ئیمه یش چاک ده زانی چۆنه.

ئه ویش له وه لام دا گوتی: «من به هیچ شیوه یه ک پیم خو ش نییه بیه هوی ئازاری ئیوه سه رهنگ. باوه یم پێ بکه... خه ریک بوو پیت بلیم،

دهمهوئ دهستی نه و ژنه سوورپیسته بگرم و بیبه مه نه و ماله چۆلهی
سهر کۆلانهکه و له گهلیدا بژیم.

لیم پرسى: «له گهل نه ودا دوکتۆر؟! ... ئاوا به ئاشکرا له بهر چاوى نه و
خه لکه ؟... ده زانى به و کارهت ئابوو و حه یای چه ند ساله ی ئیمه
ده چی؟ ته وای عالم به ردمان لى هه لده گيریتته وه!»

پاشان گه راپه وه و بۆ لای کورسییه که و دانیشته، سه ری داخست و
نه نیشکی نایه سه ر نه ژنۆکانی و دريژه ی به قسه کانی دا. له سه ره تاوه
زۆر به ساردی قسه ی ده کرد، پاشان وه ک حوشتی نیر گه رم داگیرسا و
به توندی دريژه ی دایه و گوتى: «کارىکى وا ده کم ده ردی سه ری بۆ تۆ
ساز نه بى، سه ره نگ، شتىکى تری که زۆر گرینگه و پيوسته بيزانى
نه وه یه، دلنیا به نه و مندا له من نییه!»

— «ئاخر دواى نه وه ی میمی ده لى له تویه!

ورده ورده خه ریک بوو وه ک شیر هه لده چووم. پێگایه کی ناچه زی بۆ
پاساوه ئینانه وه هه لبژاردبوو. قه ره چينۆینىکى ساز کردبوو مه پرسه، من
نه م ده توانی هه ر وا سووکوناسان کاره که ی پشت گوى بخرم و خۆی لى
لا بدهم، به لام نه و به تووه بییه وه گوتى: «کاتیک من ده لیم میمی پازى
نابى ده بى تۆیش باوه پم پى بکه ی. وه ختایه ک ده لیم ده ستی ده گرم و
له گهل خۆم ده بییه م و ده چینه نه و ماله وه، دلنیا به نه و کاره ده کم،
ته نیا له بهر نه وه ی سه ر نیشه بۆ ئیوه ساز نه کم، هه ر له بهر نه وه یه
هیچی تر.

ئەواندە بە دلتیایییەو دەگوت میمی پازی نابیی ئەو منداڵە لەو، ئەو دەهەری ببووم و لە دین چوو بووم دەری، هەستم کرد ئەم پیاو دەبی خاوەن هیزیکی نادیار و شاراوێ بیتامان بی، پیم گوت: «ئیمە تا ئیستا لە بەینی میمی و کچەکە ی خۆمان دا هیچ فەرقتیکمان دا نەناو، هەر بۆیە دلتیام ئەو بە خاتری تۆ دلی ئیمە نائیشیتیت.

— «ئەگەر ئەو شتانە ی من دەیانزانم تۆیش بترانیاییە، هەرگیز ئەو قسانەت بە زار دانەهات. سەرھەنگ! .. داوی لیبووردنت لی دەکەم، کە ئاوا بە پاشکاو ی و بپەرە لە گەلت دەدویم. ئەگەر ئەو کچە سوورپیتستە لە گەلت کچەکە ی خۆتان وە ک یەکتی چاوی بکەیت، دلتیا بە بپەرزینیکی تۆرگەرەت بە کچەکە ی خۆتان کردو.

— «تۆ هیچ بە لگەیکت پی نییە بۆ ئەو قسانە ی دەیان کەیت؟

بە توورپیاییەو وەلامی دامەو و گوتی: «هەمە، کاتیک دەلیم ئەو پازی نابیی من بابی ئەو منداڵەم، بۆ ئەو قسە یەم بە لگەم هە یە.

سەری خست و ناخیکی هەلکیشا و درێژە ی دایە: «ئەگەر ئەو شەوانە ی لە مائی دەچیتە دەری، شوینی بکەوی و بزانی بۆ کوی دەچی و هاموشی کوی دەکات، تەنانەت داوا لە منیش ناکە ی لە گەلت خۆم دا بیبەم. لەو بابەتەو ئەو منم لە خۆبردووی دەکەم و پیاوێتی و ئابووی خۆم دەخەمە مەترسییەو. من بۆیە ئەو کارە پیاوانە یە دەکەم و ئەو کارە لە ئەستۆ دەگرم، هەتا تۆ تووشی دەردیسەری نەبی و ئابووت نەچی.

تۇلانى كەلە

لەو كاتەدا بىرىم لەو دەكردەو ئەو مىمى ھەر سەرناكەن بە
كلتسايشدا، بەلام ئەوئى زۆر جىگىس سەرنج بوو، دواى ئەوئى ئەو
قسانەئى كرد، ئىتر لە خۆم پا ئەدى خۆ لە كارىكەو ھەلقورتىنم، كە وەك
بارىكى قورس و گران بە شانى وىژدانمەو قورسايبى دەكرد. ھەلەكە
تەواو لە بەرژەوئى ئەو دابوو، زانىم تازە ئەو سوار و من پىادە و نای
گەمى و دەستىم بۆ با نادى، ھەر بۆيە پازى بووم و بەناچارى قسەكانىم
سەلماند.

گوتم: «زۆو چاكە دوكتۇر، ھەر ئەمشەو كارىك دەكەم ئەو مالەتان بۆ
پىكوپىك و خاوين بكنەو، بەلام وا چاكە ئەوئىش بزانى من وە دەرت
دەنم و تۆ بە وىست و دلخوازى خۆت لىرە ناپۆيتە دەرەو. سەرھەنگ
ئورلىانق بۆئىندىا لەوئى تۆ وەلامى متمانەكەئى بەو شىوئە دەدەيتەو
بەلەكت بە سەر دىنى و بە توندترین شىوئە تۆلەكت لى دەكاتەو.»
كاتىك زانىم تەواو شلەژاندوومە و لە ناخەو ھەلم تەكاندەو، چاوەپى
بووم چاوى بقوچىننىت و دەمى بكانەو و ھەوسار لە ھىزى ئەھرىمەنى و
شەپەنگىزى دەروونى دامالى و ئەوئى بە سەر زارى دا دى و ئەوئى
ناخەزە پىمى بلى، بەلام دەستى كرد بە تارىفدان و بە بالاھەلگوتنم دا و
گوتم: «تۆ پىاويكى زۆر بەرپىز و چاكى سەرھەنگ، ھەموو كەسنى ئەو
دەزانى، بىجگە لەوئىش، لە تەواوى ئەو ماوئە بە لە مالى تۆدا ژىاوم،
تەنانەت جارىكىش پەوت لى تال نەكردووم و ناو چاوت لى تىك نەناوم.

له جیی خۆی ههستا، لهوه نهدهچوو خۆی به براوه بزانی و من به دۆپاو،
له بهر نهوهی توانیبووی له دلهوه سوپاسی نهوه هشت سال میواندارییهی
نیمه بکات وهستی به ئاسوودهیی دهکرد.

نهوه من بووم ههستم به نیگه رانی دهکرد و نهوشهوه نیشانهکانی مهرگم
تیدا دیت، که وردهورده خهريك بوو له نیو چاوه زه ردهکانی دا چرۆی
دهرده کرد. ههستم کرد زۆر ناحهز له گهلی دا جوولومه تهوه، دهبی ههتا
ماوم تاوانی نهو کارهم بدهمهوه، نهو که سهی نیستا ویژدانی ئاسوودهیه
وههست به ئارامی دهکات نهوه، نهک من.

گوئی: «بهلام له بابته میمیوه، پێیان بلێ به ئالکۆل لهشی بۆ دامالان،
چاکتره نهوهیه هیچ دهزمانیک نهخوات!

بابه گوره م گه پايه وه بۆ لای دایکم، دایکم دانیشتبوو چوو بوه مالی فیکره وه، کراس و کلاوه که ی له ته نیشت خۆیه وه له سه ر کورسییه که دانابوو، به لام دایکم کاری به سه ر یانه وه نه داوه . بابه گوره م لیتی ده چیته پیتسه وه وه ست ده کات دایکم فیکری له شوینیکی تره و گۆچانه که ی هه لدینی و له بهر چاوی دا پای ده وه شینۆ و ده لۆ: «هسته له خه و.

دایکم چاوی ده تروکینۆ و سه ری ده جوولینیتسه وه و بابه گوره م پیتی ده لۆ: «بیرت له چی ده کرده وه ؟

دایکیشم به بزه یه که وه ده لۆ: «له فیکری توله دا بووم.

بابه گوره م سه ر له نوۆ له ته نیشتیه وه داده نیشت، چه ناگه ی ده نیتسه سه ر قه فی گۆچانه که ی و ده لۆ: «دلّمان له یه که وه نزیکه، منیش پاست له فیکری نه و دا بووم.

نه وان باش له یه کتری حالین، بی نه وه ی چاو له یه ک بکن له گه ل یه کتری دا قسه ده که ن، دایکم پال ده دا به پشتی کورسییه که وه، گرینگ نه وه یه

جوان له يه کتری حالتين. هر وهک من و ئیبراهام، کاتیک بوو نه وهی لووکرسيا ببينين، هر به ناماژه يه کی چکوله جوان يه کتری حالتی ده که ين.

بو نه وهی بتوانين لووکرسيا ببينين، ده بی پینج شه ش گه ز به نیو شوینیکی پر له گزویادا برۆین، ده بی له دیواریکه وه بچینه نه و دیو، سر نه و دیواره هه میشه پر له مارمیلکه ی سهوز و دايمه نه و کوپه قه له وه له سهری داده نیشته و به و ده نگه ژنانه یه وه گورانیی ده گوت. ئیبراهام به هه لاته لات به بن تیشکه بلوورییه که دا ده پوات، پاشان پاده وه سستی، ئیستا گه ییشته وینه ته په نای په نجره که ده لیم. «لووکرسيا.

به نه سپایی قسه ده که م، ده لئی لووکرسيا نووستوه، به لام به خه به ره، له سهر ته خته که دانیشته و پیللوی له پیدا نییه و کراسیکی ئاودامینی دریزی هه راوی سپیی خه تخه تی تایبه تی خه وی له بهر دایه، کاتیک ئیمه قسه ده که ين، لووکرسيا چاوه کانی هه لدینی و به نیو دیوه که ی دا ده یگيری و نه و چاوه خپانه ی، که هه ز له مه پمه پر شووشه ده چن له ئیمه ده بری، پاشان پیده که نی و ده چیته ناوه راستی وه تاغه که، ده می داچه قاندوه و ددانه چکوله شکاوه کانی درده که ون.

سهریکی خپی هه یه، قزی پیاوانه کورت کردوته وه، هه لده تروشکی و چاو له درگا که ده کات، هتورهتور سهر ده که وی و هه ر له و کاته یشدا، به پق و تووپه بییه وه، من و ئیبراهام له په نجره که وه چاوی لی ده که ين. به ترس و هه ناسه برکپوه سهری هینا پیشی و چاوه خپه کانی که هه ر له

مه پمپ شووشه ده چون زهق ببونه وه و ده بریسکانه وه. جلوبه رگی
 خوه که ی به سر خوی دا ده کیشی و له ناوه پاستی وه تاغه که ی دا
 ده خه ویت، لاهه کانی له په نای یه کتره وه پاده کیشی و توند به یه کیانه وه
 ده نووسینی و له پووی به ره و ژور ده ست ده کات به له رزین. له ناکاو به
 توندی پووی وهرده گپږی و هاوار و ناله یه که ته واوی ماله که داده گپږی و له
 هم موو لایه که وه ده نگ ده داته وه و به نه نگوستی ناماژه یو ئیمه ده کات،
 له و کاته دا ده رگا که ده کریتنه وه و ژنه که به په شوکاوی و شله ژاوییه وه
 دپته ژوروی: «بو ناپون ملتان بشکینن؟»

چهنه پوژیکه نه چووینه ته سهردانی لووکرسیا، ئیستا نه وه به ره و
 پووباره که به پتوهین، ده که وینه سر پښاکه و ورده ورده ده کهینه نیو
 مه زراکان. ده بی به په له برپوم، نه گه ر لیره زوو تیپه پین، ئیبراهام
 چاوه پوانمه، به لام بابیه گوره و دایکم له شوینی خویان نابزون، چاو له
 بابیه گوره ده که م... له پشت شووشه ی چاویلکه که یه وه له چاوه کانی
 ده پوانم، هه ناسه یه کی قوول هه لده کیشی. جوول یه که ده کات و به
 نه سپایی به دایکم ده لی: «ته نانه ته گه به زه بری شیلاییش بی توله
 ناچار یان ده کات بین.» پاشان له سر کورسیه که هه لده ستی و ده چپته
 ژور سهری مردوه که.

£

£

ئەو دووھەمىن كەپتەمە پى دەنئىمە نىو ئەم وەتاغەو، لەگەل دە سال لەمەو پىش هېچ گۆرانیكى بە سەردا نەھاتو و ھەروەك خۆى ماوھتەو. لەو كاتو ھەتا ئىستا كەس دەستى لە هېچ شتىكى ئىرە نەداو. تاپو بەلگەكان ھەر لە جىي خۆيانن. مېزەكە، كورسىيەكە، ئەو دووسى جل و پۆشاكەى ئەو كات لىرە كەوتبوون ئىستایش ھەر لە سەر جىگای خۆيانن و تەكانیان نەخواردو، ھەر دەلئى دوئى بوو من و تۆلە ھاتىن بۆ ئىرە ھەتا لەگەل كار بە دەستەكاندا ئاشتیان بكەينەو.

كاتىك كۆمپانىي مۆز دەستى لە بەرۆك بەرداين و ماكاندۆى بەو ھەموو زىل و زالى لەگەل خۆى دا ھىنا بووى بۆ بە جى ھىشتىن، تۆفانى گەلايش، دوا يادگارى پۆزە خۆشەكانى ماكاندۆى سالى ۱۹۱۵ يش بارى كرد و پۆشت. گوندىكى ويرانە مايەو و چوار دووكانى چكۆلەى پەپپوت و تاريك، بە دايمە جمەيان دەھات لە مۆفۇ تووپە و ھەراسان و بىكارە و ھەمويان وەك ئەو ئاغاىەى ملىك و مالىكى تۆرى لە قيس چووبى، ياد و بىرەو ھەرى ژيان و گوزەرانى پابردوويان تەواو ئازارى دەدان.

شەش مانگ بەر لە ئىستا، نامەيەكى بى ناو و نيشان و بى واژويان بە ھەرگای ئەم مالەو ھەلواسىبو، كەس سەرنجى نەدايە و چاوى لى نەكرد، ھەتا باران وردە وردە ھىلە پەشەكانى شۆردەو و با تووشەكانى كۆتايىي مانگى فيورى، كاغەزەكەى لى كەردەو و لەگەل خۆى دا پەپچەكى دا و بردى و شوئەوارى ون كرد. لە كۆتايىيەكانى سالى ۱۹۱۸ لە بەرەبەرى ھەلېژاردندا، حكومەت بۆ ئەو ھى خەلكى بەرەو

هه‌ل‌ب‌ژاردن هان بدات و بیان شله‌ژینتی، فیکریکی کرده‌وه و که‌سیک له‌گه‌ل به‌پ‌رسیانی تازده‌دا قسه‌ی کرد و له‌بابه‌ت نه‌و دوکتۆره‌ گۆشه‌گیره‌وه گوتی، پاش نه‌و چه‌ند ساله به‌لگه‌یه‌کمان هه‌ر ده‌ست ده‌که‌و‌یت هه‌تا بوونی نه‌ومان بۆ به‌سه‌لم‌ین‌یت.

به‌ناچاری گوتیان چه‌ند سال‌یک له‌مه‌و به‌ر ژنیکی سوور‌پ‌یتست له‌گه‌لی دا ده‌ژیا دووکان‌یکی دانابوو، خۆشی به‌ته‌نیا به‌پ‌تۆه‌ی ده‌برد و ژیان‌یکی تیروته‌سه‌لیشی بوو، زۆربه‌ی خاوه‌ن‌کاره‌ پوول‌داره‌کانی ئی‌ره به‌ئاواتیه‌وه بوون، له‌ناکا‌و پۆژیک ده‌رگای دووکانه‌که‌ی نه‌کرایه‌وه، ئی‌تر که‌س نه‌ی دیت‌وه، خه‌لکی پ‌ی‌یان وابوو می‌می و دوکتۆر ه‌یشتا هه‌ر له‌و ماله‌دا به‌یه‌که‌وه ده‌ژین و خواردنی خۆشیان له‌و سه‌وزیانه‌وه داب‌ین ده‌که‌ن، که‌ له‌باخچه‌که‌ی ن‌یو‌حه‌وشه‌که‌ی خویان دا به‌ره‌م ده‌ه‌ینا، به‌لام له‌ن‌یو‌نامه‌یه‌کدا که‌ له‌قوژبن‌یکی ماله‌که‌دا دۆزابه‌وه نووسرابوو، دوکتۆر نه‌و ژنه‌ی کوشت‌وه و له‌ن‌یو‌باخچه‌که‌دا ناشت‌وو‌یه‌تی.

ئه‌ویش له‌ترس و خۆفی نه‌وه‌ی نه‌کا خه‌لکی شار به‌ده‌ستی نه‌و ژنه‌ ده‌رمان داوی بکه‌ن و له‌ن‌یوی به‌رن. ئی‌سپاتکردنی نه‌و قسانه‌کاری هه‌زده‌تی فیل بوو، ئه‌ویش له‌کات‌یکدا نه‌م بابه‌ته‌یان وروژاند ه‌یچ که‌س سه‌ری خۆی به‌مان و نه‌مانی دوکتۆره‌وه نه‌ده‌ئ‌یشاند، پ‌یم‌وا ب‌ی کاربه‌ده‌ستان نه‌و شته‌یان هه‌ر له‌ب‌یریش نه‌مابوو، دوا‌ی نه‌وه‌ی حکومه‌ت که‌سان‌یکی ج‌یم‌تمان‌ه و با‌وه‌پ‌یک‌راوی خۆی برده‌پ‌یزی پۆلیسه‌وه و پۆح‌یکی نو‌یی به‌به‌ر پۆلسدا کرد. چ‌یرۆکی له‌ب‌یر‌ک‌راوی نامه‌که‌یان سه‌ر له‌نو‌ی ژيانده‌وه و کاربه‌ده‌ستان، ده‌رگا‌کانی ماله‌که‌یان

شكاند و هه موو كه لێن و قوژینی ماله كه یان پشكنی و هه وشه و ده رگاوبانیان به سه ره كه دا و ته نانه تێو ئاوده سته كه ییش به شوین ته رمی میمیدا گه پان، به لام به نه ندازه ی سه ره درزییه كیشان به لگه ده ست نه كه وت و ده مله پووش مانه وه، هه ره وه كه نه وه ی ئاسمان هه ئی لووشی بی و نه رز قووتی دابی. هه لیکی باشیان ده ست كه وتبوو، هه تا دوكتۆر له ماله كه ی به رنه ده ری و به بیانووی نه زم و یاساوه له گۆپه پانی شاردا له داری بدن، به لام توله لیی بیده نگ نه بوو، پشت گوئی نه خست و لی نه گه را هه ر شتیکیان پی خوشه بیه كن، خوی كرده خاوه نی باسه كه و هات بۆ لای من و داوای لی كردم بچم و چاوم به دوكتۆر بكه وئ، به و هیوایه ی وه لامیکی پوون و ئاشكرای لی وه ریگرم.

كاتێك به ده رگای پشته وه ی ماله كه دا چووینه ژووره وه، پیاویکی داماو و زه لیلمان بینی، وه كه ژیشكێکی ترساو له نێو هه لۆر كه كه ی دا گرمۆله ببوو... پیاو لیی ده ترسا. به دیتنی ئیمه له نێو هه لۆر كه كه ی هه ستا و دانیشته، له و كاته دا سامناكتر ده هاته به ر چاو، وا دیار بوو نه و ته پووتۆزه ی له ماوه ی نه و چند ساڵه دا نیشته ته سه ره كه لوپه له كه ی نه و دیوه، نه ویشی لی بیبه شه نه بوه. سه ری ده تگوت له پۆلا ساز كراوه و چاوه زه رد و بی گیانه كانی هیشتا هه ره وه كه له پێشدا دیتبووم شویندانه ر بوون، سمیلی تاشی بوو، یانی هه ره كه میك كورتی كردبووه وه، پدینیشی به مقه سستیکی باخه وانی هه لپاچی بوو، تووكی چه ناگه ی وه كه جاران زه ر و پڕ له چاوی نه ده دا، به لكوو نه رم ته نك و سپی بوو. كاتێك له نێو

هه لۆرکه که دا دیتم، ههستم کرد هه ر له مردوویه ک ده چی که هیشتا
چاوه کانی گیانیان تیدا ماوه و پۆخ له کونه لووتیه وه نه چوه ته ده ری.

هه ر وا پته و و پر مانا و له سه ره خۆ قسه ی ده کرد، گوتی هیچ شتی که له و
بابه ته وه نازانم، چیتان پی بلیم؟ پی وا بوو ئیمه ناگامان له وه نه بوه،
که پۆلیس ده رگا کانی ماله که ی شکاندوه و به بی مۆله ت ماله که یان داوه
به سه ره که دا، به لام قسه کانی بۆنی گله بییان لی نه ده هات، به لگوو پر
بوون له بیزاری و بی باوه پی و و پینه و قسه ی هه له قومه له ق.

له بابته میمیه وه هه ندیک قسه ی زۆر مندالانه ی کرد، شیوه ی
قسه کردنه که ی له وه ختانه ده چوو، که نه ی ده ویست درۆی به زاردا بی.
گوتی، میمی له میژه پۆیشته وه ... هه ره ئه وه نده و هیچی تر، کاتی که
دووگانه که ی داخست، له مالتیدا هه سستی به بیزاری و بیتاقه تی ده کرد،
هه میشه مات و بیده نگ بوو، هاتوچۆی ده ره وه یشی نه ده کرد. گوتی،
پۆژیک چه مه دانه که ی هه لگرتوه و نه و هیچی پی نه گوتوه، میمی له چه قی
ده رگا که دا ده وه سستی و مه قی لیوه نایه ت، وه ک نه وه وا بنوینی خه ریکه
ده پروات و به جیی ده هیلی. گوتی کاتی که به جلوه رگی میوانی و پیلای
پاژنه به رز و چه مه دان به ده ست دیتم، ورته م لیوه نه هاتوه و هیچم پی
نه گوت.

دوکتۆر گوتی: «نه و کاته هه ستمه سه ره پی و نه و پوولگی له نیو
چه که مه جه که دا بۆم مابوه وه، ده رم هینا و دامه ده سستی.

لیم پرسى: «ئه مه چه ند وه ختی که ده بی دوکتۆر؟

— «چاوا له سه روقزم بکهی تی ده گهی، هه تا لیتره بوو سه روقزی بق کورت ده کردم وه.

له ماوهی ئه و دانیشتنه مان دا توله قسه یه کی وای نه کرد، ته نانه ت ئه و کاتهی هاته نیر وه تاغه که وه، ده تگوت به پوا له ت به دیتنی ئه و پیاوهی له ماوهی پازده سال مانه وهی له ماکاندودا نهی دیتبوو پاچله کی. له و ساته دا (له بهر ئه وهی سمیلتی تاشی بوو) هه ستم کرد ئه و دوانه زور شیوهی یه کتری ده دهن، زور زور له یه کتری نه ده چون، به لام وه دوو برا، گه لیک خالی هاویه شیان تیدا بوو، یه کیان هه ندیک پیرتر و لاوازتر و په که و تووتر ده هاته بهر چاوا. پاشان که وتمه وه بیرى ئه و شه وهی بهر هه یوانه که و گوتم: «دوکتور، ئه وه توله یه، به لئینت پیدا بووم که په تیک بجیته سهردانی.

پیکه نی، چاویکی له قه شه کرد و گوتی: «پاست ده کهی سه ره نگ، نازانم، چون بوو نه چووم.» چاوه کانی تی بریبوو ته ماشای ده کرد، هه تا ئه وهی توله بیده نگیه کهی شکاند و گوتی: «هیچ کاتیک بق ده ستپیکردنی ئه و کارانه دره نگ نییه، پیم خو شه ببه هاو پیت.

ده ستبه جی هه ستم کرد توله ئه وه یه ت و شکویهی پیشووی نه ماوه و له بهرانبه ر ئه و غه واره یه دا هه ست به که می و لاوازی ده کات، به شه رمه وه قسه ی ده کرد. ده نگى ده له رزی و ئه و نرکه و گوپه ی جارانى لیوه نه ده هات. ئه و ده نگى جاران له کاتى خویندنه وهی پوژزمیری بریستولدا وه ک نرکه ی گه رده لولولیک پیلی ده سه ند و به ره و ئامیزی ئامان کفاره ی ده به ست، ته واول له کزی دابوو.

تۇفانى كەلا

ئەو يەكەمىن و دواھەمىن كەپەتەيان بوو لە نەزىكەو چاويان بە يەكترى دەكەوت. ژيانى دوكتۇر لەو شەوئەو ھەتا ئىستا درىژەي كېشا بوو، ئەو كاتەي خەلگى بىرىندارەكانيان بىردبۇو بەر دەرگا و داويان لى كىرەبوو ھەتا بۆ چارەسەرى بىرىندارەكانيان يارمەتەيان بەدات، بەلام دوكتۇر ھەر دەرگا كەيشى لى نەكەردبۇونەو و ئەوانىش بە سەريان دا گۇراندبۇو، ھەپەشەيان لى كىرەبوو كە پۇژىك تۆلەي ئەو كارە ناخەزەي لى دەكەنەو، تۆلەيش كەوتبۇو بەينيان و بە ھەر شىئەيەك بى ئارامى كىرەبوونەو. ئىستا مەن بۆ ئەو ھاتوومەتە ئىرە، ھەتا بەرگى لە بەپۇەبىردى ئەو بەلەيەكەم كە لەو سەردەمەو ھەتا ئەمۇ وەك سىبەر بە شوئىنەوئەيەتى و ساتىك بە جىي نەھىشتەو، ئىستايىش خەرىكە وەك مۆتەكە بەرىبىنى دەگرى و دەخىنكىنى. ئىستا مەن ھاتبۇوم بەلگۇو بتوانم لە دەست ئەو داھاتو سامناكە پۇگارى بەكەم.

ئەو كاتەي خەرىك بووین لە مالەكەي دەردەكەوتىن، كەوتەو بەرم، چەند سالىك بوو شىك لە سەردەم دا بىو بە گرئ و دەمەويست پىرسىارىكى لى بەكەم و ئەم گرىكوپىرەي دەروون بەكەمەو. پووم كىردە تۆلە و پىم گوت، ھەتا تۆ دەچى و كەمىك بە دەورى بەرپىسەكان دا دىت و لە كەرى شەيتان دەيانھىتتە خوارى، با مەن بىرىكى تىرىش لە لای دوكتۇر بىمىنەو، كاتىك ئەو پۇشست و بە جىي ھىشتىن، لىم پىرسى: «دوكتۇر دەكرئ پىم بلئى مەنلەكە چى بە سەرھات.

بى ئەوئەي بە پووى خۆي بەھىنى و تۇزقالىكىش تىك بچى، گوتى: «كامە مەنلە سەرھەنگ؟

له وه لآمی دا گوتم: «مندالځه تان، کاتیک له مالې نیمه هاتنه ده ری میم
دووگیان بوو.

زور له سهره خو وه لآمی دامه وه و گوتی: «پاست ده که ی سهره ننگ، نوم
هر له بیریش نه مابوو.

£

£

بابم بیده ننگ بوو... پاشان گوتی: «ته نانه ت نه گهر به زه بری
شیتلاقیش بی ټوله ناچاریان ده کات به پتی خو یان بیته نیږه.
نیو چاوی بابم له توپه پیدا به ردی لی ده باری، نیو کاتژمیر بوو چاوه پتی
بووین. دلنیکه ران و پهریشانی کوپه که م بووم، نیکه رانی ماتی و
بیده ننگیبه که ی... پواله تی پر بوو له یاده وه ری باوکی و هر چه نده م لی
ده پوانی، نه وی پر ده خسته وه، کوپه که م خه ریک بوو به دم هه وای
که رمی نه و چوارشه ممه یه وه به ره به ره وه ک چلووره سه هؤل ده توایه وه،
پاست وه نه و پووداوه ی نو سال له مه و بهر بق مارتین هاته پیښی. نه و
کاته ی له په نجره ی شه مهنده فهره که وه ده سستی بق ته کان دام و بق
همیشه له بهر چاوان بزړ بوو، نه گهر ته واوی ټاکار و پرفتاری نه م
کوپه یش بچیته وه سهر بابی، ته واو په نچ به خه سار ده بم و نه م هه موو
ماندوو بوون و له خو بر دوویی به به فیږو ده چی و هیچی له بهر چاو نابی.
له خودا داوا ده که م جه سته ی پی ببه خشیت، هه تا نه ویش وه هه موو
مرفه ټک نه اندازه و کیښ و په نگی خو ی هه بی. هه تا نه و کاته ی خوینی

ئەو بابەي لە دەرووندا بگەپت، نابى ھىوات بەم كۆپەيش بى و ھەموو شتىك ماھەپووجە. پىنچ سال لەمەو بەر ھەموو شتىكى ئەم كۆپە لە مارتىن دەچوو، كەچى ئىستا لەو كاتەو ھى جىنۇفۇقا گارسىا لەگەل ئەو شەش مندالەي كە دوانيان ئاوال دوانەن، ھاتوونەتەو ھەماكاندووە، دەلئى ھەموو شتىكى چۆتە سەر ئەوان.

جىنۇفۇقا بەرەبەرە پىر و قەلەو بىوو... دەووپىشتى چاوەكانى شىن ھەلگەپابوون. پووخسارى ناھەز بىوو، ئەو پووخسارەي لە پابردوودا جوان و پىك و دلفىن بوو، ئەو ديار بوو لە نىوان ئەو پىللوھ سىبىيە چكۆلانەدا و ئەو كەتەنە چىندارانەدا، ژيانىكى پىر لە بەختەو ھى تىكەل بە ژاوەژاوەي ھەبوو، خەبەرم بوو جىنۇفۇقا لەگەل بەرپرسى يەككە لە كۆمپانىيەكاندا ھەلگىراو ھەركاتىك چاوم بە مندالەكانى دەكەوت تەواو تىك دەچووم، ئەو مندالانە ھىچ كەدەو ھە پەفتارىكيان بە دەست خۆيان نەبوو، ھەردەتگوت لە ناوھندىكى خۆرسكى دوورەو ھەرمانيان ھەردەگرت و دەجوولانەو ھەپەشەيشيان، بە جلوبەركى كەتانبى چىندار و پىللوھ دەستكردەكانيانەو، ئەو ھەندە لە يەكترى دەچوون مۇفیان سەرسام دەكرد.

جىنۇفۇقا ژۆر خۆي بە بەختەو ھەرزانى، ئەو سەلسە و پىلپەي لە شارەو ھەلگەل خۆي ھىنابووى بە خۆي دا ھەلدەواسى و لووتى ھەلدەھىنا و فىزى بە سەر ھەمووماندا لى دەدا و بە بەزەبىيەو لىتى دەپوانىن، پىي وا بوو ژيانى ئىمە و ئەو ژيانەي ئەو لە شاردە بووئەتى ھەر خودايان يەكە. ئەم فىز و دەمار و خۆپادانە لەم شارەدا كە تەپوتۆز

کردبونییه ویرانه، شتیکی دزئو بی مانا بوو، به جیتی نه وهی به غیلی پی بهرم و لیتی بزار بم، به زه بییم پیی دا ده هات و جار جاریش له ناخی دلّه وه پیتی پتده که نیتیم، به دهم سه یرکردنییه وه که وتمه وه یادی پابردوو پیم گوت: «نه ونده قه له و بووی ده لیتی فوویان داوی. به تو پره بییه وه نیتو چاوانی لی تیک نام و گوتی: «بیره وه رییه کانی پابردوو مروت قه له و ده که ن!» هر به پاوه ستانه وه چاویکی له منداله که م کرد و گوتی: «نری نه و هوقه بازه چواردوگمه چی به سه ر هات؟

منیش به سه رهاته که م موویه موو بۆ گتپایه وه، چونکه هه موو شتیک ده زانی، جینتو فیقا گوتی: «هر نه وهی بۆ به جی هیشتی و بۆی ده رچوو، وایه؟» منیش له وه لامی دا گوتم، نا... بیجکه له و منداله هیچی تری بۆ به جی نه هیشتیم، خنوا دای له قاقای پیکه نینه وه و گوتی: «دیاره پیاوکی زۆر بیکاره و دهسته وه ستان بوو، که له ماوهی پینج سالدا ته نیا هر مندالکی لی که وتوه ته وه!

به نیتو منداله کانی دا ده هات و ده چوو، مرقه مرق به ده نگیکی بهرز پتده که نی، له دریزه ی قسه کانی دا گوتی: «من شیت و شهیدای نه و بوو، خه ریک بووم زوقره ی بۆ بکه م. سویند و به لیتیم وای نه گه ر له رپوپه سمی شه و بیداری نه و منداله دا نه بوايه به دلتیا بییه وه لیم هه لده گتپایه وه و له ده ستم ده ر ده هیتا! ناخر نه و سه رده مانه زۆرم باوه ر به و شته پرپوپوچ و خورپافیانه هه بوو.

جینتو فیقا بهر له وهی بپوات پووی کرده منداله که و چاویکی لی کرد و گوتی: «هر کۆتیکی چواردوگمه یی له بهر که ی که س لیکیان ناکاته وه.

تۇفانى كەلا

دوای ئو قسانە بەرەبەرە منداڭكە لە بەر چاوم زیاتر و زیاتر لە بابی دەچوو، ھەر دەتگوت جېئۆفېئا پۆجی نەفرەتلىكراوى ئوۋى لەگەل خۆی دا ھېسابوو. جاروبارە چاوم تى دەبېرى، ئانىشكەكانى دەنايە سەر مېزەكە، سەرى ھەندىك بە لای چەپەى دا دەنووشتاندهو و ماتومەنگ چاوى لە شوپىنكى ناديار دەبېرى. ھەر پاست وەك مارتین دەچوو، ئو كاتەى پالى دەدا بە گولدانى مېخەكەكانى سەر لاجامەكەو و دەيگوت: «ئەگەر لە بەر ئىو نەبوايە، بە ھېچ كولۇجىك لە ماكاندۇدا نەدەمامەو...»

جارى وا بوو ھەستم دەکرد دەيەۋى ئو قسەيەم پى بلى، بەلام ئىستا لە پەنامەو دانيشتو و دەست لە لووتە تاو و سووتەكەى وەر دەدا. لىم پىرسى: «ئازارت دەدا؟» ئوۋىش لەو لىم دا گوتى: نا. پىى وايە ناتوانى چاۋىلكە لە چاۋ بكات. پىى دەلىم: «بىر لەوانە مەكەو.» گرىى بۆينباخەكەى دەكەمەو و دەلىم: «ئەگەر چوۋىنەو مالى، ئاۋى بکە بە خۆت دا و سەر خەۋىك بشكىنە.» سەرم بەرەو لای بابم وەردەسوۋىنم، دەلى: «كاتاتۇرە.» ھەراى لە پىاو و گواجىرايىيەكە کرد، ئو لە ھەموۋيان بەتەمەنتر بوو... پىاۋىكى بە شان و باھۇ و كورە بالا بوو... لە سەر قەنەكە دانيشتبوو جگەرەى دەكىشا و كاتىك بانگى لى کرد سەرى ھەلدەھىتى و بە شوپىن بابم دا دەگەپى، بەلام كاتىك بابم دەست دەكاتەو بە قسەکردن دەنگى ھەنگاۋەكانى سەرۋىكى شارەوانى لە وەتاغەكەى پىشتەو دى، كە بە لەتردان خەرىكە دەچىتە ژوۋرى نووستنەكەو.

ئەم نىۋە پۆيە مالى ئىمە ترس و دلە خورپەى لى دەبارى، سەرەپاي
 ئەۋەى ھەۋالى مردنى ئەۋ بۆ من شتىكى نامۆ و چاۋەپوان نەكراۋ نەبوۋ،
 چونكە ماۋەيەكى نۆد بوۋ چاۋەپۋانى بووم، پىم وا نەبوۋ مردنى ئەۋ
 پياۋە ئاۋاۋەيەكى ئاۋا گەۋرە لە مالى ئىمە دا بنىتەۋە . پىۋىست بوۋ بۆ
 پىۋپە سىمى بە خاكسپاردنەكەى كە سىكم لەگەلدا بى و خىزانم بۆ ئەۋ كارە
 لە ھەموو كەس شياۋتر بوۋ، دالنيا بووم لەگەلەم دا دىت. بە تايبەت لە سى
 سال لەمە و بەر لە كاتى نەخۇشىيەكەم دا، ئەۋ ئىۋارەى لە كاتى
 پشكنىنى چەكەمەكە دا گۆچانە قەفزىۋەكە و بوۋكەلە دارىنەى
 دىتبۋەۋە، پىم وا بى لەۋ كاتە دا بوۋكەلەكە مان ھەر لە بىرىش نەما بوۋ،
 بەلام ئەۋ ئىۋارەيە بەزەۋقەۋە خستمانەۋە كار و ئەۋىش ۋەك جارى
 چاران بە ئاۋازىكى خۇشەۋە دەستى كىردەۋە بە سەما كىردن و يادى
 پابردۋى لە دەروونماندا ژيان دەۋە . ئادىلايدا كە سەماى ئاليزىنى
 بوۋكەلەكەى چاۋ لى دەكرد، پوۋى ۋەرگىپرا، ئەسرىن ئەستىرەى

تۇتۇنى كەلە

چاۋەكانى زەلاندېبو، لىي پىرسىم: «ئەۋدىمەنە چ يادەۋەرىيەكت لە لا زىندو دەكاتەۋە؟

لەۋكاتەدا كە بوۋكەلەكە نىۋە تاغەكەي پىر كىرېبو لە شەپۇلى نەرمى ئاۋازىكى قەدىمى و غەمگىن، دەمزانى ئەۋبىر لە چ كەسىك دەكاتەۋە، بىرى لەۋپۇژانەي دەكرەۋە، ئەكاتىمىر شەشى ئىۋارە پالى دەدا بە شانى دەرگاگەۋە و چراكەي بە لاشىپانى دەرگاگەۋە ھەلەۋاسى، ھەر بۇيە چاۋە غەماۋىيەكانى تى پىم و لىي پىرسىم: «ھەر نەت زانى چى بە سەرھات؟

گوت: «چارەنۋوسە، ھاكا لەم پۇژانەدا مرد و ئىمە ناچار بوۋىن بچىن بە خاكى بىسپىرىن.

ئادىلايدا بىدەنگ چاۋى لە سەماي بوۋكەلەكە بىپىۋو، منىش لە غەمى پابىرۋودا بوۋم، ئەۋغەمەي ھەست و بىر و ھۇشى ئادىلايدى داگىر كىرېبو، پوم تى كىر و پىم گوت: «ھەمىشە پىم خۇش بوۋ بزانم ئەۋ پۇژەي ئەۋپىي نايە نىۋ ئەم مالاۋە، تۇ پىت و بوۋ چ جۇرە مۇۋىكە؟ ئادىلايدىش بە بىزەيكى تال و پىر لە كەسەرەۋە گوتى:

—«ئەگەر ئىستا پىت بلىم ئەۋكاتەي لەۋ سوۋچەدا پاۋەستابوۋ بوۋكەلەكەي بە دەستەۋە بوۋ، كىم كەۋتبەۋە بىر. دىلىام قاقا پىم پى ئەكەنى.» ئاماژەي بەۋ شۇيىنە بەتالە كىر، كە بىستودوۋ سال بەر لە ئىستا بە جلوبەرگى سەربازىيەۋە لەۋىدا دىتبوۋى.

ئەۋ دوانىۋەپۇيە پىم و ابوۋ ئەۋ دوۋنەفەرە لە دلى خۇيان دا ئاشتىۋونەتەۋە و ئاۋۇكىيەكانىان ۋە لا ناۋە، ھەر لە بەر ئەۋەش ئەمۇ

به خیزانم گوت، جلو به رگی پەش له بهر بکات و له گەلم دا بیئت بۆ ئه‌وه‌ی،
بووکه‌ له‌ که‌ له‌ نێو چه‌ که‌ چه‌ که‌ دا له‌ شوێنه‌ که‌ ی خۆی دایه‌، ئیتر ئیستا
ده‌نگی ئاوازه‌ که‌ ی وه‌ك جارێ هه‌ستبزوین و شوێندانه‌ ر نییه‌.

ئادیلایدا ئیستا نه‌شنه‌ و گه‌شه‌ که‌ ی جارانی نه‌ماوه‌، ده‌چیته‌ وه‌ تاغه‌ که‌ ی
خۆی و زۆربه‌ ی کاته‌ به‌ تاله‌ کانی به‌ دوعا و پارانوه‌ پڕ ده‌ کاته‌ وه‌، پیتی
گوت: «ته‌ نیا هه‌ر تۆی خۆت به‌ ناشتنی ته‌رمی که‌ سیکی ئاواوه‌ ماندوو
ده‌ که‌ ی. پاش ئه‌وه‌ ی ئه‌ وه‌ به‌ لا گه‌ وره‌ یه‌ مان به‌ تووشه‌ وه‌ بوو، ئیتر هه‌ر
ئه‌م سه‌له‌ که‌ بیسه‌ نه‌ فره‌ تییمان که‌م بوو، پاشانیشت تۆفانی گه‌ لا.» زۆرم
هه‌ول دا پازی بکه‌م، که‌ من پێشتر من به‌ ئینیم به‌ و پیاوه‌ داوه‌ و تازه‌ به‌
هیچ کولجیک ناتوانم خۆی لی بدزمه‌ وه‌. گوت: «ناتوانم ئه‌ وه‌ نده‌ سه‌پله‌
بم چاکه‌ که‌ ی به‌ ئاو داده‌م و ئه‌ وه‌م له‌ بیر بچیته‌ وه‌، هه‌ر ئه‌ وه‌ بوو گیانی له‌
مردن پزگار کردم، هه‌تا به‌ سه‌ر زیندووم، خۆم به‌ منه‌ تباری ئه‌ وه‌ ده‌ زانم.

ئادیلایدا گوتی: «جا تۆ بۆ؟ ئه‌ و گیان و ژیانی قه‌رزدارێ تۆیه‌، به‌
پزگارکردنی گیانت له‌ راستیدا قه‌رزێ ئه‌ وه‌ ی داوێته‌ ته‌ وه‌ که‌ هه‌شت سال
له‌ ماله‌ که‌ت دا ژیاوه‌ و خواردوویه‌ تی و پۆشیویه‌ تی و به‌ ئاسووده‌ یی لاتی
لی پاکێشاوه‌.» پاشان هه‌ستا چوو کورسییه‌ کی هینا و له‌ ته‌نیشت
لاجامه‌ کانه‌ وه‌ دای نا. له‌ سه‌ر قسه‌ ی خۆی سوور بوو. هه‌ولم دا هه‌ندیک
هتووری بکه‌مه‌ وه‌. پێم گوت: «زۆر باشه‌، تۆ مه‌یه‌، له‌ گه‌ل ئیزابیلدا
ده‌چم.» ئیتر هیچی نه‌گوت و له‌ سه‌ر جیگا که‌ ی خۆی دانیشته‌.

تۇۋاننى كەل

كاتىك خەرىك بوۋىن پى دەكەۋتىن، بۇ ئەۋەى لىم نەپەنجى پىم گوت:
«ھەتا ئىمە دەگەپتەۋە، تۇيش بچۇ بۇ كلىسا و دوامان بۇ بكة و بۇمان
بپاپتوۋە.

ئاۋپى لى دامەۋە و گوتى: «تا ئەۋكاتەى ئەۋژنە ھەموۋسى شەممەيەك
دى و چلىك لىمۇمان لى ۋەردەگرى. پاپانەۋە و لالانەۋەكانم بى
سەمەرن.

بە دەنگىكى پىلە خەۋ و خەسرەتەۋە گوتى. «تا پۇۋى قىامت ۋەك
مۇۋە دۇپاۋەكان لە سەر جى خۇم دادەنىشم... ئەگەرتا ئەۋپۇۋە
مۇپانەكان كورسىيەكەى ژىرم لە بەرىك ھەل نەۋەشىننەۋە.

£

£

بابم ھەندىك سەبر دەكات و چاۋىك بە نىۋ دىۋەكەدا دەگىپى.
گوتى بۇ ئەۋەنگاۋانە شل دەكات لە دىۋەكەى پەنامانەۋە دەنگى دى و
ۋردەۋردە خەرىكە لىمان نىك دەبىتەۋە، پاشان لە بىرى دەچىتەۋە
دەپەۋىست چى بە كاتاۋرە بلى و ھەۋل دەدات بە يارمەتى گۇچانەكەى
ھەندىك بسورپىت، بەلام لاقە شەلەكەى لە كاتى سوۋپاندا لەگەلى نەھات
و نۇرى نەماۋو بكةۋى بە ئەرزەكەدا. پاست ۋەك ئەۋپوۋداۋەى سى سال
لەمەۋ بەر پوۋى دا. ئەۋكاتەى كەۋت بە سەر پەرداخى ئاۋلىمۇكەدا و
دەنگى كەۋتنى پەرداخەكە و پىلالوۋ دارىنەكانى و دەنگى كورسىيە
بىشكەبىيەكە و زىپەى مىدالەكە بە يەكەۋە بەرز بوۋنەۋە.

لەو كاتەو تە ئىستا دەشەلى، دواى چەند ھەفتەيەك ئىش و ئازار كىشان
 لاقى پەق بوو، بەزۆريش لە دووى نەدەھات. پىمان وا بوو تازە ھەرگىز
 چاك نابىتەو و لەمە بەو لاو دەبى ھەتا مردن ھەر بە دووى خۆى دا بە
 كىشى بكات. ئىستا كە دەبينم حالى ئاوا شېزەيە و بە يارمەتیی
 سەرۆكى شارەوانىيەو خۆى بە پىو پادەگرى، دەزانم لەبەر چى بە دژى
 وىستى خەلك وەستاو و قۆلى لى ھەلمايو و لە سەر قسەى خۆى
 سوورە... پازى ئەمەكدارى و پى زانىنى ئەو دەگەپتەو بۆ ئەو كاتەى
 لە بەرھەيوانە كە وەتبوو لاقى شكابوو، دوكتۆرەكانى ماكاندۆ جوابيان
 كەردبوو، پىيان گوتبوو سەرىنى ئەر خەيانى بنىتە ژور سەرى و با
 بەرھەره خۆى بە دەستى مردن بسپىرت.

پىنج پۆڭ بوو لە جىگادا كە وەتبوو، ئەو پۆڭەى بە تانىيەكانى لە خۆى
 ھالاندبوو، تەواو تىك چووبوو، جوان لە بىرمە، وەك پارەكەى تۆلە
 دەھاتە بەر چاوم، پۆڭىكى پى لە غەم و پەژارە بوو، خەلكى ماكاندۆ ھەر
 كەسە و بە چەپكىك گۆلەو كە وەتبوونە شوپىن تابووتەكەى، گۆلەكان
 ئەوئەندە زۆر بوون، دەتگوت چەپكەگولن و بە پىدا دەپۆن، بە دلىكى پى
 لە غەم و ئازارەو، تابووتەكەيان بەرھەو گۆرستان بە پى دەكرد. ئەو
 پۆڭەيش پوو خسارى بابم غەمى لى دەبارى، لە سەر جىگاگەى پاكشابوو،
 بە دەنگىكى بەرز چىرۆكى ئەو سەربازە غەربەى دەگىراو، كە لە شەپى
 سالى ۱۸۵۵دا شەوئەك لە ناكاو دىتە ئۆردووى سەرھەنگ ئورليانق
 بۆئىندىا، ئەو سەربازە كلاو و پۆتىنەكانى بە پىست و ددان و پەنجەكانى
 پلىنگ نەخشىنرابوون و كاتىك پرسىاريان لى كەردبوو: «تۆ كىي؟»

تۇفانى كەلا

سەربازە غەوارەكە ۋەلامى نەدابونەۋە، ھەرۋەھا كاتىك لىيان پرسى:
«خەلكى كۆيى؟» ۋەلامى نەدابونەۋە، كاتىك لىيان پرسىيىو: «شەپ بۆ
كى دەكەيت؟» دىسان ھىچ ۋەلامىكىيان لى نەبىستىبو، ھەتا ئەۋەى
خزمەتكارىك مەشخەلىكى ھەلگرت ۋە لە بەرانبەر سەروچاۋى دا پاي گرت ۋە
ھەندىك تىي پاما ۋە بە خەجالەتتەۋە ھاۋارى لى ھەستا: «يا خەزەتى
مەسىح... كۆپە خۇ ئەۋە دوك مارلېۋىيە!

لە كاتىكدا ھەموگىيانى ۋەك تەنۋور داگىرسا ۋە بەردەوام ۋېتەنى دەكرى،
دوكتۇرەكان گوتيان، دەبى خەمامى پى بىكەين، بەلام خەمامەكەيش
سوۋدىكى ۋاى نەبو، بۆ پۆۋى دواتر گۆرپانىكى كەم لە زگى دا ھەست پى
دەكرا. لە ۋەلومەرجە ھەستىيارەدا بەرەبەرە دوكتۇرەكان خۇيان لى
دزىيەۋە ۋە مالەكەيان چۆل كرى ۋە گوتيان چىمان لە دەست نايە ۋە چار
ئەۋەيە كارىك بىكەين ھەتا دەمرى نۆر ئازار نەچىۋى.

كەشۋەۋايەكى ئەۋەندە ئارام بالى بە سەر دىۋى نوۋستەكەدا كىشاپو،
تەنبا ھەر دەنگى بالەكانى مەردن دەبىسرا. دۋاى ئەۋەى باۋە ئاخىل
پىۋپەسىمى كۆتايى بە پىۋە بىرد ۋە ياسىنى لە سەر خويىند، ماۋەيەكى
نۆۋى پىچو، ھەتا يەكەم كەس لە جىي خۇى جوۋەلى كرى ۋە چاۋىكى لە
پوۋخسارە ۋەشكەلاتۋەكەى كرى، كاتىك كاتىزىمىرە دىۋارىيەكە زەنگى لى
دا، زىدايىك ھەستا بچىت دەۋاكانى بۆ بېيىنى، لە ۋەكاتەدا گۆيمان لە
دەنگى ھەنگاۋە ھىۋاشەكانى بوۋ گەيىشتىۋە ھەيۋانەكە. زىدايىك لە جىي
خۇى ۋەشك بوۋ، كەۋچكەكەى ھەر ۋە بە ھەۋاۋە پاگرتىبو. دۋەكەى بېرى
ۋە پوۋخسارى سوۋر ھەلگەپا ۋە بە تاساۋىيەۋە چاۋى لە دەرگاكە بېرى.

چاومان به دوکتور که وت. ته نیا توانی نه و نده بلی: «ته نانهت له
 جه هه نده میش دهنگی نه و هه نگاوانه ده ناسمه وه!
 له چه قی ده رگا که پاوه ستابوو چاوی له ئیمه ده کرد.
 £

£
 به که که ده لیم: «ته نانهت نه گه به زه بری شیتلاقیش بی،
 توله نه وانه ده هینتته وه ئیره.

ده چه سه ر تابو ته که، بیر له وه ده که مه وه، له و کاته وه دوکتور له مالی
 ئیمه پۆیشته، هه ستم کرد وه کاره کانی مالی ئیمه دراونه ته دهستی
 هینکی نادیار و بیکۆتایییه وه و ئیمه ناتوانین به دزی ویستی نه و هیزه
 نادیاره، ده ست له په شوسپی بدهین و ته نانهت نه گه ره موو توانایشمان
 بخهینه سه ر یه ک، به ردیکمان له سه ر به ردیک پی دانانریت، نه گه ر بیر و
 باوه په بی سه مه ره که ی ئادیلایدایش بگرینه بهر و هه موو هیز و کاتی
 خۆمان بۆ نزا و پارانه وه ته رخان بکهین، دیسان هه چمان له ده ست نایه،
 هه ر له و کاته دا چاوێک به پیاوه کانه دا ده گێریم، که له سه ر قه نه فه که
 دانیشتبوون و هه ست ده که م خه ریکه یه که م هه ناسه م له و هه وایه
 هه لده مژم، که تازه له سه ر مردوه که وه هه ستاوه و گه بیوه ته لای من.
 تامی نه و هه و تاله هه ست پی ده که م، که ما کاندۆ و ویرانی کرد و بردی
 به قوردا، پیم وا نییه سه رۆکی شاره وانی نووسینی مۆله تنامه که به
 درهنگ بخات، ده زانم خه لگیکێ تۆر له بهر گه رما پاوه ستاون و

چاوه پوانمان و ژنه کان له پشت په نجره کانیانه وه به تامه زړیویه وه
چاوه پوان و ناگایان لی نییه شیري سر ناگره که یان خه ریکه ه لده چی
و برنجه که یان خه ریکه بسوتی، به لام من دلنیام، به پټوه بردنی په رده ی
کوتاییی هم شاتو پر له غم و نازاره له توانای هم خه لکه ه ژار و
بیده رتات و داماو دا نییه و ناتوان دهره سستی بیت.

له و پژی یه کشه مموه که بڅ ه لېژاردن دیاری کرابوو، خه لکه که وه
جمو جولو که وتبون، که لاله یه کی زوریان داده پشت و به رده و امیش ناکام
و دم له پووش مانه وه، دوی نه و هم مو ماندو و بونه ییش که زانیان
خویان هیچ کاره نین و بریاردان و پیش و گورس هر به ده ست
نه وانه ویه، وره یان له ده ست دا و توانای شه پ و به ربه ره کانی کردنیان
له کریی دا. ده سال له مو و بهر کاتیک هم به لایه مان به سهر دا باری، نه و
که سانه ی به شوین با شتر کردنی ه لومه رجه که وه بوون، هیز و توانایان
به شی پیکه یتنای نالوگوپ و نه وژه نکرده وه ده کرد، با شترین کاریک که
ده بوو له سهر تاوه بیکه ن، نه وه بوو به ره و نه و مه زرایانه وه پی بکه ون،
که له لایه ن کومپانیای مژه وه ویران کرابوو. گژوگیا کانیان بزار بکه ن و
سر له نوی ده ست به چاک کردن و نه وژه نکرده وه ی ه موو شته کان
بکه نه وه و شان بده نه بهر کار و تیکو شان و ناوه دانکرده وه ی ولات.

به لام نه وان توفانی که لایان زور بزوز و به په له و بی سه بر بار هینابوو،
که هیچ باوه پیکیشی به پاردوو و داهاتو نه بی، به شیوه یه کی و ا باریان
هینابوو، که چاوی هر له نیستا بی داهاتو نه بیني و ه موو
هه وله کانیشی بڅ مسوکه رکردنی ویست و داخوازیه کانی خوی بیت. ته نیا

ئەو ەى پىئويىستمان پىئى بوو ەندىك كات بوو ەتا بۆمان پوون بىئىتەو،
 تۆفانى گەلا پۆيشتو ە بى ئەويش ەيچ كارىكمان لە دەست نايە .
 تۆفانى گەلا ەموو شىئىكى لە گەلا خۆى دا ەئنا و ەموو شىئىكىشى
 لە گەلا خۆى دا برد و تەننا شىئىكى دواى خۆى بۆى ەئشىنەو،
 يەكشەممەيەكى ئالۆزى پپ لە زىلوزال و شارىكى شىئاو و پلانداپىزىكى
 ئامادە و زىت و چالاک لە بوارى ەلپژاردندا بوو. لە دواين شەوى
 ماكاندۆدا، كە لە گۆرپەپانى گشتى شارددا دەستى پۆلىس و بەرپرسانى
 شارى لە خەنە گرتبوو.

ئەو شەو ە گەر تۆلە بىتوانايە (بە سەرنجدان بەو پاستىيەى، ەلچوون
 و شەپۆلانى خەلكى ەەر لە پەرەسەندندا بوو). ئەوانە ناچار بە
 پاشەكشىکردن بكات. ئەوپۆ لە توانايدا ەبوو ەك سەگپەوئىك، سەر
 بكات بە ەموو مالىكدا و پارزىيان بكات ەتا لە پىوپرەسمى
 بەخاكسپاردنى ئەو پياو ە بەشدارى بكەن. تۆلە توانى بە زەبرو
 زەنگىكى پولاين، ەموويان بەئىئىتە ژىر پكىفى خۆيەو. سەرەپاى
 ئەو ەى قەشە چوار سال بەر لە ئىستا كۆچى دوايى كردبوو، ئەو
 دابونەرىتەى ئەو دای پشتبوو و بەردەوام ەست پى دەكرا و بە
 پىكوپىكى مابو ە، لە پۆژەدا دەتگوت تەواوى خەلكى شاردار و گولئى
 باخچەكانيان پووتاندۆتەو ە ئەو ەى گول و گەلاى جوانيان پىو ەو
 ەلئيان پاچىو ە بۆ نىشاندانى ئەمەكدارى خۆيان بە پىزەو ەئناويانە و
 لە سەر قەبرەكەى تۆلە دايان ناو ە.

ئەم پیاوھ تەنیا كەسك كە لە پتوھ پەسمى ناستنەكەى دا بەشدارىي
 نەكرد، ئەويش كەسك، كە گيان و مانى خۇى قەرزدارى گويپايەلى بى
 ئەملاوئەولاي خەلكى شار لە قەشە بوو، لە بەر ئەوھى لە وشەوھ
 خويناوييەدا ماكاندق ببوو بە شارك بق ململانى و تەراتىنى چەكدارە
 توندنازۆكان. ئەو شارە خەوالوھى مردوھكانى بە يەكەوھ لە نيو كۆپكى
 بە كۆمەلدا ناست، لە نيو ئەو ئاورباران و خۆينپرشتەدا كەسك
 دەكەوئتەوھ بىرى، كە دوكتۆرك لەو نزىكانەدا دەرئى، خەلكەكە
 ھەروزمى بق دىنن و دارەتەرەكانيان لە شانى دەرگاكوھ دادەنن و
 ھەراى لى دەكەن: «دوكتۆر، ئەو بريندارانەمان بق دەرمان بكە ... زۆرمان
 پتويستە و لەم دەوروپەرەنەيش دوكتۆرمان دەست ناكەوئى.
 ئەويش لە وەلاميان دا دەرئى: «ھەليان بگرن و بيانبەن بق شوپنئىكى تر،
 من ھىچم لە دەست نايەت.

ئەوانىش تكاى لى دەكەن و دەرئى: «لەم نزىكانە بىجگە لە تى
 دوكتۆركى ترى لى نىيە، بە خاترى خودا وەرە دەرئى و يارمەتيمان بدە
 و ئانومىدەمان مەكە.

خەلكەكە پىيان وابو ئىستا لە ناوھپاستى وەتاغەكەدا پاوھستاوھ، بەلام
 ئەو ھەروا كە چرا نەوتىيەكەى نابوھ سەر سەرى و چاوھ زەرد و
 بىيەزەيىيەكانى دەربرىسكانەوھ، (ھىشتا دەرگاكوھى نەكردبوھوھ) پىي
 گوتن: «ئەوھى لەو بارەوھ دەمزانى، ھىچم لە بىر نەماوھ، بيانبەن بق
 شوپنئىكى تر.

پشت ئەو دەرگا داخراوه بوو بە مالتی هەمیشەیی. (لە بەر ئەوەی نیتەر هیچ کاتێک ئەو دەرگایە بە پووی کەسدا نەکرایەوه.) لەو کاتەدا ژنان و پیاوانی ماکاندۆ لەو دیوی دەرگاکیوە بە گیانە للۆه بوون، خەڵکە کە دەیانەویست مالهەکی بە سەردا ئاوردی بەر بدەن و بیکەنە خۆڵەمیش، بەلام لە ئاكاوێک تۆلە دەگاتی، وەك دەلێن بەدزییەوه لەوێ بوە، لە بەر ئەوەی نەهێلێت مالهە کە ئاوردەن و ئەو پیاویش لە مردن پزگار بکات. تۆلە پێیان دەلی: «کەس مانی ئەوەی نییە دەست بۆ ئەو دەرگایە ببات!

ئەو تەنیا پستەیهك بوو لە زاری ئەو هاتە دەری، دەستەکانی وەك سەلیب لە بەر یەك پەواندبوەوه، قەڵەفە کز و لاوازهەکی ئاوری لە سەر هەڵدەستا. دواي ئەو شەپۆلی تووپەییە کە دادەمرکیتەوه، ئاراستەەکی دەگۆڕی، بەلام هێشتا ئەوەندەیان وزە و توانا تێدا مابوو، هاوار و هەپەشە بکەن و یەك دەنگ بلێن، پۆژمان دیتەوه، کنگر و ماست بۆ وەختی خۆی با ئەو چاوه پوانییە سەدان سەدەیش بخایەنیت، سەرەنجام ئەو پۆژی چاوه پوانی بوون ئەم چوارشەممەیه بوو.

خەرمان خەرمان بەرەو قەنەفەهە کە پێ دەکەوم، هەتا بە پیاوێکان بلێم دەرگا کە بکەنەوه. لە دای خۆم دا دەلێم: «نێستا وەختی ئەوەیه، ئەگەر پێنج خۆلەکی تر نەگاتە ئێره، بە بێ ئیزننامەي ناشتن، تابووتە کە هەڵدەگرم و دەیبەمە دەری و لە سەر شەقامە کە دای دەنێم، هەتا پاست لە چەقی دەرگا کە دا بینێژن!

تۇفانى كەلە

-«كاتائۇرە...» بانگ دەكەم، ئو لە تەواۋى پىاۋەكانى ترم بە تەمەنترە. ھەتا ئو سەر ھەلبېئىنى، ھەست دەكەم گويم لە دەنگى پىلاۋەكانى سەرۋكى شارەوانىيە، لە دىۋەكەي پەنامانەۋە دىتە ژوورەۋە. دەزانم پاست پوو دەكاتە من و منىش ھەول دەدەم و بە يارمەتتى گۇچانەكەم و لە سەر پاژنەي پىم، بەرەۋ لاي ئو وەر دەسورپىم، بەلام لاقە شەلەكەم لە دووم نايەت و بە پىشدا سەرەنگرى دەبەستم و دەمەۋپوو دەكەوم بە سەر تابووتەكەدا، لە بەرانبەر سەرۋكى شارەوانىدا تل دەدەم و بە يارمەتتى دەستەكانى خۇم پادەگرم. گويم لە دەنگىيەتى، بە لازەلاژ دەلى: «نىگەران مەبە سەرھەنگ دىلىيات دەكەم ھىچ شتىك پوو نادات.

بۇ خۇيشم ھەر لە سەر ئو باۋەپەم، دىلىيام ھىچ نابى، بەلام دەزانم ئو قسە لە بەر ئوۋە دەكات، ھەتا ۋرەيەك بداتە بەر خۇي. پىي دەلىم: «منىش پىم و نىيە ھىچ شتىكى و پوو بدات.

بەلام لە پاستىدا، بە پىچەۋانەي ئو بىر دەكەمەۋە. مۇلەتنامەكەي لى ۋەر دەگرم و بى ئوۋەي چاۋى لى بکەم و بىخوینمەۋە دەينووشتىنمەۋە و دەينىمە گىرفانم و پىي دەلىم: «دىارە ھەر شتىكىش بىپار بى پوو بدات ئوۋە پوو دەدات، ئىمە بەرمان پى ناگىرى، پاست ۋەك ئوۋەي لە پوۋى پۇژمىرى ئەستىرە ناسىيەۋە پايان گەياندبى.

سەرۋكى شارەۋانى دەچىتە لاي سورپىستەكان. فەرمانيان پى دەدا ھەتا بزمارەكانى سەر تابووتەكە داکوتن و دەرگاي دىۋەكە بکەنەۋە. ھەلدەستەنە سەرپى و بە شوين بزمار و چەكوۋشدا دەگەپىن، ھەتا

پووخساری ئەو پیاوھ بۆ ھەمیشە بشارنەوھ. ئەو پیاوھ بێ سەروسامان و بێ کەسوکار و ھەچکە، سێ ساڵ لەمەو پێش بۆ دواین جار لە کاتی نەخۆشییە کەم دا دیتبووم، ھاتبوھ سەرکێشیم، پیریەکی ناوھخت چرچولۆچی خستبوھ پووخساری و پەنگی پیری لێ نیشتبوو، بەو ھاتنەیشی گیانی منی پزگار کرد. ھەر ئەو ھێز و تواناییە ھەوایی نەخۆشیە کە منی پێدا بوو، بەلکێشی کرد و ھێنایە ئێرە، وەك دەلێن ھەر ئەو ھێزە نادیارەیش بوو لە پەنای قەنەقە کە مندا پای گرت، ھەتا بڵێت: «جی مەترسی نییە ھەر ھەندێك لاقوقولت بۆ دامالێ چاک چاک دەبێتەو، لەوانە ھە پێویست بێ لەمە بەو لاوھ دەست بەدەیتە گۆجان.

دوو پۆژ دواي ئەوھ لێم پرسى من چەندەي پێ قەرزدارم و ئەو لە وەلام دا گوتی: «کوا تۆبە من قەرزدارى سەرھەنگ، بەلام ئەگەر دەتەوی لە پیاوھتییە بێ سنوورە کە خۆت بێبەشم نەکە، تکایە ئەو کاتەي مردم و چاوت بە جەستەي بێ پۆحم کەوت، بە دەستی خۆت بمانێژە! ... ئەوھ گرینگترین شتیکە من پێویستم پێیەتی، ھەتا نەبمە خۆراکی قەل و دال.

لە شێوەي دەربەرین و جۆری داواکارییە کە و دەنگی قەدەمە لاوازەکانییەوھ دەردەکەوت، ئەم پیاوھ زۆر لە مێژە دەستی کردوھ بە مردن. ھەر چەندە بۆ ئەوھ ئەو مردنە نیوھکار و بەئەسپایی و لەسەرەخۆیە بگاتە سەرەنجام، ماوھەي سێ ساڵ پێویست بوو، ئەو پۆژە نەمڕۆکە بوو.

تۇلانى كەلە

دالنىام ئەو بۇ مردن پېيويستى بە پەت و دار نەبوو، تەنيا سۆزى شنەيەكى نەرم تەواو بوو، بۇ ئەوئە گرى نېو چاوه زەردەكانى بكوژىننېتەو، ئەو شەوئە لى وە تاغە چكۆلەكەدا قسەمان دەكرد، ھەستم بەوانە كرديبوو، بەر لەوئە لى گەل مېمى بېنە ئەم مائەو. كاتىك ئەو بەلېنە لى وەرگرم و ئىستا ئەو خەرىكى بە پئوۋە بردنېم، ھەست بە پەشيمانى ناكەم. ھەر ئەوئەندەم پى گوت: «پېيويست بە گوتن ناكات، دوكتۇر، خۆ من و تو غەرىبە نېن، دالنىا بە ئەگەر پېئى ناودارت نەبوايەم، بە تەنيا بالېش بوايە لە سەر شانم دادەنای و بە ھەر شىئەيەك بى بە خاكم دەسپاردى.

دوكتۇرىش بە بزەيەكەوۋە چاوه زەردە بېبەزەيىبەكانى تى بېرىم و گوتى: «ئەو ئەوئە پى پېز و خۆشەويستى و ئەمەكدارى تۆيە. سەرھەنگ، بەلام ئەوئە لە بىر نەچى ھېچ كاتىك مروفىكى مردوۋ ناتوانى بىمىژىت!

£

£

ئىستا كەس ناتوانى ئەم شەرمەزارى و پېسوايىبە پەردەپۇش بكات. سەرۋىكى شارەوانى مۆلەتنامەى ناشتەنەكەى دايە دەست بابم و گوتى: «دىيارە ئەو شتەى قەرارە پوۋ بدات ھەر پوۋ دەدات و كەس ناتوانى بەرى پى بگرى. پاست وەك ئەوئە لە پوۋى پوژمىرى نجوومىيەوۋە پايان گەياندىت.

ئەم قسەيە لە زارى ئەو ھاتە دەرى، ئەويش ھەر بەو شىئەى كە خۆى دابوۋە دەست چارەنووسى ماكاندۆۋە. لە و كاتەوۋە ھەموو شتەك بەرەو

توانه وه و نابوتی ده پویشتن، ئیستا دایه گهرم ئه و ده سولات و تواناییه ی جارانی نه ماوه و له هیز و توانا که وتوه، پۆربه پۆژ لاوازتر و بئ ده سولاتر ده بئ و وره ی خوی ته واوله ده ست داوه، ئه مپۆ لای ئیواره له تهنیشت لاجامه کان دانیشتن و گوتی: «هه تا پۆژی په سلان ئا لیره دا وهك مرقفه ناموراد و دۆپاوه کان داده نیشم.

بابه گهرم ئه و پۆ نه بئ هیچ کاتیک ویستی خوی به نۆزی به سه ر که سدا نه سه پاندوه. کاتیک له خوه هه ستا هه تا به ئینیه پر له پسواییه که ی خوی به ریته سه ری. له بهر ئه وه یش لیره په هه تا چاوی به سه ر گواچیراییه که نه وه بیت، هه تا ده رگا که بکه نه وه و تابوته که بزمار پۆز بکه ن، کاتیک ئه وان ده بینم دیته پیشه وه له جیی خۆم هه لده ستم، ده ستنی منداله که م ده گرم و کورسییه که هه لده گرم و ده بیبه مه لای په نجه ره که هه تا ئه و کاته ی ده رگا که ده که نه وه خه لگی نه مان بینن. منداله که کاسه، هه ندیک چاپز و گیز ده نوینی، له تهنیشته وه دانیشته وه و چاوه سورپیتسه کان ده کات. ئه وان خه ریکی کردنه وه و هه لگرتنی قوفله کانن، ئاره قه له کونی لووتیان ده تکی، به جیره جیره و قرچه قرچ و لیکترانسی ژه نگوژاره کان ده رگا که ده کریته وه، پاشان چاوم به شه قامه که ده که وی، ته پوتۆزیکی سپی و پوونا که ته وای ماله کانن داپۆشیبوو و شار هه ر له قه نه فه و شتومه کی کۆنه ی شه قوشپر ده چی، هه ر ده لئی خوداوه ند نه فره تی له شاری ماکاندۆ کردوه و وهك شتیکی بئ بایه خ فرپی داوه ته قوژینیکی چۆلووه لی ئه م جیهانه وه.

به دښتياييېه وه له و کاته دا چاوی منډاله که به هژى پووناکيېه که وه به شهواره که وتېوو. (ئو کاته ی دەرگا که کرایه وه، دهستی له نټو دهستم دا بوو، وهک میوزوکه دهله رزی.) له ناکاو دټه وه سهر خو و قیتوزیت سهری هه لدټنی و لټم ده پرسى: «گویت لى بوو؟

له و کاته دا زانیم یه کټک له دراوسیگان له هه وشه یه و وهک قشقه ره کاته که پاده گه یه نى و ده لى: «به لى. کاتزمیر له سى گوزه راوه.

هر له و سهرویه نده دا یه که م چه کووش له بزمار ده درټ، هه ندټک خو م ده خافلټم و هه ول ده دم خو م له بستنی ئو دهنکه پر نازاره ببویرم که موچرک و ته زوو به له شم دا ده مینى. هه تا ئو جیگایه ی بوم ده کرى ترس و دل کټیکه م له منډاله که م ده شارمه وه و بټو نه وه ی ههستم پى نه کات پووم به ره و په نجره که وهرده گټرم و چاو له کټلانىک نه ولاتر ده که م، له پشت داربادامه غه مبار و توژاوییه کانه وه مالى خو مانم لټوه دیاره.

نه ویش پره له بونی نادیارى وټرانى و به بټدهنگى و به ره و هه ره سه پټان ههنگاو ده نى. له و کاته وه کټمپانیاى مؤز شارى ماکاندوى به ره و وټرانى په لکټش کرد، هه موو شوټنټک ئو په ننگه ی لى نیشته، باداک ماله که ی داگرتوه گژوگیا ته رکی کټلانه کانی داپوشیوه. دیواره کان داپوخواون و به پوژى پووناک مارمټلکه له نټو ماله کاندئا ترلیلانیه تی. له و کاته وه نټر نیکللی کټوى و گولى هټندى مام له باخچه که مان دا نه چاندوه، له و کاته وه ی دهستټکی شاراوه ده هات و قاپ و که وچکى کریسمه سه کانمانى له نټو کومټده که دا وردوخاش ده کرد و نټرنى به داربیه کان دا گه شه

بکەن و بەم لا و ئەو لای جل و پۆشاکی کاند، کە ئیستا کەس لە بەریان ناکات، بێنە دەری. سەرلەبەری ژیان خەریکە فەشەل دەهێنێ، ئەو کاتە لاولاوەی دەرگایە کە لە ق دەبی و دەستیکی تامەرزۆ نییە توندی بکاتەو، لەو کاتەو بەبەم کەوت بە ئەرزدا و بۆ هەمیشە لاقی شەل بوو، ئەو توانایی و پرستی جارانێ نەماوە، پێیەکا خاتون لە پشت باوەشینە کە یەوێ دانیشتوێ.

ئێتر نیگەرانی هیچ شتێک نییە کە بتوانی گری تونیه تی و چاوتۆکی و دەروون پیسییە کە ی دابمرکێت. ئەو ئازار و ژانە ی ژیا نی بێوێژن کۆشی لە دەروونی ئاخنی بوو، لە پێی خستوێ. وا دیارە باوە ئانخێل بێجگە لە گرفت و باوپیچی بەردەوام (کە بە هۆی خواردنی کفتەو، لە کاتی نووستنی دوانیوێ پۆدا دووچاری بوو) هچ گەیییەکی تری نییە. تەنیا شتێک گۆپانی بە سەردا هاتوێ، گۆرانیکوتنی لێو دوانەکانی سێن خێرۆمییە و ئەو ژنە سۆلکەرە پڕ لە سەرپازە ی دەلێتی دەستی پیری پێی ناوێری و لە پەنگ ناگۆپێ، ئەوێ بیست سالی تەواوێ هەموو سێشەممە یە ک بۆ وەرگرتنی چلێک لەو دارلیمۆیە سەردانی مالی ئیمە دەکات. تەنیا دەنگی هۆرێنی شەمەندە فەریکی زەرد و تەپوتۆزای، کە ئیستا هیچ کەس سواری نابێ، هەموو بە یانییە ک چوار کە پەت گۆمی کپ و بێدەنگی ئێرە دەشلە قێنێ و هەموو شەوی کیش دەنگی ئەو مۆلیدە کارەبا یییە ی گۆمپانیای مۆز لە کاتی پۆیشتنی لە ماکاندۆ بە جێی هیششت بێدەنگی شەو شەق دەکات.

تۇفانى كەل

لە پەنجەرەكەۋە مائىم لى ديارە و دەزانم زىردايكم ئىستا لەۋىيە . لە سەرەخۆ و بى جوۋلە لە سەرکورسىيەكە دانىشتوۋە لەۋانەيە لە بىرى ئەۋە دابى، بەر لە گەپانەۋەى ئىمە ، تۇفان ھەستى و ئەم شارە لە سەر زەۋى پاك بىكاتەۋە . ئەۋ كاتە بىجگە لە ئىمە كەس لەم شارەدا نامىنى و ھەموۋ دەپۆن . لە بەر ئەۋەى ئىمە بە ھۆى ئەۋ سىندوۋقانەى لە ۋەتاغەدا لە سەر يەكمان داناۋن ، پۆھمان بە پۆھى ئەم خاكەۋە گرى دراۋە و تواناى كۆچ كىرەنمان نىيە . ئەۋ سىندوۋقانەى پىداۋىستىيەكانى نىۋ مالاكەمان و كەرەستەى دايەگەرەكان و بابەگەرەكانى ئىمەى تىدايە و ساباتى ئەسپەكانى باۋىكم و دايكم كە لە كاتى پاكرىن لە دەست شەپ و ھاتنىيان بۆ ماكاندۆ كەلكيان لى ۋەرگرتىۋون .

ئىمە بۆ يادەۋەرىى مردوۋە دورەكانى خۆمان بەم خاكەۋە نووساۋىن . ئەۋ سىندوۋقانە لە سەردەمى شەپەۋە لەۋ ۋەتاغەدا بوۋن و ئەم دۋانىۋەپۆيەش كە لە پىۋپەسىمى بە خاكسپاردن گەپاينەۋە ، ھەر لەۋىدان . ۋەتاغى نوۋستەنەكان پىن لە مارمىلكە و خەلكىش مات و بىدەنگ لە ژىر بارى بىرەۋەرىيەكانىيان دا لە پى كەۋتۋون .

£

£

لە ناكاو بابەگەرەم ھەستايە سەرى... خۆى دەدا بە سەر گۆچانەكەى دا ، سەرە چكۆلەكەى دەباتە پىشى ، چاۋىلكەكەى ئەۋەندە لە چاۋى توند كىردۋە ، ھەر دەلىتى بەشىكە لە سەرۋچاۋى . پىم وايە

چاویلکه له چاوکردن بڼ من کاریکي زور دژوار و نهسته، هر له
بجو لیمه وه له پشت گوچکه کانه وه به ده بیته وه خوارې، به دم نه
فیکر و خه یالانه وه ده ست به لوتم دا ده مینم، دایکم چاوم لی ده کا و
ده لی: «بیزارت ده کا؟

له وه لای دا ده لیم -نا- بزه یه ک ده زیتته سر لیوی. هه ناسه یه کی دریژ
هه لده کیښی و ده لی: «ده لئی زور تاره قه کردوه؟» پاست ده کات...
جلوبه رگه کم به له شمه وه نووساوه و هه مو گیانم ده کزیتته وه...
شه لواره نه ستور و مه خه ریبه کم توند په نجه ی له لاقه کانم نالاندوه،
تاره قه نووساندوویه تی به لاقه کانه وه. ده لیم: «به لی.

دایکم ده نوشیتته وه و گریی بۆینباخه کم بڼ شل ده کاتوه و باوه شینم
ده کات و ده لی: «کاتیک چوپینه وه مالی، ناویک بکه به خوت دا و ناویک
بچه سیوه.

هه ست ده کم گویم له ده نگیکه: «کاتا ژوره...

له و کاته دا پیاوه که به ده رگاکه ی پشته وه دا دیتته وه ژووره وه، کلوه که ی
له سهری داده گری و به نه سپایی دیت و ده چی. ده لئی له وه ده ترسی
مردوه که خه به ری بیتته وه، ده یه وی بابه گه وره م پی نه زانی هاتوه ته وه،
له نا کاو پالیک به بابه گه وره مه وه ده نی و نه ویش له تریک ده دا و خه ریکه
به پیښدا بکه وی، به لām گورجیک ده سستی نه و پیاوه ی پالی پیوه ناوه
ده گری و خوی له که وتنه که پژگار ده کات، هه موویان ده ست له
سینا رکیښان هه لده گرن و ویکړا وه ک چوار قشقه په که له سهر ته خته ی
دارتاشیکدا پیز بوویتن به پیز دانیشتون و له جی خویان نابزون.

كاتىك پياۋەكە بە دەمانچە لاکەلەكە يەۋە خۇي دەكات بە ژوردا،
قشقه پەكان سەردەنن بە سەريەكتريەۋە دەست دەكەن بە
سرتوخورت و يەككىيان ھەلدەستتە سەرىپى و بەرەۋ مېزەكە دەچى و
قوتوۋى بزمارەكان و چەكۈشەكە ھەلدەگرى.

بابەگەۋرەم لە پەناي تابوتەكەدا لەگەل پياۋەكە خەرىكى قسەكردنە.
پياۋەكە دەلى: «نىگەرەن مەبە سەرھەنگ، دلىيا بە ھىچ شتىك پوو
نادات.

بابەگەۋرەم دەلى: «منىش پىم وانىيە شتىكى ئەوتق پوو بدات.

– «ئىۋە دەتوانن ھەلى بگرن و ببنە دەرى و لە پەناي ديوارەكە لە لاي
چەپى گۇرستانەكەۋە بىنىژن. لە نزيك دارە گول ھەۋرپىشمە
بەرزەكانەۋە...

ئەۋكاتەي كاغەزىك دەدا بە دەستى بابەگەۋرەمەۋە دەلى: «دەبىنى
كارەكان بە جوانى و بە پىكۈپىكى بە پىۋە دەچن.

بابەگەۋرەم بە دەستىكى خۇي داۋە بە سەرگۇچانەكەي دا و بە
دەستەكەي ترى كاغەزەكەي دەنئتە گىرفانىيەۋە، ئەۋشۈننەي كاتۇمىرە
زەردە چكۆلە چۈارسۈۋچەكە تى دەخات.

پياۋەكە دەلى: «چەند كەستىك لە پشت پەنجەرەكانەۋەن، بەلام ھىچ
نىيە، ھەربۇ سەرلى دەرھىنان و زانىنە و ھىچى تر، ژنان ھەروان و
پىيان خۇشە سەر لە ھەموو كارىك دەرېھىنن.

بەلام پىم وانىيە بابەگەۋرەم ھەرگۈيى لە دەنگىشى بوۋى. پياۋەكە لە
جىي خۇي ھەلدەستى و دەچىتە لاي قەنەفەكە و بە پياۋەكان دەلى:

«ئىستا دەتوانن بزمارةكان لە تابووتەكە بدەن و ئەو دەرگایانەیش
بکەنەو بە ھەوايەکی تازە بێتە ژوورەو».

پیاوھەكان دەكەونە جموجۆل، یەكێكان دەست دەداتە بزمار و چەكۆش
و دەچیتە گیانی تابووتەكە و ئەوانەى تریش بەرەو دەرگاھەكان بە پێ
دەكەون.

دایكە ھەلەدەستى، ئارەقەى كردووە و پەنگى پەپووە. كورسییەكەى لا
دەبات و دەستى من دەگرێ ھەتا پێى پیاوھەكان بەر بدەین و بچن
دەرگاكان بکەنەو. لە سەرەتاوە زۆریان ھەول دا بە زەبرى قولینگ
بیانكەنەو، بەلام ژەنگۆزار كەردبوونى بە یەك پارچە و نەدەكرانەو، ھەر
دەتگوت كەسێك لە دیوی شەقامەكەو پالیاں پێوە دەنى. كاتێك یەكێك
لە پیاوھەكان بە ھەموو ھێز و توانای خۆیەو پالێ پێوە نا، جیرەجیری
دارى لاشیپانەكە و لاواو ژەنگاویبەكان و قوفلەكان نێو وەتاغەكەى پەر
كرد و دەرگاھە وەك زاركى دیۆك لە بەر یەك پەویبەو.

بەر لەوێ بزانم چ شتێك پووی داو، تیشك بە شەپۆل خۆی بە
ژوورەكەدا دەكات و ھەموو لایەك پووناك دەكاتەو. لە بەر ئەوێ ئەو
شوێنە ھەستیارەى ئەوان بە زەبرى شانوباھۆى خۆیان لایان برد، دوو
سەد سال بوو لە شوێنى خۆى نەبزووتبوو، كاتێك دەرگاھە بە نالە و
ھاوارێكى زۆرەو لە ناوھەراستى وەتاغەكەدا كەوت بە ئەرزدا، پیاوھەكان
دەھەژێن و وەك برووسكەيەكی فێگرتوو بەتووپەییبەو دەپژێنە ژوورەو
و لەتر دەبەستن و ھەول دەدەن خۆیان بە پێوە پاكەن، ھەتا تەوژمى
شەپۆلى تیشكەكە نەیان دا بە ئەرزەكەدا. كاتێك دەرگاھە كرایەو، لە

تۇفانى كەل

دوورەۋە دەنگى قشقه پەيەك دەھات. ئىستا دەتوانم شە قامەكە بېيىنم، دەتوانم تەپوتۇزە نوورانى و سوورەۋە بوەكان بېيىنم، چەند پياۋىك لە نىو پيادە پەۋەكە دا دانىشتون و دەستەكانيان لە يەك ھەلپىكاۋە. ديسان گويم لە دەنگى قشقه پەك دەبى و بە دايكم دەلئيم: «گويت لى بوو؟

ئەۋىش لە ۋەلامدا دەلى: «بەلى. دەبى كاترمير سى بى، بەلام ئادى پىتى گوتبوم قشقه پەكان ئەۋكاتە دەقېرىنن كە بۇنى مردوويان بە سەردا دەچىت، پاست لەۋكاتە دا دەمەۋى ئەۋە بە دايكم بلئيم، گويم لە دەنگى پېر لە ئازارى چەكۈوشىك دەبى كە بزمارى پى دادەكوتن. تەقەتەقى چەكۈوشەكە لە نىو ديۈەكە دا دەنگ دەداتەۋە. ئەۋدەنگە بەرز و بەردەۋامە تەختە نووستوۋەكان لە خەۋەلدەستىنى، دايكم پۈۋى بەرەۋ شۈينىكى ترەۋە ۋەر چەرخاندۈۋە لە پەنجەرەكەۋە دەپوانىتە دەرى و چاۋ لە شەقامەكە دەكات. كاتىك لە كارى بزمارداكوتانەكە دەبنەۋە، دەنگى پۇلىك قشقه پەم دىتە گۈى. بابەگەۋرەم ئامارە بە پياۋەكانى دەكات، ئەۋانىش دادىنەۋە و تابووتەكە ھەلدەگرن لەۋكاتە دا ئەۋ پياۋەى دەمانچەكەى بە لاکەلەكەيەۋە ھەئاسىبوۋ لە سوۋچىكەۋە پاۋەستابوۋ بە بابەگەۋرەمى گوت: «نىگەرەن مەبە سەرھەنگ.

بابەگەۋرەم ۋەك كەلەبابى شەپانى باى كىرەۋە بەر مىلى و بەرغەبغەبەى ۋەك تۇپەلەخوین سوور ھەلگەپرا بوو، بە نىگەرەنىيەۋە چاۋ لە قوژىنى ۋەتاغەكە دەكات، بەلام بىدەنگە ۋ ھىچ نالى. پياۋەكە ديسان دوۋپاتى دەكاتەۋە و دەلى: «تەنانت پىم ۋا نىيە كەسىك لەم شارەدا ھەبى ئەم پياۋەى لە بىر مابى.

دلم به یه کدا دئ، خه ریکه په رۆش ده بم، له بهر خۆمه وه ده لئیم، هه ستم
 بپۆمه ده رئ، به لام هه ست ده که م تازه کار له کار ترازاوه و دره نگه.
 پیاوه کان لاقیان له نه رزه که توند ده که ن و قیت ده بنه وه و تابووته که له
 ژیر شه پۆلی تیشکه که دا ده که ویتته مه له کردن، هه ر ده تگوت پاپۆرێکی بی
 گیانه و به ره و گۆرستانی ده به ن هه تا بینێژن. له بهر خۆمه وه ده لئیم:
 «هه ر ئیستا بۆنی نه مه یشیان به سه ردا ده چی. هه ر ئیستا هه موو
 قشقه په کان به یه که وه ده نگ هه لده بپن و ده ست ده که ن به
 گۆرانیکوتن.

١٩٥٥

